

פְּעָמַיִם וַיְבַרְךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
 לָכֶם: ¹² אֵיכָה אִשָּׂא לְבַדִּי טְרַחְכֶם
 וּמִשְׁאַכֶם וְרִיבְכֶם: ¹³ הָבֹו לָכֶם אֲנָשִׁים
 חֲכָמִים וְנִבְנָיִם וַיִּדְעוּ לְשִׁבְטֵיכֶם וְאֲשִׁימָם
 בְּרֹאשֵׁיכֶם: ¹⁴ וַתַּעֲנֵנוּ אֹתִי וַתֹּאמְרוּ טוֹב-
 הַדִּבֶּר אֲשֶׁר-דִּבַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת: ¹⁵ וְאָקַח אֶת-
 רֵאשֵׁי שְׁבֻטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וַיִּדְעוּ
 וְאָתָּן אֹתָם רֵאשִׁים עֲלֵיכֶם שְׁלֵי אֲלָפִים
 וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֶשְׂרֵת
 וְשֹׁטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם: ¹⁶ וְאַצְוָה אֶת-
 שְׁפִטֵיכֶם בַּעַת הַהוּא לֵאמֹר שְׁמַע בֵּין-
 אַחֵיכֶם וּשְׁפִטְתֶם צְדָק בֵּין-אִישׁ וּבֵין-אָחִיו
 וּבֵין גֵּרוֹ: ¹⁷ לֹא-תִכְרֹו פָנִים בַּמִּשְׁפָּט בַּקָּטָן
 כַּגְדֹּל תִּשְׁמָעוּן לֹא תִגְוְרוּ מִפְּנֵי-אִישׁ כִּי
 הַמִּשְׁפָּט לְאֱלֹהִים הוּא וְהַדְּבָר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה
 מִכֶּם תִּקְרְבוּן אֵלַי וּשְׁמַעְתִּיו: ¹⁸ וְאַצְוָה
 אֶתְכֶם בַּעַת הַהוּא אֶת כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
 תַּעֲשׂוּן: ¹⁹ וְנִסַּע מִחֶרֶב וַיִּלָּךְ אֶת כָּל-
 הַמִּדְבָּר הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא אֲשֶׁר
 רִאִיתֶם דֶּרֶךְ הַר הָאֱמֹרִי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ אֲתָנוּ וְנָבֵא עַד קִדְשׁ
 בְּרַנַּע: ²⁰ וְאָמַר אֲלֵכֶם בְּאַתֶּם עַד-הַר
 הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נָתַן
 לָנוּ: ²¹ רְאֵה נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ אֶת-
 הָאָרֶץ עֲלֶה רִשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי
 אֲבֹתֶיךָ לֵךְ אֶל-תִּירָא וְאֶל-
 תַּחַת: ²² וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כְּלָכֶם וַתֹּאמְרוּ
 נִשְׁלַחְהָ אֲנָשִׁים לְפָנֵינוּ וַיַּחְפְּרוּ-לָנוּ אֶת-
 הָאָרֶץ וַיָּשִׁבוּ אֲתָנוּ דִּבֶּר אֶת-הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
 נִעְלַח-בָּהּ וְאֵת הָעָרִים אֲשֶׁר נָבֵא

Deuteronomy

דברים

1 אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-כָּל-
 יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בְּעֶרְבָה מִזֶּה
 סוּף בֵּין-פָּאֶרָן וּבֵין-תְּפֵל וְלָבֶן וַחֲצֹרֹת וְדִי
 זֶהב: ² אֶחָד עָשָׂר יוֹם מִחֶרֶב דֶּרֶךְ הַר-
 שַׁעִיר עַד קִדְשׁ בְּרַנַּע: ³ וַיְהִי בְּאַרְבַּעַיִם
 שָׁנָה בַעֲשֵׂת־יַעֲשָׂר חֹדֶשׁ בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ
 דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל אֲשֶׁר צִוָּה
 יְהוָה אֹתוֹ אֲלֵהֶם: ⁴ אֲחֵרֵי הַכַּתּוּ אֶת סִיחֹן
 מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בַּחֲשֹׁבּוֹן וְאֵת עוֹג
 מֶלֶךְ הַבְּשָׁן אֲשֶׁר-יוֹשֵׁב בַּעֲשֵׂתֹרֹת
 בְּאַדְרָעִי: ⁵ בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאָרֶץ מוֹאָב
 הוֹאִיל מֹשֶׁה בָּאֵר אֶת-הַתּוֹרָה הַזֹּאת
 לֵאמֹר: ⁶ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ בְּחֶרֶב
 לֵאמֹר רַב-לָכֶם שַׁבַּת בְּהַר הַזֶּה: ⁷ פָּנּוּ |
 וּסַעוּ לָכֶם וּבֵאוּ הַר הָאֱמֹרִי וְאֶל-כָּל-שְׁכֵנֵינוּ
 בְּעֶרְבָה בְּהַר וּבְשִׁפְלָה וּבְנֶגֶב וּבְחוֹף הַיָּם
 אָרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַלְבֹּנוֹן עַד-הַנְּהָר הַגָּדֹל
 נְהַר-פָּרָת: ⁸ רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֵיכֶם אֶת-הָאָרֶץ
 בָּאוּ וּרְשׁוּ אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
 לְאַבְתֵּיכֶם לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְתַת
 לָהֶם וּלְזֶרְעָם אַחֲרֵיהֶם: ⁹ וְאָמַר אֲלֵכֶם
 בַּעַת הַהוּא לֵאמֹר לֹא-אוּכַל לְבַדִּי שְׂאֵת
 אֶתְכֶם: ¹⁰ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבֵּה אֶתְכֶם
 וְהִנֵּכֶם הַיּוֹם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרַב: ¹¹ יְהוָה
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם יִסֹּף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף

הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָתֵת
 לְאַבְתֵיכֶם: ³⁶ וְזוֹלָתִי כָּלֵב בְּיַפְנֶה הוּא
 יִרְאֶנָּה וְלוֹ-אֶתֶן אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַדְדָּבָה
 וּלְבַנְיָו יַעַן אֲשֶׁר מָלֵא אַחֲרַי יְהוָה: ³⁷ גַּם-בִּי
 הִתְאַנַּף יְהוָה בְּגַלְלֵכֶם לֵאמֹר גַּם-אֶתֶּה
 לֹא-תָבֵא שֵׁם: ³⁸ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-^{pQ} נֹון הָעַמֵּד
 לְפָנָיִךְ הוּא יָבֵא שְׁמָה אִתּוֹ חִזֹּק כִּי-הוּא
 יַנְחִלֶנָּה אֶת-יִשְׂרָאֵל: ³⁹ וְטַפְכֶם אֲשֶׁר
 אָמַרְתֶּם לְבָז יִהְיֶה וּבְנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא-יָדְעוּ
 הַיּוֹם טוֹב וְרָע הֵמָּה יָבֹאוּ שְׁמָה וְלָהֶם
 אֶתְנַנֶּה וְהֵם יִירְשׁוּהָ: ⁴⁰ ^{pQ} וְאַתֶּם פָּנּוּ לָכֶם
 וְסַעוּ הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם-סוּף: ⁴¹ וְתַעֲנוּ |
 וְתֹאמְרוּ אֵלַי חֲטָאנוּ לַיהוָה אֲנַחְנוּ נַעֲלָה
 וְנִלְחַמְנוּ כָּכֵל אֲשֶׁר-צִוָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְתַחֲגֹרוּ אִישׁ אֶת-כְּלֵי מִלְחַמָּתוֹ וְתַהֲיִנוּ
 לַעֲלֹת הַהָרָה: ⁴² וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אָמֹר
 לָהֶם לֹא תַעֲלוּ וְלֹא-תִלַּחֲמוּ כִּי אִינִי
 בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִנְגְּפוּ לִפְנֵי
 אֵיבֵיכֶם: ⁴³ וְאָדַבֵּר אֲלֵיכֶם וְלֹא שָׁמַעְתֶּם
 וְתֹמְרוּ אֶת-פִּי יְהוָה וְתִזְדּוּ וְתַעֲלוּ
 הַהָרָה: ⁴⁴ וַיֵּצֵא הָאֱמֹרִי הַיָּשֵׁב בְּהָר הַהוּא
 לְקִרְאֲתְכֶם וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר תַּעֲשִׂינָה
 הַדְּבָרִים וַיִּכְתּוּ אֶתְכֶם בְּשַׁעִיר עַד-
 חֲרָמָה: ⁴⁵ וְתָשְׁבוּ וְתִבְכוּ לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא-
 שָׁמַע יְהוָה בְּקִלְכֶם וְלֹא הֶאֱזִין
 אֲלֵיכֶם: ⁴⁶ וְתָשְׁבוּ בְּקֹדֶשׁ יָמִים רַבִּים

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

אֲלֵיהֶן: ²³ וַיִּיטֵב בְּעֵינֵי הַדָּבָר וְאָקַח מִכֶּם
 שְׁנַיִם עָשָׂר אַנְשִׁים אִישׁ אֶחָד
 לְשִׁבְט: ²⁴ וַיִּפְּנוּ וַיַּעֲלוּ הַהָרָה וַיָּבֹאוּ עַד-
 נַחַל אֲשַׁכָּל וַיִּרְגְּלוּ אֹתָהּ: ²⁵ וַיִּקְחוּ בַיָּדָם
 מִפְּרֵי הָאָרֶץ וַיִּזְרְדוּ אֵלֵינוּ וַיֵּשְׁבוּ אִתְּנוּ
 דָּבָר וַיֹּאמְרוּ טוֹבָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ: ²⁶ וְלֹא אָבִיתֶם לַעֲלֹת
 וְתֹמְרוּ אֶת-פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ²⁷ וְתִרְגְּנוּ
 בְּאֶהְלֵיכֶם וְתֹאמְרוּ בְּשִׁנְאֵת יְהוָה אִתְּנוּ
 הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לָתֵת אִתְּנוּ בַיָּד
 הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידָנוּ: ²⁸ אָנָּה | אֲנַחְנוּ עֲלִים
 אַחֲיָנוּ הַמָּסוּ אֶת-לְבַבְנוּ לֵאמֹר עִם גְּדוֹל
 וְרֵם מִמֶּנּוּ עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצוּרֹת בְּשָׁמַיִם
 וְגַם-בְּנֵי עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם: ²⁹ וְאָמַר אֲלֵכֶם
 לֹא-תַעֲרִצוּן וְלֹא-תִירָאוּן מֵהֶם: ³⁰ יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם הֵהָלֵךְ לִפְנֵיכֶם הוּא יִלְחַם לָכֶם
 כָּכֵל אֲשֶׁר עָשָׂה אֶתְכֶם בְּמִצְרַיִם
 לְעֵינֵיכֶם: ³¹ וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר
 נִשְׁאַף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר יִשְׂאֵ-אִישׁ ^{pQ}
 אֶת-בְּנוֹ בְּכָל-הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלַּכְתֶּם עַד-
 בְּאֶכֶם עַד-הַמָּקוֹם הַזֶּה: ³² וּבַדָּבָר הַזֶּה
 אִינְכֶם מֵאֲמִינִם בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ³³ הֵהָלֵךְ
 לִפְנֵיכֶם בַּדֶּרֶךְ לְתוֹר לָכֶם מָקוֹם לַחֲנֻתְכֶם
 בְּאֵשׁ | לִילָה לְרִאֲתְכֶם בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תִּלְכוּ-
 בָּהּ וּבַעֲנֹן יוֹמָם: ³⁴ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קוֹל
 דְּבָרֵיכֶם וַיִּקְצֹף וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר: ³⁵ אִם-יִרְאֶה
 אִישׁ בְּאַנְשֵׁים הָאֵלֶּה הַדּוֹר הָרַע הַזֶּה אֶת

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

תַּחַתֶּם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יִרְשָׁתוֹ
 אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָהֶם: ¹³ עַתָּה קִמּוּ וְעִבְרוּ
 לָכֶם אֶת־נַחַל זָרַד וְנַעֲבֹר אֶת־נַחַל
 זָרַד: ¹⁴ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר־הִלְכְנוּ | מִקְדָּשׁ
 בְּרַנֵּעַ עַד אֲשֶׁר־עָבְרָנוּ אֶת־נַחַל זָרַד
 שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה עַד־תֵּם כָּל־הַדֹּר
 אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה מִקְרֵב הַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם: ¹⁵ וְגַם יַד־יְהוָה הָיְתָה
 בָּם לְהַמִּסּ מִקְרֵב הַמַּחֲנֶה עַד
 תָּמָס: ¹⁶ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תָּמוּ כָּל־אֲנָשֵׁי
 הַמִּלְחָמָה לְמוֹת מִקְרֵב
 הָעָם: ¹⁷ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי
 לֵאמֹר: ¹⁸ אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־גְּבוּל מוֹאָב
 אֶת־עַר: ¹⁹ וְקִרְבַּת מוֹל בְּנֵי עַמּוֹן אֶל־
 תְּצַרֵם וְאֶל־תִּתְגַּר בָּם כִּי לֹא־אֶתֶן מְאָרֶץ
 בְּנֵי־עַמּוֹן לָךְ יִרְשָׁה כִּי לְבְנֵי־לוֹט נִתְּתִיָּה
 יִרְשָׁה: ²⁰ אֶרֶץ־רַפָּאִים תַּחֲשֹׁב אֲפִי־הוּא
 רַפָּאִים יֹשְׁבוּ־בָהּ לְפָנִים וְהָעַמּוֹנִים יִקְרָאוּ
 לָהֶם זְמוּזִים: ²¹ עַם גְּדוֹל וְרַב וְרַם כְּעַנְקִים
 וַיִּשְׁמִדֵם יְהוָה מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשֵׁם וַיֵּשְׁבוּ
 תַּחַתֶּם: ²² כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְבְנֵי עֵשָׂו הַיִּשְׁבִּים
 בְּשַׁעִיר אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֶת־הַחֲרִל מִפְּנֵיהֶם
 וַיִּירָשֵׁם וַיֵּשְׁבוּ תַּחַתֶּם עַד הַיּוֹם
 הַזֶּה: ²³ וְהָעַיִם הַיִּשְׁבִּים בַּחֲצָרִים עַד־עֵזָה
 כְּפִתְרִים הַיִּצְאִים מִכְּפִתּוֹר הַשְּׁמִידִם
 וַיֵּשְׁבוּ תַּחַתֶּם: ²⁴ קוּמוּ סֵעוּ וְעִבְרוּ אֶת־נַחַל
 אֲרָנָן רְאֵה נִתְּתִי בְיָדְךָ אֶת־סִיחֹן מִלְּךָ־
 חֲשִׁבוֹן הָאֱמֹרִי וְאֶת־אֲרָצוֹ הַחֵל רֶשׁ
 וְהַתְּגַר בּוֹ מִלְחָמָה: ²⁵ הַיּוֹם הַזֶּה אָחַל תַּת

כַּיָּמִים אֲשֶׁר יִשְׁבַתֶּם:

2 וַנִּפְּן וְנָסַע הַמַּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף
 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי וְנָסַב אֶת־הַר־שַׁעִיר
 יָמִים רַבִּים: ² וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
 לֵאמֹר: ³ רַב־לָכֶם סָב אֶת־הָהָר הַזֶּה פָּנּוּ
 לָכֶם צָפֹנָה: ⁴ וְאֶת־הָעַם צוּ לֵאמֹר אַתֶּם
 עֹבְרִים בְּגְבוּל אַחֵיכֶם בְּנֵי־עֵשָׂו הַיִּשְׁבִּים
 בְּשַׁעִיר וַיִּירָאוּ מִכֶּם וְנִשְׁמַרְתֶּם
 מְאֹד: ⁵ אֶל־תִּתְגַּרוּ בָּם כִּי לֹא־אֶתֶן לָכֶם
 מְאָרֶץ עַד מִדְרָךְ כַּפ־רֶגֶל כִּי־יִרְשָׁה לְעֵשָׂו
 נִתְּתִי אֶת־הָהָר שַׁעִיר: ⁶ אֲכַל תִּשְׁבְּרוּ מֵאֶתֶם
 בַּבֶּסֶף וְאֶכְלַתֶּם וְגַם־מִיָּם תִּכְרוּ מֵאֶתֶם
 בַּבֶּסֶף וּשְׁתִּיתֶם: ⁷ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ
 בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדְךָ יִדַע לְכַתְּךָ אֶת־הַמַּדְבָּר
 הַגָּדֹל הַזֶּה זֶה | אֲרַבְעִים שָׁנָה יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ לֹא חָסַרְתָּ דְבָר: ⁸ וְנַעֲבֹר
 מֵאֶת אַחֵינוּ בְּנֵי־עֵשָׂו הַיִּשְׁבִּים בְּשַׁעִיר
 מִדֶּרֶךְ הָעֲרָבָה מֵאֵילַת וּמֵעֲצִין גְּבַר
 וְנִפְּן וְנַעֲבֹר דֶּרֶךְ מַדְבָּר
 מוֹאָב: ⁹ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֶל־תְּצַרֵם אֶת־
 מוֹאָב וְאֶל־תִּתְגַּר בָּם מִלְחָמָה כִּי לֹא־אֶתֶן
 לָךְ מְאָרֶץ יִרְשָׁה כִּי לְבְנֵי־לוֹט נִתְּתִי אֶת־
 עַר יִרְשָׁה: ¹⁰ הָאֲמִים לְפָנִים יֵשְׁבוּ בָהּ עַם
 גְּדוֹל וְרַב וְרַם כְּעַנְקִים: ¹¹ רַפָּאִים יִחֲשְׁבוּ
 אֲפִי־הֶם כְּעַנְקִים וְהַמְּאָבִים יִקְרָאוּ לָהֶם
 אִימִים: ¹² וּבְשַׁעִיר יֵשְׁבוּ הַחֲרִים לְפָנִים וּבְנֵי
 עֵשָׂו יִירְשׁוּם וַיִּשְׁמִדוּם מִפְּנֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

אלהינו:

3 וּנְפֹן וְנַעַל דְרֹךְ הַבָּשָׁן וַיֵּצֵא עֹג מִלְדָּ-
הַבָּשָׁן לִקְרֹאתָנוּ הוּא וְכָל-עַמּוֹ לְמַלְחָמָה
אֲדָרְעִי: ² וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֶל-תִּירָא אֹתוֹ
כִּי בִידֶךָ נִתְּתִי אֹתוֹ וְאֶת-כָּל-עַמּוֹ וְאֶת-
אֲרָצוֹ וְעָשִׂיתָ לוֹ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְסִיחֹן מֶלֶךְ
הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֻשְׁבּוֹן: ³ וַיִּתֵּן יְהוָה
אֵלֵהֵינוּ בִּידָנוּ גַם אֶת-עֹג מֶלֶךְ-הַבָּשָׁן
וְאֶת-כָּל-עַמּוֹ וַנִּבְּהוּ עַד-בִּלְתִּי הַשְּׂאִיר-לוֹ
שָׂרִיד: ⁴ וַנִּלְכַּד אֶת-כָּל-עָרָיו בַּעַת הַהוּא
לֹא הָיְתָה קְרִיָּה אֲשֶׁר לֹא-לָקַחְנוּ מֵאֲתָם
שָׂשִׂים עֵיר כָּל-חֻבֵּל אֲרָגָב מִמְּלַכְתָּ עֹג
בַּבָּשָׁן: ⁵ כָּל-אֵלֶּה עָרִים בְּצֻרוֹת חוֹמָה
גְּבוּהָה דְלֹתִים וּבְרִיחַ לְבַד מֵעָרֵי הַפְּרָזִי
הַרְבֵּה מְאֹד: ⁶ וַנַּחֲרֵם אוֹתָם כַּאֲשֶׁר עָשִׂינוּ
לְסִיחֹן מֶלֶךְ חֻשְׁבּוֹן הַחֲרָם כָּל-עִיר מִתָּם
הַנָּשִׂים וְהַטָּף: ⁷ וְכָל-הַבְּהֵמָה וְשִׁלַּל הָעָרִים
בְּזוֹנוֹ לָנוּ: ⁸ וַנִּקָּח בַּעַת הַהוּא אֶת-הָאָרֶץ
מִיַּד שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בָּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
מִנְּחַל אֲרָגָן עַד-הַר חֶרְמוֹן: ⁹ צִידָנִים
יִקְרָאוּ לְחֶרְמוֹן שְׂרִין וְהָאֲמֹרִי יִקְרָאוּ-לוֹ
שְׂנִיר: ¹⁰ כָּל | עָרֵי הַמִּישָׁר וְכָל-הַגְּלֵעָד
וְכָל-הַבָּשָׁן עַד-סֹלֶכָה וְאֲדָרְעִי עָרֵי מִמְּלַכְתָּ
עֹג בַּבָּשָׁן: ¹¹ כִּי רַק-עֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן נִשְׂאָר
מִיֵּתֶר הַרְפָּאִים הִנֵּה עָרְשׁוֹ עָרֵשׁ בְּרִזָּל
הַלָּה הוּא בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן תִּשַׁע אֲמוֹת
אָרְפָּה וְאַרְבַּע אֲמוֹת רְחֻבָּהּ בְּאֲמַת-
אִישׁ: ¹² וְאֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת יִרְשֵׁנוּ בַּעַת

פְּחֻדָּךְ וַיִּרְאֶתְךָ עַל-פְּנֵי הָעַמִּים תַּחַת כָּל-
הַשָּׂמַיִם אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן שְׁמֵעֶךָ וּרְגִזוּ וַחֲלוּ
מִפְּנֶיךָ: ²⁶ וְאֶשְׁלַח מַלְאָכִים מִמִּדְבָּר
קַדְמוֹת אֶל-סִיחֹן מֶלֶךְ חֻשְׁבּוֹן דְּבַרִי שְׁלוֹם
לֵאמֹר: ²⁷ אָעֲבֶרְהָ בְּאֲרָצְךָ בְּדֶרֶךְ בְּדֶרֶךְ
אֵלֶיךָ לֹא אֶסּוּר יָמִין וּשְׂמֹאל: ²⁸ אֲכַל
בְּכֶסֶף תִּשְׁבַּרְנִי וְאֲכַלְתִּי וּמִים בְּכֶסֶף תִּתֵּן
לִי וְשִׁתִּיתִי רַק אָעֲבֶרְהָ בְּרַגְלִי: ²⁹ כַּאֲשֶׁר
עָשׂוּ-לִי בְנֵי עִשׂוֹ הַיִּשְׁבִּים בְּשַׁעִיר
וְהַמּוֹאָבִים הַיִּשְׁבִּים בְּעַר עַד אֲשֶׁר-אָעֲבֹר
אֶת-הַיַּרְדֵּן אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יְהוָה אֵלֵהֵינוּ
נָתַן לָנוּ: ³⁰ וְלֹא אָבָה סִיחֹן מֶלֶךְ חֻשְׁבּוֹן
הַעֲבַרְנוּ בּוֹ כִּי-הִקְשָׁה יְהוָה אֶלְהֵיךָ אֶת-
רוּחוֹ וְאִמְץ אֶת-לִבּוֹ לִמְעַן תִּתּוֹ בִּידֶךָ
כַּיּוֹם הַזֶּה: ³¹ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רֹאֵה
הַחֲלַלְתִּי תַת לְפָנֶיךָ אֶת-סִיחֹן וְאֶת-אֲרָצוֹ
הַחֲלֵ רֵשׁ לְרִשְׁתָּ אֶת-אֲרָצוֹ: ³² וַיֵּצֵא סִיחֹן
לִקְרֹאתָנוּ הוּא וְכָל-עַמּוֹ לְמַלְחָמָה
יְהֻצָּה: ³³ וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה אֵלֵהֵינוּ לְפָנֵינוּ וַנִּדְּ
אֹתוֹ וְאֶת-^{בְּנוֹ} בְּנָיו וְאֶת-כָּל-עַמּוֹ: ³⁴ וַנִּלְכַּד
אֶת-כָּל-עָרָיו בַּעַת הַהוּא וַנַּחֲרֵם אֶת-כָּל-
עִיר מִתָּם וְהַנָּשִׂים וְהַטָּף לֹא הִשְׂאֲרָנוּ
שָׂרִיד: ³⁵ רַק הַבְּהֵמָה בְּזוֹנוֹ לָנוּ וְשִׁלַּל
הָעָרִים אֲשֶׁר לָכַדְנוּ: ³⁶ מֵעַרְעָר אֲשֶׁר עַל-
שְׁפַת-נְחַל אֲרָגָן וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּנְחַל וְעַד-
הַגְּלֵעָד לֹא הָיְתָה קְרִיָּה אֲשֶׁר שָׁגְבָה מִמֶּנּוּ
אֶת-הַכָּל נָתַן יְהוָה אֵלֵהֵינוּ לְפָנֵינוּ: ³⁷ רַק
אֶל-אָרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹן לֹא קָרַבְתָּ כָּל-יַד נַחַל
יַבֵּק וְעָרֵי הַהָר וְכָל אֲשֶׁר-צִוָּה יְהוָה

עבר שמה: ²² לא תיראום ^{vQ} כי יהוה
 אלהיכם הוא הנלחם
 לכם: ²³ ואתחנן אליהו בעת
 ההוא לאמר: ²⁴ אדני יהוה אתה החלית
 להראות את-עבדך את-גדלך ואת-ידך
 החזקה אשר מי-אל בשמים ובארץ
 אשר-יעשה כמעשיך
 וכגבורתך: ²⁵ אעברה-נא ואראה את-
 הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר
 הטוב הזה והלבנון: ²⁶ ויתעבר יהוה בל
 למענכם ולא שמע אלי ויאמר יהוה אלי
 רב-לך אל-תוסף דבר אלי עוד בדבר
 הזה: ²⁷ עלה | ראש הפסגה ושא עיניך
 ימה וצפנה ותימנה ומזרחה וראה בעיניך
 כי-לא תעבר את-הירדן הזה: ²⁸ וצו את-
 יהושע וחזקהו ואמצהו כי-הוא יעבר
 לפני העם הזה והוא ינחיל אותם את-
 הארץ אשר תראה: ²⁹ ונשב בגיא מול
 בית פעור: פ

4 ועתה ישראל שמע אל-החקים ואל-
 המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם
 לעשות למען תחיו ובאתם וירשתם את-
 הארץ אשר יהוה אלהי אבותיכם נתן
 לכם: ² לא תספו על-הדבר אשר אנכי
 מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר

ההוא מערער אשר-על-נחל ארנן וחצי
 הר-הגלעד ועריו נתתי לראובני ^U ולגדי: ¹
³ ולתר הגלעד וכל-הבשן ממלכת עוג
 נתתי לחצי שבט המנשה כל חבל הארגב
 לכל-הבשן ההוא יקרא ארץ
 רפאים: ¹⁴ יאיר בן-מנשה לקח את-כל-
 חבל ארגב עד-גבול הגשורי והמעכתי
 ויקרא אתם על-שמו את-הבשן חות יאיר
 עד היום הזה: ¹⁵ ולמכיר נתתי את-
 הגלעד: ¹⁶ ולראובני ^U ולגדי נתתי מן-
 הגלעד ועד-נחל ארנן תוד הנחל וגבל
 ועד יבק הנחל גבול בני עמון: ¹⁷ והערבה
 והירדן וגבל מכנת ועד ים הערבה ים
 המלח תחת אשדת הפסגה
 מזרחה: ¹⁸ ואצו אתכם בעת ההוא לאמר
 יהוה אלהיכם נתן לכם את-הארץ הזאת
 לרשתה חלוצים תעברו לפני אחיכם בני-
 ישראל כל-בני-חיל: ¹⁹ רק נשיכם וטפכם
 ומקונכם ידעתי כי-מקנה רב לכם ישבו
 בעריכם אשר נתתי לכם: ²⁰ עד אשר-
 יניח יהוה | לאחיכם ככם וירשו גם-הם
 את-הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן להם
 בעבר הירדן ושבתם איש לירשתו אשר
 נתתי לכם: ²¹ ואת-הושוע צויתי בעת
 ההוא לאמר עיניך הראת את כל-אשר
 עשה יהוה אלהיכם לשני המלכים האלה
 בן-יעשה יהוה לכל-הממלכות אשר אתה

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

v We read one or more vowels in L differently from BHS.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

שְׁמַעִים וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֹאִים זֹלְתִי
 קוֹל: ¹³ וַיִּגַּד לְכֶם אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה
 אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרִים וַיְכַתְּבֶם
 עַל־שְׁנֵי לְחוֹת אֲבָנִים: ¹⁴ וְאֵתִי צִוָּה יְהוָה
 בָּעֵת הַהוּא לְלַמֵּד אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
 לַעֲשׂוֹתְכֶם אַתֶּם בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים
 שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: ¹⁵ וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד
 לִנְפְשֵׁיכֶם כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל־תְּמוּנָה בַּיּוֹם
 דִּבֶּר יְהוָה אֵלֵיכֶם בְּחָרֵב מִתּוֹךְ
 הָאֵשׁ: ¹⁶ פֶּן־תִּשְׁחַתּוּן וַעֲשִׂיתֶם לְכֶם פֶּסֶל
 תְּמוּנַת כָּל־סֶמֶל תְּבַנִּית זָכָר אוֹ
 נְקִיבָה: ¹⁷ תְּבַנִּית כָּל־בְּהֵמָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 תְּבַנִּית כָּל־צִפּוֹר כָּנָף אֲשֶׁר תִּעֲוֹף
 בַּשָּׁמַיִם: ¹⁸ תְּבַנִּית כָּל־רֶמֶשׂ בְּאֲדָמָה
 תְּבַנִּית כָּל־דָּגָה אֲשֶׁר־בַּמַּיִם מִתַּחַת
 לָאָרֶץ: ¹⁹ וּפְנֵי־תִשָּׂא עֵינֶיךָ הַשָּׁמַיְמָה וְרְאִיתָ
 אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הַיָּרֵחַ וְאֶת־הַכּוֹכָבִים כֹּל
 צָבָא הַשָּׁמַיִם וְנִדְחַת וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם
 וְעַבַדְתֶּם אֲשֶׁר חָלַק יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתֶּם
 לְכֹל הָעַמִּים תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם: ²⁰ וְאַתְּכֶם
 לִקַּח יְהוָה וַיּוֹצֵא אֶתְכֶם מִכּוּר הַבְּרָזָל
 מִמִּצְרַיִם לְהִיזֹת לּוֹ לְעַם נַחְלָה בַּיּוֹם
 הַזֶּה: ²¹ וַיְהוֶה הַתְּאֲנָף־בִּי ^U עַל־דְּבָרֵיכֶם
 וַיִּשְׁבַּע לְבַלְתִּי עֲבָרִי אֶת־הַיָּרְדֵן וּלְבַלְתִּי־בֹא
 אֶל־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן
 לָךְ נַחְלָה: ²² כִּי אֲנֹכִי מֵת בְּאֶרֶץ הַזֹּאת
 אֵינְנִי עֹבֵר אֶת־הַיָּרְדֵן וְאַתֶּם עֹבְרִים
 וַיְרִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה

אֶת־מִצּוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצִוֶּה
 אֶתְכֶם: ³ עֵינֵיכֶם הִרְאֵת אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה
 יְהוָה בְּבַעַל פְּעֹזר כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר הִלִּיךְ
 אַחֲרָי בְּעַל־פְּעֹזר הַשְּׁמִידוֹ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
 מִקְרָבָד: ⁴ וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם: ⁵ רְאֵה | לְמַדְתִּי אֶתְכֶם
 חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים כַּאֲשֶׁר צִוִּנִי יְהוָה אֱלֹהֵי
 לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים
 שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: ⁶ וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם כִּי
 הוּא חֻכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים
 אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֶת כָּל־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה
 וְאָמְרוּ רַק עִם־חַכְּכֶם וְנִבּוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל
 הַזֶּה: ⁷ כִּי מִי־גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹהִים
 קֹרְבִים אֵלָיו בִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קְרָאֵנוּ ^{pQ}
 אֵלָיו: ⁸ וּמִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ חֻקִּים
 וּמִשְׁפָּטִים צְדִיקִים כָּל־הַתּוֹרָה הַזֹּאת
 אֲשֶׁר אֲנֹכִי נָתַן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם: ⁹ רַק הַשְּׁמֵר
 לָךְ וּשְׁמֵר נִפְשֶׁךָ מְאֹד פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־
 הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וּפְנֵי־יִסּוּרוֹ
 מִלְּבַבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתֶּם לְבַבְךָ
 וּלְבַנֵּי בְנֶיךָ: ¹⁰ יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לְפָנַי יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בְּחָרֵב בְּאָמַר יְהוָה אֵלַי הַקְּהֵל־לִי
 אֶת־הָעָם וְאִשְׁמַעְתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן
 לִירְאָה אֹתִי כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל־
 הָאֲדָמָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם יִלְמְדוּן: ¹¹ וּתְקַרְבוּן
 וּתַעֲמִדוּן תַּחַת הָהָר וְהָהָר בְּעַר בְּאֵשׁ עַד־
 לֵב הַשָּׁמַיִם חֲשָׁךְ עָנָן וְעַרְפָּל: ¹² וַיְדַבֵּר
 יְהוָה אֵלֵיכֶם מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

וַיַּחֲזִיק: ³⁴ אוּ | הַנִּסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לְקַחַת לּוֹ
 גּוֹי מִקְרֹב גּוֹי בְּמַסַּת בְּאַתַּת וּבְמוֹפְתִים
 וּבְמִלְחָמָה וּבִיד חִזְקָה וּבְזִרְעַ נְטוּיָה
 וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר-עָשָׂה לָכֶם
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ: ³⁵ אַתָּה
 הָרֵאתָ לְדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֲזַי
 עוֹד מִלְבָּדוֹ: ³⁶ U מִן-הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעָךְ אֶת-
 קִלְוֹ לִיִּסְרְךָ וְעַל-הָאָרֶץ הָרָאךְ אֶת-אֲשׁוֹ
 הַגְּדוּלָּה וּדְבַרְיוֹ שְׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ
 הָאֲשׁ: ³⁷ וַתַּחַת כִּי אָהַב אֶת-אַבְתְּיָךְ וַיִּבְחַר
 בְּזִרְעוֹ אַחֲרָיו וַיִּצְאָךְ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגְּדֹל
 מִמִּצְרַיִם: ³⁸ לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וְעַצְמִים
 מִמֶּךָ מִפְּנֵיךְ לְהַבְיָאךְ לְתַת-לְךָ אֶת-אֲרָצָם
 נַחְלָה כַּיּוֹם הַזֶּה: ³⁹ וַיִּדְעַת הַיּוֹם וַהֲשַׁבְתָּ
 אֶל-לִבְבְּךָ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם
 מִמַּעַל וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת אֲזַי
 עוֹד: ⁴⁰ וְשִׁמְרָתָ אֶת-חֻקָּיו וְאֶת-מִצְוֹתָיו
 אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם אֲשֶׁר יֵיטֵב לְךָ
 וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן תִּאָּרֶיךָ יָמִים עַל-
 הָאָדָמָה: ^v אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ כָּל-
 הַיָּמִים: פ

⁴¹ אֲזַי יִבְדִּיל מֹשֶׁה שְׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר
 הַיַּרְדֵּן מִזְרַחָה שְׁמֹשׁ: ⁴² לָנֶס שְׁמָה רוֹצֵחַ
 אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת-רֵעֵהוּ בְּבַלִּי-דַעַת וְהוּא
 לֹא-שָׁנָא לּוֹ מִתְמוֹל שְׁלֹשׁוֹם וְנֶס אֶל-אַחַת
 מִן-הָעָרִים הָאֵל וַחֲזִי: ⁴³ אֶת-בְּצֹר בְּמִדְבַּר

הַזֹּאת: ²³ הִשְׁמְרוּ לָכֶם פְּנֵי-תִשְׁכַּחוּ אֶת-
 בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּכֶם
 וְעַשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כָּל אֲשֶׁר צִוְךָ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: ²⁴ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אֲכַלָּה
 הוּא אֵל קָנָא: פ
²⁵ כִּי-תוֹלִיד בָּנִים וּבָנִי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם
 בְּאָרֶץ וְהִשְׁחַתֶּם וְעַשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כָּל
 וְעַשִׂיתֶם הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה-אֱלֹהֶיךָ
 לְהַכְעִיסוֹ: ²⁶ הַעִידְתִּי בָכֶם הַיּוֹם אֶת-
 הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ כִּי-אֲבַד תֵּאבְדוּן מֵהָרָ
 מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתֶם עֹבְרִים אֶת-הַיַּרְדֵּן
 שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא-תִאָּרִיכוּ יָמִים עָלֶיהָ כִּי
 הַשֶּׁמֶד תִּשְׁמְדוּן: ²⁷ וְהִפִּיץ יְהוָה אֶתְכֶם
 בְּעַמִּים וְנִשְׁאַרְתֶּם מִתִּי מִסְפָּר בְּגוֹיִם אֲשֶׁר
 יִנְהַג יְהוָה אֶתְכֶם שָׁמָּה: ²⁸ וְעַבַּדְתֶּם-שָׁם
 אֱלֹהִים מֵעֵשָׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וְאֲבֹן אֲשֶׁר
 לֹא-יִרְאוּן וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא יֵאָכְלוּן וְלֹא
 יִרְיַחוּן: ²⁹ וּבִקְשַׁתֶּם מִשָּׁם אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וּמִצְאָתָ כִּי תִדְרָשְׁנּוּ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-
 נַפְשְׁךָ: ³⁰ בְּצֹר לְךָ וּמִצְאָוֶךָ כָּל הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים וְשַׁבְתָּ עַד-יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ וְשִׁמַּעְתָּ בְּקִלּוֹ: ³¹ כִּי אֵל רַחוּם
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ וְלֹא
 יִשְׁכַּח אֶת-בְּרִית אַבְתְּיָךְ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 לָהֶם: ³² כִּי שָׁאֵל-נָא לְיָמִים רֵאשֻׁנִים אֲשֶׁר-
 הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמוֹת-הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים |
 אָדָם עַל-הָאָרֶץ וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד-
 קִצְהָ הַשָּׁמַיִם הִנְהִיָּה כְּדָבָר הַגְּדוֹל הַזֶּה אוּ
 הַנִּשְׁמַע כְּמָהוּ: ³³ הִשְׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים
 מִדְּבַר מִתּוֹךְ-הָאֲשֶׁר כָּאֲשֶׁר-שִׁמַּעְתָּ אֶתָּה

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

v We read one or more vowels in L differently from BHS.

בְּהָרָא אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
 עַבְדִּים: ⁷ לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל-
 פְּנֵי: ⁸ לֹא-תַעֲשֶׂה-לְךָ פֶסֶל | כָּל-תְּמוּנָה
 אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם | מִמַּעַל וְאֲשֶׁר בָּאֶרֶץ
 מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם | מִתַּחַת לָאָרֶץ: ⁹ לֹא-
 תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנִי יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹקֵד עֵוֹן אָבוֹת עַל-בְּנֵים
 וְעַל-שְׁלֵשִׁים וְעַל-רַבְעִים לְשָׁנָאִי: ¹⁰ וְעֲשֵׂה
 חֶסֶד לְאֶלְפִים לְאֵהָבִי וּלְשֹׂמְרֵי ^{מצותו}
 מִצְוֹתַי: ¹¹ לֹא תִשָּׂא אֶת-שֵׁם-יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא כִּי לֹא יִנְקָה יְהוָה אֶת אֲשֶׁר-
 יִשָּׂא אֶת-שְׁמוֹ לְשׂוֹא: ¹² שָׁמֹר אֶת-
 יוֹם הַשַּׁבָּת ^{pQ} לְקַדְּשׁוֹ כְּאֲשֶׁר צִוָּךְ | יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ ^U ¹³ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל-
 מְלֹאכְתֶּךָ: ¹⁴ וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת | לַיהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל-מְלֹאכָה אֲתָה וּבִנְךָ-
 וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ וְשׂוֹרְךָ וְחֹמְרְךָ וְכָל-
 בְּהֵמְתְּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ
 עַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ כְּמוֹד: ¹⁵ וְזָכַרְתָּ כִּי-עַבְד
 הָיִיתָ | בָּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֵּצֵאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה עַל-כֵּן צִוָּךְ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת: ^{pQ}
¹⁶ כִּבֵּד אֶת-אֲבִיךָ וְאֶת-אִמְךָ כְּאֲשֶׁר

בָּאֶרֶץ הַמִּישֹׁר לְרְאוּבֵנִי ^U וְאֶת-רֵאמֹת
 בְּגִלְעָד לְגָדִי וְאֶת-גּוֹלָן בְּבָשָׁן
 לְמִנְשֵׁי: ⁴⁴ וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר-שָׂם מֹשֶׁה
 לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴⁵ אֵלֶּה הַעֲדוֹת וְהַחֲקִים
 וְהַמְשָׁפְטִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם: ⁴⁶ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
 בְּגֵיא מוֹל בֵּית פְּעוֹר בָּאֶרֶץ סִיחֹן מֶלֶךְ
 הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחִשְׁבוֹן אֲשֶׁר הִכָּה
 מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתְכֶם
 מִמִּצְרַיִם: ⁴⁷ וַיִּירָשׁוּ אֶת-אֶרֶצוֹ וְאֶת-אֶרֶץ |
 עֹוג מֶלֶךְ-הַבָּשָׁן שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר
 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח שֶׁמֶשׁ: ⁴⁸ מִעֲרֹעַר
 אֲשֶׁר עַל-שֵׁפֶת-נַחַל אֲרָנֹן וְעַד-הָר שִׂיאֵן
 הוּא חֶרְמוֹן: ⁴⁹ וְכָל-הָעֲרָבָה עֹבֵר הַיַּרְדֵּן
 מִזְרַחָה וְעַד יַם הָעֲרָבָה תַּחַת אֲשֶׁדֶת
 הַפְּסִגָּה: פ

5 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים שָׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת-הַחֲקִים וְאֶת-
 הַמְשָׁפְטִים אֲשֶׁר אֲנִי דֹבֵר בְּאָזְנוֹכֶם הַיּוֹם
 וְלִמְדֹתֶם אֹתָם וְשִׁמְרֹתֶם לַעֲשׂוֹתָם: ² יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ כָּרַת עִמָּנוּ בְרִית בְּחָרֵב: ³ לֹא אֶת-
 אֲבֹתֵינוּ כָּרַת יְהוָה אֶת-הַבְּרִית הַזֹּאת כִּי
 אֲתָנוּ אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פֹה הַיּוֹם כָּלְנוּ
 חַיִּים: ⁴ פָּנִים | בְּפָנִים דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם
 בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ: ⁵ אֲנִי עֹמֵד בֵּין-יְהוָה
 וּבֵינֵיכֶם בְּעַת הַהוּא לְהַגִּיד לָכֶם אֶת-דְּבַר
 יְהוָה כִּי יֵרְאוּ מִפְּנֵי הָאֵשׁ וְלֹא-עֲלִיתֶם

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

היטיבו כֹּל־אֲשֶׁר דִּבְרוּ: ²⁹ מִיִּתֵּן וְהָיָה
 לְבָבָם זֶה לָהֶם לִירְאָה אֹתִי וְלִשְׁמֹר אֶת־
 כָּל־מִצְוֹתַי כָּל־הַיָּמִים לְמַעַן יִיטֵב לָהֶם
 וּלְבָנֵיהֶם לְעֹלָם: ³⁰ לֵךְ אָמַר לָהֶם שׁוּבוּ
 לָכֶם לְאֵהָלֵיכֶם: ³¹ וְאַתָּה פֹה עִמָּד עִמָּדִי
 וְאִדְבַרְתָּ אֵלַיךְ אֶת כָּל־הַמִּצְוָה וְהַחֲקִים
 וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר תִּלְמָדָם וַעֲשׂוּ בְּאֶרֶץ
 אֲשֶׁר אֲנֹכִי נָתַן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ: ³² וְשִׁמְרַתֶּם
 לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲתֶכֶם
 לֹא תִסְרוּ יָמִין וּשְׂמָאל: ³³ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ
 אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲתֶכֶם תֵּלְכוּ
 לְמַעַן תַּחֲיוּ וְטוֹב לָכֶם וְהֶאֱרַכְתֶּם יָמִים
 בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר תִּירְשׁוּן:

6 וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר
 צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד אֲתֶכֶם לַעֲשׂוֹת
 בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה
 לְרִשְׁתָּהּ: ² לְמַעַן תִּירָא אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 לְשֹׁמֵר אֶת־כָּל־חֻקֹּתָיו וּמִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 מְצַוֶּה אֹתָהּ וּבְנֵךְ וּבִתְּךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ
 וּלְמַעַן יֵאָרְכּוּ יָמֶיךָ: ³ וּשְׁמַעְתָּ יִשְׂרָאֵל
 וּשְׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ וְאֲשֶׁר
 תִּרְבּוֹן מְאֹד כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי
 אֲבֹתֶיךָ לֵךְ אֶרֶץ זְבֹת חֶלֶב וּדְבַשׁ: ⁴
 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה | אֶחָד:
⁵ וְאַהֲבַתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ
 וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: ⁶ וְהָיוּ הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם עָלֶיךָ
 לְבַבְּךָ: ⁷ וּשְׁנַנְתָּם לְבִנְיָךְ וּדְבַרְתָּ בָּם

צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן | יֵאָרְכּוּ יָמֶיךָ
 וּלְמַעַן יִיטֵב לָךְ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ: ¹⁷ לֹא
 תִרְצָח: ¹⁸ וְלֹא תִנְאָף: ¹⁹ וְלֹא
 תִגְזֹב: ²⁰ וְלֹא־תַעֲנֶה בְרַעְיָךְ עַד
 שׂוֹא: ²¹ וְלֹא תַחְמֹד אִשְׁת רַעְיָךְ
 וְלֹא תִתְאָוֶה בֵּית רַעְיָךְ שְׂדֵהוּ וְעַבְדּוֹ
 וְאִמָּתוֹ שׂוֹרוֹ וְחַמְלוֹ וְכֹל אֲשֶׁר
 לְרַעְיָךְ: ²² אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִבֶּר
 יְהוָה אֶל־כָּל־קְהֵלְכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ
 הָעֲנָן וְהָעֶרְפֶּל קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יִסֹּף וַיִּכְתַּבְּם
 עַל־שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים וַיִּתֵּן אֵלַי: ²³ וַיְהִי
 כְּשִׁמְעֶכֶם אֶת־הַקוֹל מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ וְהָרָהַר
 בָּעַר בָּאֵשׁ וַתִּקְרְבוּ אֵלַי כָּל־רְאִשֵׁי
 שְׁבֻטֵיכֶם וְזִקְנֵיכֶם: ²⁴ וַתֹּאמְרוּ הֵן הִרְאֵנוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־כְּבוֹדוֹ וְאֶת־גְּדֻלּוֹ וְאֶת־קוֹלוֹ
 שָׁמַעְנוּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הַיּוֹם הַזֶּה רָאִינוּ כִּי־
 יִדְבֹר אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיְחִי: ²⁵ וְעַתָּה
 לָמָּה נִמּוֹת כִּי תֵאָכְלֵנוּ הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה
 הַזֹּאת אִם־יִסְפִּים | אֲנַחְנוּ לְשִׁמַּע אֶת־קוֹל
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עוֹד וּמָתָנוּ: ²⁶ כִּי מִי כָל־בְּשָׂר
 אֲשֶׁר שָׁמַע קוֹל אֱלֹהִים חַיִּים מְדַבֵּר
 מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כַּמָּנוּ וַיְחִי: ²⁷ קִרְב אֹתָהּ
 וּשְׁמַע אֶת כָּל־אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְאַתָּה | תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ אֶת כָּל־אֲשֶׁר יִדְבֹר
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלַיךְ וּשְׁמַעְנוּ
 וַעֲשִׂינוּ: ²⁸ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל דְּבָרֵיכֶם
 בְּדַבְּרֶכֶם אֵלַי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שְׁמַעְתִּי
 אֶת־קוֹל דְּבָרֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַיךְ

לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם וַיֹּצִיאֲנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם
 בְּיַד חֲזָקָה: ²² וַיִּתֵּן יְהוָה אוֹתוֹת וּמִפְתִּים
 גְּדֹלִים וְרַעִים | בְּמִצְרַיִם בְּפָרְעָה וּבְכָל־
 בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ: ²³ וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן
 הָבִיא אֹתָנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע לְאַבְתֵּינוּ: ²⁴ וַיִּצְוֵנוּ יְהוָה לַעֲשׂוֹת
 אֶת־כָּל־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לִירְאָה אֶת־יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל־הַיָּמִים לְחֵיתָנוּ
 כִּהְיוֹם הַזֶּה: ²⁵ וְצִדְקָה תְהִי־לָנוּ כִּי־נִשְׁמָר
 לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ: ׀

7 כִּי יִבְיָאֵךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם־
 רַבִּים | מִפְּנֵיךָ הַחֲתִי וְהַגְּרָגְשִׁי וְהָאֲמֹרִי
 וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרָזִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי שִׁבְעָה
 גּוֹיִם רַבִּים וְעִצּוּמִים מִמֶּךָ: ² וַנִּתְּנָם יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לִפְנֵיךָ וְהַפִּיתָם הַחֶרֶם תַּחֲרִים
 אֹתָם לֹא־תִכְרֹת לָהֶם בְּרִית וְלֹא
 תַחֲנָם: ³ וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם בְּתוֹךְ לֹא־תִתֵּן
 לְבָנְךָ וּבְתוֹךְ לֹא־תִקַּח לְבָנֶיךָ: ⁴ כִּי־יִסֵּר אֶת־
 בְּנֶךָ מֵאַחֲרַי וְעָבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְחָרָה
 אַפ־יְהוָה בְּכֶם וְהִשְׁמִידֶךָ מֵהָר: ⁵ כִּי־אִם־
 כִּה תַעֲשׂוּ לָהֶם מִזְבְּחֹתֵיהֶם תִּתְּצוּ
 וּמִצְבֹּתָם תִּשְׁבְּרוּ וְאֲשִׁירֵיהֶם תִּגְדְּעוּן
 וּפְסִילֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בָּאֵשׁ: ⁶ כִּי עַם קְדוֹשׁ
 אַתָּה לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּךָ בָחַר | יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכָּל הָעַמִּים
 אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה: ׀ ⁷ לֹא מֵרַבְּכֶם

בְּשַׁבְּתֶךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלִכְתֶּךָ בְּדַרְךָ וּבְשֹׁכְבְךָ
 וּבְקוֹמֶךָ: ⁸ וְקִשְׁרְתָם לְאוֹת עַל־יְדֶיךָ וְהָיוּ
 לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: ⁹ וְכָתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת
 בֵּיתֶךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: ׀ ¹⁰ וְהָיָה כִּי יִבְיָאֵךְ |
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 לְאַבְתֵּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְתֵת
 לָךְ עָרִים גְּדֹלֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא־
 בָּנִיתָ: ¹¹ וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל־טוֹב אֲשֶׁר לֹא־
 מְלֵאתָ וּבִרְתַּת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא־חָצַבְתָּ
 כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נִטְעַתָּ וְאָכַלְתָּ
 וּשְׁבַעְתָּ: ¹² הִשְׁמָר לָךְ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה
 אֲשֶׁר הוֹצִיאֲךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
 עַבְדִּים: ¹³ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְאֹתוֹ
 תַעֲבֹד וּבְשִׁמוֹ תִשָּׁבַע: ¹⁴ לֹא תִלְכּוּן אַחֲרֵי
 אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֵלֵהֶי הָעַמִּים אֲשֶׁר
 סָבִיבוֹתֶיכֶם: ¹⁵ כִּי אֵל קָנָא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בְּקִרְבֶּךָ פֶּן־יִיחָרָה אַפ־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּךָ
 וְהִשְׁמִידֶךָ מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה: ׀ ¹⁶ לֹא
 תִנָּסוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם
 בְּמִסְהָ: ¹⁷ שְׁמֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־מִצְוֹת יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם וְעֲדַתּוֹ וְחֻקָּיו אֲשֶׁר
 צִוָּךָ: ¹⁸ וְעֲשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה
 לְמַעַן יִיטֵב לָךְ וּבֵאתָ וִירִשְׁתָּ אֶת־הָאָרֶץ
 הַטֹּבָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה
 לְאַבְתֵּיךָ: ¹⁹ לִהְדֹף אֶת־כָּל־אִיבֶיךָ מִפְּנֵיךָ
 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה: ׀ ²⁰ כִּי־יִשְׁאַלְךָ בְּנֶךָ
 מָחָר לֵאמֹר מָה הָעֵדוּת וְהַחֻקִּים
 וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 אֹתְכֶם: ²¹ וְאָמַרְתָּ לְבְנֶךָ עַבְדִּים הָיִינוּ

אֱלֹהֵיהֶם כִּי־מוֹקֵשׁ הוּא לָךְ: ¹⁷ כִּי
 תֹאמַר בְּלִבְבְּךָ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִמֶּנִּי
 אֵיכָה אוֹכַל לְהוֹרִישָׁם: ¹⁸ לֹא תִירָא מֵהֶם
 זָכַר תִּזְכֹּר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 לְפָרְעָה וּלְכָל־מִצְרָיִם: ¹⁹ הַמַּסֵּת הַגְּדֹלָת
 אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וְהֵאֲתַת וְהַמְּפָתִים וְהִיד
 הַחֲזָקָה וְהַזְרַע הַנְּטוּיָה אֲשֶׁר הוֹצֵאָה יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בְּוַיַּעֲשֶׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל־הָעַמִּים
 אֲשֶׁר־אַתָּה יָרָא מִפְּנֵיהֶם: ²⁰ וְגַם אֶת־
 הַצְרָעָה יִשְׁלַח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּם עַד־אֲבֹד
 הַנְּשֹׂאָרִים וְהַנִּסְתָּרִים מִפְּנֵיךָ: ²¹ לֹא תַעֲרֹץ
 מִפְּנֵיהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבְּךָ אֵל גְּדוֹל
 וְנוֹרָא: ²² וְנָשַׁל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם
 הָאֵל מִפְּנֵיךָ מֵעַט מֵעַט לֹא תוֹכַל כִּלְתֵּם
 מִהֵרָ פֹן־תִּרְבֶּה עֲלֶיךָ תֵּית
 הַשְּׂדֵה: ²³ וְנָתַנְּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ
 וְהָמָם מִהוֹמָה גְדֹלָה עַד הַשְּׂמָדָם: ²⁴ וְנָתַן
 מְלִכֵיהֶם בְּיָדְךָ וְהֵאֲבֹדְתָ אֶת־שְׂמֹם מִתַּחַת
 הַשָּׁמַיִם לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בְּפָנֶיךָ עַד
 הַשְּׂמָדָה אֲתָם: ²⁵ פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן
 בָּאֵשׁ לֹא־תַחֲמֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלִקְחַתָּ
 לָךְ פֶּן תִּגְקֵשׁ בּוֹ כִּי תוֹעֵבֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 הוּא: ²⁶ וְלֹא־תִבְיֵא תוֹעֵבָה אֶל־בֵּיתְךָ וְהָיִיתָ
 חָרָם כְּמֵהוּ שֶׁקֶץ | תִּשְׁקָצְנוּ וְתַעֲב |
 תִּתְעַבְּנוּ כִּי־חָרָם הוּא: פ

8 כָּל־הַמְּצוּהָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם
 תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיִין וּרְבִיתֶם
 וּבֵאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע

מְכַל־הָעַמִּים חֲשֵׁק יְהוָה בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם
 כִּי־אַתֶּם הַמְּעֻט מְכַל־הָעַמִּים: ⁸ כִּי
 מֵאֲהַבַת יְהוָה אֲתָכֶם וּמִשְׁמֹרוֹ ^{vpP} אֶת־
 הַשְּׁבָעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתִּיכֶם הוֹצִיא
 יְהוָה אֲתָכֶם בְּיַד חֲזָקָה וַיַּפְדֶּךָ מִבַּיִת
 עֲבָדִים מִיַּד פָּרְעָה מִלֶּךְ־מִצְרָיִם: ⁹ וַיִּדְעַתָּ
 כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנְּאֻמָּן
 שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֹסֵד לְאַהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי
 מִצְוֹתָיו ^{מצוות} לְאֵלֶיךָ דָּוָר: ¹⁰ וּמִשְׁלָם לְשֹׁנְאָיו
 אֶל־פְּנֵיו לְהֵאֲבִידוֹ לֹא יֵאָחַר לְשֹׁנְאָיו אֶל־
 פְּנֵיו יִשְׁלַם־לוֹ: ¹¹ וְשִׁמְרָתָ אֶת־הַמְּצוּהָ
 וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מְצַוֶּה הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם: פ
¹² וְהָיָה | עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים
 הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֲתָם וּשְׁמַרְ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֹסֵד
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתִּיךָ: ¹³ וְאֵהָבְךָ וּבִרְכֶךָ
 וְהִרְבֶּךָ וּבִרְךָ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי־אֲדָמְתְךָ
 דְגָנְךָ וְתִירִשְׁתְּךָ וַיְצַהֲרֶךָ שְׂגַר־אֶלְפֵיךָ
 וַעֲשִׂיתָ צִאֲנֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע
 לְאַבְתִּיךָ לָתֵת לָךְ: ¹⁴ בְּרוּךְ תִּהְיֶה מְכַל־
 הָעַמִּים לֹא־יְהִי בְּךָ עֶקֶר וְעַקְרָה
 וּבְבִהַמְתְּךָ: ¹⁵ וְהִסִּיר יְהוָה מִמֶּךָ כָּל־חֲלֵי
 וְכָל־מְדוּלֵי מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר יִדְעָתָ לֹא
 יִשְׁיָמֶם בְּךָ וְנָתַנְּם בְּכָל־שְׁנָאֶיךָ: ¹⁶ וְאֶכְלַתָּ
 אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
 לֹא־תַחֵס עֵינֶיךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד אֶת־

P We read the punctuation in L differently from BHQ.

p We read punctuation in L differently from BHS.

v We read one or more vowels in L differently from BHS.

לְבַבְךָ וּשְׂכַחְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמוֹצִיאֲךָ
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: ¹⁵ הַמּוֹלִיכְךָ
 בַּמִּדְבָּר | הַגִּדֵּל וְהַנּוֹרָא נַחֵשׁ | שָׂרָף
 וְעָקַרְב וְצִמָּאוֹן אֲשֶׁר אִין־מַיִם הַמוֹצִיא לְךָ
 מַיִם מִצּוֹר הַחֲלָמִישׁ: ¹⁶ הַמֵּאֲכִלְךָ מִן
 בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן
 עֲנִתְךָ וּלְמַעַן נִסְתָּךָ לְהִיטִבְךָ
 בְּאַחֲרִיתֶךָ: ¹⁷ וְאָמַרְתָּ בְּלִבְבְּךָ כַחַל וְעַצֵּם
 יָדִי עָשָׂה לִי אֶת־הַחֵיל הַזֶּה: ¹⁸ וְזָכַרְתָּ אֶת־
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הֵנִיחָ לְךָ כַּח לַעֲשׂוֹת
 חֵיל לְמַעַן הָקִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע
 לְאַבְרָהָם בְּיוֹם הַזֶּה: פ
¹⁹ וְהָיָה אִם־שָׂכַח תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וְהִלַּכְתָּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְעַבַּדְתָּם
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם הֵעֵדְתִי בְכֶם הַיּוֹם כִּי
 אֲבַד תֵּאבְדוּן: ²⁰ כַּגֹּזִים אֲשֶׁר יְהוָה מֵאֲבִיד
 מִפְּנֵיכֶם כִּן תֵּאבְדוּן עֲקֹב לֹא תִשְׁמַעוּן
 בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: פ

9 שָׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶתְּהָ עֲבַר הַיּוֹם אֶת־
 הַיַּרְדֵּן לְבֹא לְרֶשֶׁת גֹּזִים גְּדֹלִים וְעַצְמִים
 מִמֶּךָ עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצֻרֹת בְּשָׁמַיִם: ² עִם־
 גְּדוֹל וְרַם בְּנֵי עֲנָקִים אֲשֶׁר אֶתְּהָ יָדְעָתָּ
 וְאַתְּהָ שָׁמַעְתָּ מִי יִתְיַצֵּב לִפְנֵי בְנֵי
 עֲנָק: ³ וַיִּדְעָתָּ הַיּוֹם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא־
 הָעֹבֵר לִפְנֵיךָ אֲשֶׁר אֲכָלָהּ הוּא יִשְׁמִידֶם
 וְהוּא יִכְנִיעֶם לִפְנֵיךָ וְהוֹרִשְׁתָּם וְהֵאבַדְתָּם: ^U
 מִהֵרָ בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה לְךָ: ⁴ אֶל־תֵּאמַר

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

יְהוָה לְאַבְתִּיכֶם: ² וְזָכַרְתָּ אֶת־כָּל־הַיַּרְדֵּן
 אֲשֶׁר הִלִּיכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים
 שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן עֲנִתְךָ לְנִסְתָּךָ לְדַעַת
 אֶת־אֲשֶׁר בְּלִבְבְּךָ הַתִּשְׁמֹר ^{מצותו} ^{מצותיו}
 אִם־לֹא: ³ וַיַּעֲנֶךָ וַיִּרְעַבְךָ וַיֵּאֲכַלְךָ אֶת־^{pQ}
 הַמֶּן אֲשֶׁר לֹא־יָדְעָתָּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ
 לְמַעַן הוֹדַעְךָ כִּי לֹא עַל־הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יַחֲיֶה
 הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצֵא פִי־יְהוָה יַחֲיֶה
 הָאָדָם: ⁴ שִׁמְלַתְךָ לֹא בָלַתָּה מֵעֲלִיךָ וְרַגְלֶךָ
 לֹא בָצָקָה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה: ⁵ וַיִּדְעָתָּ עִם־
 לְבַבְךָ כִּי כַּאֲשֶׁר יִיָּסֵר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ מִיִּסְרֶךָ: ⁶ וְשִׁמַּרְתָּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו וּלְיִרְאָה אֹתוֹ: ⁷ כִּי
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ
 נַחֲלֵי מַיִם עֵינַת וְתַהֲמַת יֵצְאִים בְּבַקְעָה
 וּבְהָר: ⁸ אֶרֶץ חֹטָה וְשַׁעֲרָה וְגִפּוֹן וְתֵאנָה
 וְרַמּוֹן אֶרֶץ־זֵית שֶׁמֶן וּדְבַשׁ: ⁹ אֶרֶץ אֲשֶׁר
 לֹא בְּמִסְכָּנָתָהּ תֵּאֲכַלְבָּה לֶחֶם לֹא־תַחֲסֹר
 כָּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבַנְיָה בְּרוֹזַל וּמַהֲרָרִיָּה
 תַּחְצֹב נַחֲשֶׁת: ¹⁰ וְאָכַלְתָּ וְשִׁבַּעְתָּ וּבִרְכַּתָּ
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאֶרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר
 נָתַן־לְךָ: ¹¹ הִשְׁמֹר לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לְבִלְתִּי שִׁמֹּר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו
 וְחֻקְתָּיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶנְךָ הַיּוֹם: ¹² פֶּן־
 תֵּאֲכַל וְשִׁבַּעְתָּ וּבַתִּים טוֹבִים תִּבְנֶה
 וַיִּשְׁבַּתָּ: ¹³ וּבִקְרָךְ וְצִאֲנֹךָ יִרְבֵּן וְכֶסֶף וְזָהָב
 יִרְבֶּה־לְךָ וְכָל אֲשֶׁר־לְךָ יִרְבֶּה: ¹⁴ וְרַם

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

לָהֶם מִסִּכָּה: ¹³ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר
 רְאִיתִי אֶת־הָעַם הַזֶּה וְהִנֵּה עִם־קִשְׁה־עֲרֹף
 הוּא: ¹⁴ הֲרַף מִמְּנִי וְאַשְׁמִידֶם וְאַמְחָה אֶת־
 שְׁמֹם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וְאַעֲשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי־
 עָצוּם וָרַב מִמֶּנּוּ: ¹⁵ וְאַפֵּן וְאַרְדֹּל מִן־הַהָר
 וְהָהָר בָּעַר בְּאֵשׁ וּשְׁנֵי לַחַת הַבְּרִית עַל־
 שְׁתֵּי יָדַי: ¹⁶ וְאַרְאֶה וְהִנֵּה חֲטָאתֶם לִיהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם עֲשִׂיתֶם לָכֶם עֵגֹל מִסִּכָּה סִרְתֶּם
 מִהָר מִן־הַדָּרֶךְ אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
 אֶתְכֶם: ¹⁷ וְאַתְּפֹשׂ בְּשֵׁנֵי הַלַּחַת וְאַשְׁלַכְּם
 מֵעַל שְׁתֵּי יָדַי וְאַשְׁבְּרֶם
 לְעֵינֵיכֶם: ¹⁸ וְאַתְּנַפֵּל לִפְנֵי יְהוָה כְּרֹאשְׁנָה
 אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא
 אֲכָלְתִּי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי עַל כָּל־חֲטָאתְכֶם
 אֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַעֲשׂוֹת הֲרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
 לְהַכְעִיסוֹ: ¹⁹ כִּי יִגְרָתִי מִפְּנֵי הָאֵל וְהַחֲמָה
 אֲשֶׁר קָצַף יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם
 וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפֶּעַם
 הַהוּא: ²⁰ וּבְאַהֲרֹן הַתְּאֵנָף יְהוָה מְאֹד
 לְהַשְׁמִידוֹ וְאַתְּפַלֵּל גַּם־בְּעַד אַהֲרֹן בַּעַת
 הַהוּא ^{pQ} וְאַתְּחַטָּאתְכֶם אֲשֶׁר־עֲשִׂיתֶם
 אֶת־הָעֵגֹל לְקַחְתִּי וְאַשְׁרֹף אֹתוֹ | בְּאֵשׁ
 וְאַפֹּת אֹתוֹ טָחוֹן הַיֵּטֵב עַד אֲשֶׁר־דָּק
 לְעֹפָר וְאַשְׁלַח אֶת־עֲפָרוֹ אֶל־הַנַּחַל הַיַּרְדֵּן
 מִן־הַהָר: ²² וּבַתְּבַעֲרָה וּבְמִסָּה וּבְקַבְרֹת
 הַתְּאֹהֶה מְקַצְפִּים הֵייתֶם אֶת־
 יְהוָה: ²³ וּבְשִׁלַּח יְהוָה אֶתְכֶם מִקְדָּשׁ בְּרִנָּע

בְּלִבְבְּךָ בַּהֲדֹף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתֶּם | מִלְּפָנֶיךָ
 לֵאמֹר בְּצַדִּיקְתִּי הִבִּיאֲנִי יְהוָה לְרִשְׁתָּ אֶת־
 הָאָרֶץ הַזֹּאת וּבְרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה
 מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ: ⁵ לֹא בְצַדִּיקְתְּךָ וּבְיִשְׁרָאֵל
 לִבְבְּךָ אֶתָּה בָּא לְרִשְׁתָּ אֶת־אֲרָצָם כִּי
 בְרִשְׁעַת | הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ וּלְמַעַן הָקִים אֶת־הַדְּבָר
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לְאַבְרָהָם
 לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב: ⁶ וַיִּדְעַתְּ כִּי לֹא בְצַדִּיקְתְּךָ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
 הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ כִּי עִם־קִשְׁה־עֲרֹף
 אָתָּה: ⁷ זָכַר אֶל־תְּשׁוּכַת אֶת אֲשֶׁר־הִקְצַפְתָּ
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמִּדְבָּר לְמוֹת־הַיּוֹם אֲשֶׁר־
 יֵצְאתָ | מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם עַד־בְּאֶבֶךָ עַד־
 הַמָּקוֹם הַזֶּה מִמְרִים הֵייתֶם עִם־
 יְהוָה: ⁸ וּבַחֲרֹב הִקְצַפְתֶּם אֶת־יְהוָה
 וַיִּתְאַנֵּף יְהוָה בְּכֶם לְהַשְׁמִיד
 אֶתְכֶם: ⁹ בְּעֵלְתֵי הַהָרָה לְקַחַת לוֹחַת
 הָאֲבָנִים לוֹחַת הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת יְהוָה
 עִמָּכֶם וְאַשְׁבַּב בְּהָר אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים
 לַיְלָה לֶחֶם לֹא אֲכָלְתִּי וּמַיִם לֹא
 שָׁתִיתִי: ¹⁰ וַיִּתֵּן יְהוָה אֵלַי אֶת־שְׁנֵי לוֹחַת
 הָאֲבָנִים כְּתוּבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים וְעָלִיהֶם
 כָּכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם בְּהָר
 מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בַּיּוֹם הַקֵּהֵל: ¹¹ וַיְהִי מִקֵּץ
 אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה נָתַן יְהוָה אֵלַי
 אֶת־שְׁנֵי לַחַת הָאֲבָנִים לוֹחַת
 הַבְּרִית: ¹² וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם רֵד מִהָר
 מִזֶּה כִּי שַׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר הוֹצֵאת מִמִּצְרַיִם
 סָרוּ מִהָר מִן־הַדָּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם עֲשׂוּ

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

וּשְׁנֵי הַלַּחַת בְּיָדַי: ⁴ וַיִּכְתֹּב עַל־הַלַּחַת
 כַּמִּכְתָּב הָרִאשׁוֹן אֵת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים
 אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּהַר מִתְּוֶךְ הָאֵשׁ
 בַּיּוֹם הַקֶּהֱל וַיִּתְּנֶם יְהוָה אֵלַי: ⁵ וְאִפְּן וְאֵרַד
 מִן־הַהָר וְאָשֵׁם אֶת־הַלַּחַת בְּאֲרוֹן אֲשֶׁר
 עָשִׂיתִי וַיְהִיו שָׁם כַּאֲשֶׁר צִוִּי יְהוָה: ⁶ וּבָנִי
 יִשְׂרָאֵל נִסְעוּ מִבְּאֵרֶת בְּנֵי־יַעֲקֹב מוֹסְרָה
 שָׁם מֵת אֶהְרֹן וַיִּקְבֹּר שָׁם וַיִּכְהֶן אֶלְעָזָר
 בְּנוֹ תַּחֲתָיו: ⁷ מִשָּׁם נִסְעוּ הַגְּדָדָה וּמִן־
 הַגְּדָדָה יִטְבְּתָה אֶרֶץ נַחֲלִי: ⁸ מִיָּם בָּעֵת
 הַהוּא הִבְדִּיל יְהוָה אֶת־שִׁבְטֵי הַלְוִי לְשֵׂאת
 אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לְעַמֹּד לִפְנֵי יְהוָה
 לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשֵׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה: ⁹ עַל־
 כֵּן לֹא־הָיָה לְלוֹוֵי חֶלֶק וְנַחֲלָה עִם־אֲחֵיו
 יְהוָה הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
 לֹו: ¹⁰ וְאַנְכִי עִמָּדְתִּי בְּהָר פִּימִים הָרִאשׁוֹנִים
 אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה
 אֵלַי גַּם בַּפֶּעַם הַהוּא לֹא־אָבָה יְהוָה
 הַשְׁחִיתֶךָ: ¹¹ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֵךְ
 לְמִסְעֵ לִפְנֵי הָעָם וַיְבֹאוּ וַיִּרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם: ¹²
 וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ שְׂאֵל
 מִעַמֶּךָ כִּי אִם־לִירָאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
 לְלַכֵּת בְּכָל־דַּרְכָּיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וּלְעַבֵּד
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־
 נַפְשֶׁךָ: ¹³ לְשֹׁמֵר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה וְאֶת־

לֵאמֹר עֲלוּ וּרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי
 לָכֶם וַתִּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא
 הֵאֱמַנְתֶּם לֹו וְלֹא שָׁמַעְתֶּם
 בְּקִלּוֹ: ²⁴ מִמְּרִים הֵייתֶם עִם־יְהוָה מִיּוֹם
 דַּעֲתִי אֲתֶכֶם: ²⁵ וְאַתְּנַפֵּל לִפְנֵי יְהוָה אֵת
 אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְאֶת־אַרְבָּעִים הַלַּיְלָה אֲשֶׁר
 הִתְנַפַּלְתִּי כִּי־אָמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיד
 אֶתְכֶם: ²⁶ וְאַתְּפַלֵּל אֶל־יְהוָה וְאָמַר אֲדֹנָי
 יְהוִה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל וְנַחֲלֶתְךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ
 בְּגִדְלֶךָ אֲשֶׁר־הוֹצֵאתָ מִמִּצְרָיִם בְּיַד
 חֲזָקָה: ²⁷ זָכֹר לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
 וְלִיעֲקֹב אֶל־תִּפְּן אֶל־קְשֵׁי הָעַם הַזֶּה וְאֶל־
 רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: ²⁸ פֹּן־יֹאמְרוּ הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִשָּׁם מִבְּלִי יִכְלַת יְהוָה
 לְהַבִּיאֵם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־דִּבַּר לָהֶם
 וּמִשְׁנֵאתוֹ אוֹתָם הוֹצִיאֵם לְהַמְתֵּם
 בַּמִּדְבָּר: ²⁹ וְהֵם עִמָּךָ וְנַחֲלֶתְךָ אֲשֶׁר
 הוֹצֵאתָ בְּכַחֲךָ הַגְּדֹל וּבְזִרְעֶךָ הַנְּטוּיָה:

10 בָּעֵת הַהוּא אָמַר יְהוָה אֵלַי פְּסֹל־לְךָ
 שְׁנֵי־לוֹחַת: ^{vQ} אֲבָנִים כְּרִאשׁוֹנִים וְעֵלָה אֵלַי
 הִהְרָה וְעָשִׂיתָ לָךְ אֲרוֹן עֵץ: ² וְאָכַתְבָּ עַל־
 הַלַּחַת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלַּחַת
 הָרִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשִׁמַּתָּם
 בְּאֲרוֹן: ³ וְאָעַשׂ אֲרוֹן עֵצִי שְׁטִים וְאֶפְסָל
 שְׁנֵי־לַחַת אֲבָנִים כְּרִאשׁוֹנִים וְאָעַל הִהְרָה

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

v We read one or more vowels in L differently from BHS.

וזרעו הנטויה: ³ ואת-אתתיו ואת-מעשיו
 אשר עשה בתוך מצרים לפרעה מלך-
 מצרים ולכל-ארצו: ⁴ ואשר עשה לחיל
 מצרים לסוסיו ולרכבו אשר הציף את-מי
 ים-סוף על-פניהם ברדפם אחריכם
 ויאבדם יהוה עד היום הזה: ⁵ ואשר עשה
 לכם במדבר עד-באכם עד-המקום
 הזה: ⁶ ואשר עשה לדתן ולאבירם בני
 אליאב בן-ראובן אשר פצתה הארץ את-
 פיה ותבלעם ואת-בתיהם ואת-אחיהם
 ואת כל-היקום אשר ברגליהם בקרב כל-
 ישראל: ⁷ כי עיניכם הראת את-כל-
 מעשה יהוה הגדל אשר עשה: ⁸ ושמתם
 את-כל-המצוה אשר אנכי מצוה היום
 למען תחזקו ובאתם וירשתם את-הארץ
 אשר אתם עברים שמה לרשתה: ⁹ ולמען
 תאריכו ימים על-האדמה אשר נשבע
 יהוה לאבותיכם לתת להם ולזרעם ארץ
 זבת חלב ודבש: ¹⁰ כי הארץ אשר
 אתה בא-שמה לרשתה לא כארץ מצרים
 הוא אשר יצאתם משם אשר תזרע את-
 זרעך והשקית ברגלך כגון
 הירק: ¹¹ והארץ אשר אתם עברים שמה
 לרשתה ארץ הרים ובקעת למטר השמים
 תשתה-מים: ¹² ארץ אשר-יהוה אלהיך
 דרש אתה תמיד עיני יהוה אלהיך בה
 מרשית השנה ועד אחרית
 שנה: ¹³ והיה אם-שמע תשמעו אל-
 מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום
 לאהבה את-יהוה אלהיכם ולעבדו בכל-

חקתיו אשר אנכי מצוה היום לטוב
 לך: ¹⁴ הן ליהוה אלהיך השמים ושמי
 השמים הארץ וכל-אשר-בה: ¹⁵ רק
 באבתיך חשק יהוה לאהבה אותם ויבחר
 בזרעם אחריהם בכם מכל-העמים כיום
 הזה: ¹⁶ U ומלתם את ערלת לבבכם
 וערפכם לא תקשו עוד: ¹⁷ כי יהוה
 אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני
 האדנים האל הגדל הגבר והנורא אשר
 לא-ישא פנים ולא יקח שחד: ¹⁸ עשה
 משפט יתום ואלמנה ואהב גר לתת לו
 לחם ושמלה: ¹⁹ ואהבתם את-הגר כ-
 גרים הייתם בארץ מצרים: ²⁰ את-יהוה
 אלהיך תירא אתו תעבד ובו תדבק
 ובשמו תשבוע: ²¹ הוא תהלתך והוא
 אלהיך אשר-עשה אתך את-הגדלת ואת-
 הנוראת האלה אשר ראו
 עיניך: ²² בשבעים נפש ירדו אבתיך
 מצרימה: ^{pQ} ועתה שמד יהוה אלהיך
 ככוכבי השמים לרב:

11 ואהבת את יהוה אלהיך ושמת
 משמרתו וחקתיו ומשפטיו ומצותיו כל-
 הימים: ² וידעתם היום כי | לא את-בניכם
 אשר לא-ידעו ואשר לא-ראו את-מוסר
 יהוה אלהיכם את-גדלו את-ידו החזקה

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

לְבַבְכֶם וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם: ¹⁴ וּנְתַתִּי מִטֶּר-
 אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאֶסְפַּתְּ דְגָנְךָ
 וּתִירְשֶׁךָ וַיִּצְהַרְךָ: ¹⁵ וּנְתַתִּי עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ
 לְבַהֲמֹתֶךָ וְאֶכְלֹתָ וּשְׂבַעְתָּ: ¹⁶ הִשְׁמְרוּ לָכֶם
 פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסִרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: ¹⁷ וְחָרָה אַף-
 יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת-הַשָּׁמַיִם וְלֹא-יִהְיֶה
 מִטֶּר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת-יְבוּלָהּ
 וְאֲבַדְתֶּם מֵהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר
 יְהוָה נָתַן לָכֶם: ¹⁸ וְשִׁמְתֶם אֶת-דְּבָרֵי אֱלֹהֵי
 עַל-לְבַבְכֶם וְעַל-נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם
 לְאוֹת עַל-יַדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין
 עֵינֵיכֶם: ¹⁹ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת-בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר
 בָּם בְּשַׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: ²⁰ וּכְתַבְתֶּם עַל-מְזוּזוֹת
 בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: ²¹ לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמֵי
 בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
 לְאֲבֹתֵיכֶם לֵאמֹר לְתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל-
 הָאָרֶץ: ²² כִּי אִם-שָׁמַר תִּשְׁמְרוּן אֶת-
 כָּל-הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם
 לַעֲשׂוֹתָהּ לֹא-אֶהְיֶה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְלַכֵּת
 בְּכָל-דְּרָכָיו וּלְדַבְּקָהֶם: ²³ וְהוֹרִישׁ יְהוָה
 אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְּפָנֵיכֶם וַיִּרְשַׁתֶּם
 גּוֹיִם גְּדֹלִים וְעֹצְמִים מִכֶּם: ²⁴ כָּל-הַמְּקוֹם
 אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ בְּפָרְגְלֵכֶם בּוֹ לָכֶם יִהְיֶה מִן-
 הַמִּדְבָּר וְהַלְבָּנוֹן מִן-הַנְּהַר נְהַר-פָּרָת וְעַד
 הַיַּם הָאֲחֵרוֹן יִהְיֶה גְבֻלְכֶם: ²⁵ לֹא-יִתְיַצֵּב
 אִישׁ בְּפָנֵיכֶם פְּחָדְכֶם וּמִזְרָאֲכֶם יִתֵּן | יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרְכוּ-

בָּהּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם: ²⁶ רְאֵה אָנֹכִי
 נָתַן לְפָנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה: ²⁷ אֶת-
 הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל-מִצְוֹת יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם
 הַיּוֹם: ²⁸ וְהַקְלָלָה אִם-לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל-
 מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְסִרְתֶּם מִן-הַדֶּרֶךְ
 אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְלַכֵּת אַחֲרַי
 אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא-
 יִדְעֹתֶם: ²⁹ וְהָיָה כִּי יִבְיֹאֵךְ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-אַתָּה בָּא-שָׁמָּה
 לְרִשְׁתָּהּ וּנְתַתָּה אֶת-הַבְּרָכָה עַל-הַר גְּרִזִים
 וְאֶת-הַקְלָלָה עַל-הַר עֵיבָל: ³⁰ הֲלֹא-הִמָּה
 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן אַחֲרַי דֶּרֶךְ מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ
 בָּאָרֶץ הַכּוֹנְעָנִי הַיֹּשֵׁב בְּעַרְבָה מִן-הַגְּלִגְלִי
 אֲצֵל אֵלוֹנֵי מְרָה: ³¹ כִּי אֹתָם עֲבָרִים אֶת-
 הַיַּרְדֵּן לְבֹא לְרִשֵׁת אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם וַיִּרְשַׁתֶּם אֹתָהּ וַיִּשְׁבְּתֶם-
 בָּהּ: ³² וְשִׁמְרֹתֶם לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל-הַחֻקִּים
 וְאֶת-הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נָתַן לְפָנֵיכֶם
 הַיּוֹם:

12 אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
 תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה
 אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ לְרִשְׁתָּהּ כָּל-הַיָּמִים
 אֲשֶׁר-אַתֶּם חַיִּים עַל-הָאֲדָמָה: ² אֲבָד
 תִּאֲבֹדוּן אֶת-כָּל-הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר עֲבָדוּ-שָׁם
 הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתֶּם יֹרְשִׁים אֹתָם אֶת-
 אֱלֹהֵיהֶם עַל-הַהָרִים הָרְמִים וְעַל-הַגְּבָעוֹת
 וְתַחַת כָּל-עֵץ רַעְנָן: ³ וְנִתְצַתֶּם אֶת-

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an

לו חֶלֶק וְנַחֲלָה אִתְּכֶם: ¹³ הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן־
 תַּעֲלֶה עֲלֵיךָ בְּכָל־מְקוֹם אֲשֶׁר
 תֵּרְאֶה: ¹⁴ כִּי אִם־בְּמְקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה
 בְּאַחַד שְׁבֻטֶיךָ שֵׁם תַּעֲלֶה עֲלֵיךָ וְשֵׁם
 תַּעֲשֶׂה כָּל אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה: ¹⁵ רַק בְּכָל־
 אוֹת נִפְשֶׁךָ תִּזְבַּח | וְאָכַלְתָּ בֶשֶׂר כְּבִרְכַּת
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ
 הַטָּמֵא וְהַטְּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ כַּצְּבִי וְכֵאֵיל: ¹⁶ רַק
 הַדָּם לֹא תֹאכְלוּ עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ
 כַּמַּיִם: ¹⁷ לֹא־תוֹכֵל לֶאֱכֹל בְּשַׁעְרֶיךָ מִעֲשֶׂר
 דְּגָנְךָ וְתִירֹשֶׁךָ וַיִּצְהָרְךָ וּבְכֹרֶת בְּקֶרֶךָ
 וְצֹאנֶךָ וְכֹל־גִּדְרֶיךָ אֲשֶׁר תִּדֹר וְגִדְבַתֶּיךָ
 וְתִרְוַמַת יֶדֶךָ: ¹⁸ כִּי אִם־לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 תֹאכְלֶנּוּ בְּמְקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בּוֹ אֹתָהּ וּבְגֶנֶךָ וּבַתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וְהַלְוִי
 אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ וְשִׁמְחֹתָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בְּכָל מְשֻׁלַּח יְדֶךָ: ¹⁹ הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן־תַּעֲזֹב
 אֶת־הַלְוִי כְּלִי־מִיָּד עַל־
 אֲדָמְתְּךָ: ²⁰ כִּי־יִרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 אֶת־גְּבוּלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבַּר־לָךְ וְאִמְרַת אֲכָלָה
 בֶּשֶׂר כִּי־תֵאָוֶה נִפְשֶׁךָ לֶאֱכֹל בֶּשֶׂר בְּכָל־
 אוֹת נִפְשֶׁךָ תֹאכֵל בֶּשֶׂר: ²¹ כִּי־יִרְחַק מִמֶּךָ
 הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹם
 שְׁמוֹ שֵׁם וְזִבְחֹת מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנֶךָ אֲשֶׁר
 נָתַן יְהוָה לָךְ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ וְאָכַלְתָּ
 בְּשַׁעְרֶיךָ בְּכָל אוֹת נִפְשֶׁךָ: ²² אַךְ כַּאֲשֶׁר
 יֹאכֵל אֶת־הַצְּבִי וְאֶת־הָאֵיל כֵּן תֹאכְלֶנּוּ
 הַטָּמֵא וְהַטְּהוֹר יִחַדּוּ יֹאכְלֶנּוּ: ²³ רַק חֹזֵק
 לְבַלְתִּי אֲכֹל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנֶּפֶשׁ וְלֹא־

מִזִּבְחֹתֶם ^U וּשְׁבִרְתֶם אֶת־מִצְבְּחֹתֶם
 וְאֲשֵׁרִיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בָּאֵשׁ וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
 תִּגְדַּעוּן וְאִבְדַּתֶם אֶת־שְׁמֵם מִן־הַמְּקוֹם
 הַהוּא: ⁴ לֹא־תַעֲשׂוּן כֵּן לַיהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם: ⁵ כִּי אִם־אֶל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל־שְׁבֻטֵיכֶם לְשׁוֹם אֶת־
 שְׁמוֹ שֵׁם לְשַׁכְּנוֹ תִדְרְשׁוּ וּבֵאתָ
 שָׁמָּה: ⁶ וְהִבֵּאתֶם שָׁמָּה עֲלֵיתִיכֶם וְזִבְחֵיכֶם
 וְאֵת מַעֲשְׂרֹתֵיכֶם וְאֵת תִּרְוַמַת יְדְכֶם
 וְגִדְרֵיכֶם וְגִדְבַתֵיכֶם וּבְכֹרֶת בְּקֶרֶכֶם
 וְצֹאנֵכֶם: ⁷ וְאָכַלְתֶּם־שָׁם לִפְנֵי יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם וְשִׁמְחֹתֶם בְּכָל מְשֻׁלַּח יְדְכֶם
 אִתֶּם וּבְתֵיכֶם אֲשֶׁר בְּרֶכֶךָ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ: ⁸ לֹא תַעֲשׂוּן כָּכֵל אֲשֶׁר אָנֹכֶנּוּ
 עֹשִׂים פֶּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל־הַיּוֹם
 בְּעֵינָיו: ⁹ כִּי לֹא־בֵאתֶם עַד־עֵתָה אֶל־
 הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנַּחֲלָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 נָתַן לָךְ: ¹⁰ וְעַבְרַתֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן וְיִשְׁבַּתֶּם
 בְּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִנְחִיל אֶתְכֶם
 וְהִנִּיחַ לָכֶם מִכָּל־אִיְבֵיכֶם מִסְּבִיב וְיִשְׁבַּתֶּם־
 בְּטַח: ¹¹ וְהָיָה הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשַׁכְּנוֹ שְׁמוֹ שֵׁם שָׁמָּה תָבִיאוּ
 אֶת כָּל־אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם עוֹלֹתֵיכֶם
 וְזִבְחֵיכֶם מַעֲשְׂרֹתֵיכֶם וְתִרְמַת יְדְכֶם וְכֹל
 מִבְּחַר גִּדְרֵיכֶם אֲשֶׁר תִּדְרוּ
 לַיהוָה: ¹² וְשִׁמְחֹתֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 אִתֶּם וּבְגֵיכֶם וּבְנִתֵיכֶם וְעַבְדֵיכֶם
 וְאִמְהַתֵיכֶם וְהַלְוִי אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֵיכֶם כִּי אֵין

unexpected reading.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים אֲשֶׁר לֹא־יִדְעֻם
 וְנִעְבְּדוּם: ⁴ לֹא תִשְׁמַע אֶל־דְּבַרֵי הַנְּבִיא
 הַהוּא אִם אֶל־חֹלֶם הַחֲלוֹם הַהוּא כִּי
 מִנְּסֵה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲתֹכֶם לִדְעַת הַיִּשְׁכֶּם
 אֲהַבִּים אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל־לִבְבְּכֶם
 וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: ⁵ אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ
 וְאֵתוּ תִירָאוּ וְאֶת־מִצְוֹתָיו תִּשְׁמְרוּ וּבְקִלּוֹ
 תִשְׁמְעוּ וְאֵתוּ תִעַבְדוּ וְבוֹ
 תִדְבְּקוּ: ⁶ וְהַנְּבִיא הַהוּא אִם חֵלֶם הַחֲלוֹם
 הַהוּא יוֹמֵת כִּי דְבַר־סֵרָה עַל־יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם
 וְהַפְּדֶה מִבְּיַת עֲבָדִים לְהַדְּיֹחַ מִן־הַדֶּרֶךְ
 אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לֵלְכַת בָּהּ וּבַעֲרַתָּ
 הָרַע מִקִּרְבְּךָ: ⁷ כִּי יִסִּיתֶךָ אַחִיךָ בֶן־אִמֶּךָ
 אוֹבְדֶנְךָ אוֹ־בֵתֶךָ אוֹ אִשְׁתְּ חִיקֶךָ אוֹ רַעֲךָ
 אֲשֶׁר כִּנְפֶשֶׁךָ בִּסְתֵר לֵאמֹר גִּלְכָה וְנִעְבְּדָהּ
 אֱלֹהִים אַחֲרַיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אֶתָּה
 וְאַבְתִּיךָ: ⁸ מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר
 סָבִיבְתִיכֶם הַקְּרִבִּים אֵלֶיךָ אוֹ הַרְחֻקִים
 מִמֶּךָ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ: ⁹ לֹא־
 תֵאבְדָה לֹא תִשְׁמַע אֵלָיו וְלֹא־תַחֲוֶם
 עִינֶךָ עָלָיו וְלֹא־תַחְמַל וְלֹא־תִכְסֶה
 עָלָיו: ¹⁰ כִּי הִרְגָה תִהְרַגְנוּ יָדְךָ תִּהְיֶה־בוֹ
 בְּרֵאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ וְיָד כָּל־הָעָם
 בְּאַחֲרָנָה: ¹¹ וְסִקְלֹתוֹ בְּאַבְנִים וּמָת כִּי
 בִקֵּשׁ לְהַדְּיֹחַ מֵעַל יְהוָה אֱלֹהֵיךָ הַמוֹצִיאֲךָ
 מִמִּצְרַיִם מִבְּיַת עֲבָדִים: ¹² וְכָל־
 יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ וְלֹא־יִוָּסְפוּ לַעֲשׂוֹת
 כַּדְּבַר הָרַע הַזֶּה בְּקִרְבְּךָ: ¹³ כִּי־
 תִשְׁמַע בְּאַחַת עָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיךָ

תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם־הַבֶּשֶׂר: ²⁴ לֹא תֹאכְלֶנּוּ
 עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפֹּכֶנּוּ כַּמַּיִם: ²⁵ לֹא תֹאכְלֶנּוּ
 לְמַעַן יִיטַב לָךְ וּלְבִנְיָךָ אַחֲרֶיךָ כִּי־תַעֲשֶׂה
 הַיִּשָּׁר בְּעֵינֵי יְהוָה: ²⁶ רַק קְדָשִׁיךָ אֲשֶׁר־
 יִהְיוּ לָךְ וּגְדִרֶיךָ תִּשָּׂא וּבֵאתָ אֶל־הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה: ²⁷ וְעָשִׂיתָ עֲלֵתֶיךָ הַבֶּשֶׂר
 וְהָדָם עַל־מִזְבֵּחַ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וְדָם־זִבְחֶיךָ
 יִשְׁפֹךְ עַל־מִזְבֵּחַ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וְהַבֶּשֶׂר
 תֹאכַל: ²⁸ שָׁמֵר וְשָׁמַעְתָּ אֶת כָּל־הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ לְמַעַן יִיטַב לָךְ
 וּלְבִנְיָךָ אַחֲרֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי תַעֲשֶׂה הַטוֹב
 וְהַיִּשָּׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֵיךָ: ²⁹ כִּי־
 יִכְרִית יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אִתָּה
 בְּ־אֶשְׁמָה לְרִשְׁתָּ אוֹתָם מִפְּנֵיךָ וַיִּרְשָׁתָּ
 אֹתָם וַיִּשְׁבַּת בְּאֶרֶץ־סֹ: ³⁰ הַשָּׁמֵר לָךְ פֶּן־
 תִּנְקֹשׁ אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵי הַשָּׁמֵדִם מִפְּנֵיךָ
 וּפֶן־תִּדְרֹשׁ לְאֱלֹהֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָה יַעֲבֹדוּ
 הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת־אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה־כֵּן גַּם־
 אֲנִי: ³¹ לֹא־תַעֲשֶׂה כֵּן לַיהוָה אֱלֹהֵיךָ כִּי כָל־
 תוֹעֲבַת יְהוָה אֲשֶׁר שָׁנֵא עָשׂוּ לְאֱלֹהֵיהֶם
 כִּי גַם אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ
 בְּאֵשׁ לְאֱלֹהֵיהֶם:

13 אֶת כָּל־הַדְּבָר אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה
 אֶתְכֶם אֵתוּ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת לֹא־תִסְּפוּ עָלָיו
 וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ: ²
 כִּי־יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נְבִיא אוֹ חֵלֶם חֲלוֹם
 וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת: ³ וּבֵאתָ הָאוֹת
 וְהַמוֹפֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיךָ לֵאמֹר גִּלְכָה

וְשִׁסַּעַת שְׁסַע שְׁתֵּי פְּרִסוֹת מֵעֶלֶת גְּרָה
 בְּבַהֲמָה אֹתָהּ תֹאכְלוּ: ⁷ אַךְ אֶת־זֶה לֹא
 תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגְּרָה וּמִמִּפְרִי־סִי הַפְּרִסָּה
 הַשְּׂסוּעָה אֶת־הַגָּמֶל וְאֶת־הָאַרְנָבֶת וְאֶת־
 הַשֶּׁפֶן כִּי־מֵעֵלָה גְּרָה הֵמָּה וּפְרִסָּה לֹא
 הַפְּרִיסוֹ טְמֵאִים הֵם לָכֶם: ⁸ וְאֶת־הַחֲזִיר
 כִּי־מִפְרִיס פְּרִסָּה הוּא וְלֹא גְרָה טְמֵא הוּא
 לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וּבְגַבְלַתְּם לֹא
 תִּגְעוּ: ⁹ אֶת־זֶה תֹאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר
 בַּמִּים כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סִנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת
 תֹאכְלוּ: ¹⁰ וְכֹל אֲשֶׁר אֵיזֶלּוֹ סִנְפִיר
 וְקִשְׁקֶשֶׁת לֹא תֹאכְלוּ טְמֵא הוּא
 לָכֶם: ¹¹ כָּל־צִפּוֹר טְהֵרָה
 תֹאכְלוּ: ¹² וְזֶה אֲשֶׁר לֹא־תֹאכְלוּ מֵהֶם
 הַנֶּשֶׁר וְהַפֶּרֶס וְהַעֲזֹנִיָּה: ¹³ וְהִרְאָה וְאֶת־
 הָאֵיָּה וְהַדִּיָּה לְמִינָהּ: ¹⁴ וְאֵת כָּל־עֶרֶב
 לְמִינֹו: ¹⁵ וְאֵת בֵּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתַּחֲמָס
 וְאֶת־הַשְּׁחָף וְאֶת־הַנֶּגֶץ לְמִינֵהוּ: ¹⁶ אֶת־
 הַכּוֹס וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף וְהַתְּנֻשְׁמַת: ¹⁷ וְהַקָּאָת
 וְאֶת־הַרְחֻמָּה וְאֶת־הַשֶּׁלֶךְ: ¹⁸ וְהַחֲסִידָה
 וְהָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְהַדּוּכִיפַת וְהַעֲטָלָף: ¹⁹ וְכֹל
 שֶׂרֶץ הָעוֹף טְמֵא הוּא לָכֶם לֹא
 יֹאכְלוּ: ²⁰ כָּל־עוֹף טְהוֹר תֹאכְלוּ: ²¹ לֹא
 תֹאכְלוּ כָּל־נְבֵלָה לָגֵר אֲשֶׁר־בְּשַׁעְרֵיךָ
 תִּתְנַנֶּה וְאֹכְלָהּ אֹו מִכֹּל לְנִכְרֵי כִי עִם
 קְדוֹשׁ אֹתָהּ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תִבְשַׁל גְּדֵי
 בַחֲלָב אִמּוֹ: פ
²² עֵשֶׂר תַּעֲשֶׂר אֵת כָּל־תְּבוּאָת זְרַעְךָ
 הַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה: ²³ וְאִכְלָתָּ לְפָנַי |

נָתַן לָךְ לְשִׁבַת שָׁם לֵאמֹר: ¹⁴ יֵצְאוּ אֲנָשִׁים
 בְּנִי־בְלִיעַל מִקְרִבְךָ וַיִּדְיָחוּ אֶת־יִשְׁבֵּי עִירָם
 לֵאמֹר גִּלְכָה וְנַעֲבֹדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר
 לֹא־יַדְעֹתֶם: ¹⁵ וְדַרְשֵׁת וְחִקְרַת^U וְשִׂאלַת
 הַיֵּטֵב וְהֵנָּה אִמַּת נִכּוֹן הַדְּבָר נַעֲשֶׂתָה
 הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּקִרְבְּךָ: ¹⁶ הֲכֵּה תִכֶּה
 אֶת־יִשְׁבֵּי הָעִיר הַהוּא **הֵיא** לְפִי־חֶרֶב
 הַחֵרֶם אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּהּ וְאֶת־
 בְּהֵמָתָהּ לְפִי־חֶרֶב: ¹⁷ וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָהּ
 תִּקְבֹּץ אֶל־תּוֹךְ רְחֻבָּהּ וְשִׂרְפַתָּ בְּאֵשׁ אֶת־
 הָעִיר וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָהּ כָּלִיל לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וְהִיתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִבְנֶה עוֹד: ¹⁸ וְלֹא־
 יִדְבַק בְּיַדְךָ מְאוּמָה מִן־הַחֵרֶם לְמַעַן יָשׁוּב
 יְהוָה מִחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן־לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֶיךָ
 וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם: ¹⁹ כִּי
 תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמַר אֶת־כָּל־
 מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת
 הַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: ׀

14 בָּנִים אִתְּם לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא
 תִתְגַּדְּדוּ וְלֹא־תִשְׁיִמוּ קְרָחָה בֵּין עֵינֵיכֶם
 לְמַת: ² כִּי עִם קְדוֹשׁ אֹתָהּ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וּבָךְ בָּחַר יְהוָה לְהִיזֹת לוֹ לְעַם סִגְלָהּ מִכָּל
 הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה: ³ לֹא
 תֹאכַל כָּל־תּוֹעֵבָה: ⁴ וְאֵת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר
 תֹאכְלוּ שׂוֹר שֵׁה כְּשָׂבִים וְשֵׁה עֲזִים: ⁵ אֵיל
 וְצָבִי וַיַּחְמוֹר וְאִקּוֹ וְדִישָׁן וְתָאוּ
 וְזִמְרָ: ⁶ וְכָל־בְּהֵמָה מִפְּרִסַּת פְּרִסָּה

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

אֶת־אֲחִיךָ תִשְׁמַט יָדְךָ: ⁴ אֶפֶס כִּי לֹא
 יִהְיֶה־בְּךָ אֲבִיוֹן כִּי־בָרַךְ יְבָרְכֶךָ יְהוָה בְּאֶרֶץ
 אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן־לְךָ נַחֲלָה
 לְרִשְׁתָּהּ: ⁵ רַק אִם־שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל־
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־
 הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה
 הַיּוֹם: ⁶ כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּרַכְךָ בְּאֲשֶׁר
 דָּבַר־לְךָ וְהֶעֱבַטְתָּ גּוֹיִם רַבִּים וְאֶתָּה לֹא
 תַעֲבֹט וּמִשְׁלַת בְּגוֹיִם רַבִּים וּבָךְ לֹא
 יִמְשְׁלוּ: ⁷ כִּי־יְהִיֶּה בְּךָ אֲבִיוֹן מֵאֶחָד
 אֲחִיךָ בְּאֶחָד שְׁעָרֶיךָ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לֹא תֵאֱמָן אֶת־לִבְּבֶךָ וְלֹא
 תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ מֵאֲחִיךָ הָאֲבִיוֹן: ⁸ כִּי־פָתַח
 תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ וְהֶעֱבַט תַעֲבִיטְנוּ דִי
 מִחֶסְרוֹ אֲשֶׁר יִחְסַר לוֹ: ⁹ הִשְׁמַר לְךָ פֶּן־
 יִהְיֶה דְבַר עִם־לִבְּבֶךָ בְּלִיעַל לֵאמֹר קָרְבָה
 שְׁנַת־הַשְּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרַעַה עֵינֶיךָ
 בְּאֲחִיךָ הָאֲבִיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וּקְרָא עָלֶיךָ
 אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְּךָ חֶטָּא: ¹⁰ נָתַן תִּתֵּן לוֹ
 וְלֹא־יִרַע לְבָבְךָ בְּתַתֵּן לוֹ כִּי בְגִלָּל | הַדָּבָר
 הַזֶּה יְבָרְכֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂיךָ
 וּבְכָל מַשְׁלַח יָדְךָ: ¹¹ כִּי לֹא־יִחַדֵּל אֲבִיוֹן
 מִקְרֵב הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי אֲנֹכִי מִצְוֶה לֵאמֹר
 פָּתַח תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְאֲחִיךָ לַעֲנִיךָ
 וּלְאֲבִינֶךָ בְּאֶרֶץ: ¹² כִּי־יִמְכַר לְךָ
 אֲחִיךָ הָעֵבֶרִי אֹו הָעֵבֶרִיָּה וְעַבְדְּךָ שֵׁשׁ
 שָׁנִים וּבַשְּׁנָה הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חֲפָשִׁי
 מֵעִמְךָ: ¹³ וְכִי־תִשְׁלַחֲנּוּ חֲפָשִׁי מֵעִמְךָ לֹא
 תִשְׁלַחֲנּוּ רִיקִים: ¹⁴ הֶעֱנִיק תַעֲנִיֵק לוֹ
 מִצְאֹנְךָ וּמִגְרָנְךָ וּמִיִּקְבֶּךָ אֲשֶׁר בָּרַכְךָ יְהוָה

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר לְשַׁבֵּן
 שְׁמוֹ שֵׁם מַעֲשֵׂר דְגָנְךָ תִירֶשֶׁךָ וּצְהַרְךָ
 וּבְכֹרֶת בְּקֹרֶךָ וּצְאֹנְךָ לְמַעַן תִּלְמַד לִירְאָה
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־הַיָּמִים: ²⁴ וְכִי־יִרְבֶּה
 מִמֶּךָ הַדָּרָךְ כִּי לֹא תִוְכַל ^U שְׂאֲתוֹ כִּי־יִרְחַק
 מִמֶּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 לְשׁוֹם שְׁמוֹ שֵׁם כִּי יְבָרְכֶךָ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ: ²⁵ וְנָתַתָּה בַבֶּסֶף וּצְרַת הַכֶּסֶף
 בְּיָדְךָ וְהִלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: ²⁶ וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכָל אֲשֶׁר־
 תֵאָוֶה נִפְשֶׁךָ בַבֶּקֶר וּבַצֹּאן וּבַיִן וּבַשֶּׂכֶר
 וּבְכָל אֲשֶׁר תִּשְׁאֲלֶךָ נִפְשֶׁךָ וְאָכַלְתָּ שֵׁם
 לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּשְׂמַחְתָּ אִתָּה
 וּבֵיתְךָ: ²⁷ וְהָלֹוִי אֲשֶׁר־בְּשַׁעְרֶיךָ לֹא תַעֲזֹבֵנּוּ
 כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ: ²⁸ מִקְצֶה | שְׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא
 אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂר תְּבוּאָתְךָ בַשָּׁנָה הַהוּא
 וְהִנַּחְתָּ בְּשַׁעְרֶיךָ: ²⁹ וּבֹא הָלֹוִי כִי אֵין־לוֹ
 חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ וְהִגֵּר וְהִיתוֹם וְהֵאֲלַמְנָה
 אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ וְאָכְלוּ וּשְׂבָעוּ לְמַעַן יְבָרְכֶךָ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר
 תַעֲשֶׂה: ס

15 מִקָּץ שִׁבְע־שָׁנִים תַעֲשֶׂה
 שְׁמִטָּה: ² וְזֶה דְבַר הַשְּׁמִטָּה שְׁמוֹט כָּל־
 בַּעַל מִשֶׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יִשֶׁה בְרַעְהוֹ לֹא־יִגַּשׁ
 אֶת־רַעְהוֹ וְאֶת־אֲחִיו כִּי־קָרָא שְׁמִטָּה
 לַיהוָה: ³ אֶת־הַנֶּכְרִי תִגַּשׁ וְאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

לְמַעַן תִּזְכְּרֶנּוּ^{cQ} אֶת־יוֹם צִאתְכֶם מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֵּיכֶם⁴ וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֵר
 בְּכָל־גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יִלֵּין מִן־
 הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן
 לַבֶּקֶר⁵ לֹא תֹכַל לִזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בְּאֶחָד
 שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ⁶ כִּי
 אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שֵׁם תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעֶרֶב
 כְּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ מִזְעֵד צִאתְךָ
 מִמִּצְרַיִם⁷ וּבִשְׁלֹת וְאִכְלֹת בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר
 יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפְנִיתָ בַבֶּקֶר וְהִלַּכְתָּ
 לְאֹהֲלֶיךָ⁸ שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מִצֹּת וּבַיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי עֲצֹרֹת לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה
 מְלֶאכֶה⁹ שִׁבְעָה שִׁבְעַת תִּסְפְּרֶנּוּ לְךָ
 מֵהַחֵל חֲרַמְשׁ בַּקָּמָה תַּחֲלֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה
 שִׁבְעוֹת¹⁰ וְעָשִׂיתָ חֵג שִׁבְעוֹת לִיהוָה
 אֱלֹהֶיךָ מִסֵּת נְדָבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן בְּאֶשֶׁר
 יְבָרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ¹¹ וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי |
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ וְעַבְדְּךָ
 וְאִמְתְּךָ וְהַלְוִי אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ וְהַגֵּר וְהִיתוּם
 וְהֵאֱלַמְנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר
 יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ
 שֵׁם¹² וְזָכַרְתָּ כִּי־עֲבַד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם
 וְשָׂמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה^פ
¹³ חֵג הַסֹּפֹת תַעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים
 בְּאֶסְפָּף מְגֻרְנֶךָ וּמִיקְבֶּךָ¹⁴ וְשָׂמַחְתָּ בְּחֻגְךָ

אֱלֹהֶיךָ תִתֵּן־לוֹ¹⁵ וְזָכַרְתָּ כִּי עֲבַד הָיִיתָ
 בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן
 אֲנֹכִי מְצֻוֶה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה הַיּוֹם¹⁶ וְהָיָה
 כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעַמְּךָ כִּי אֶהְבְּדָךָ
 וְאֶת־בֵּיתְךָ כִּי־טוֹב לוֹ עַמְּךָ¹⁷ וְלִקְחַתָּ אֶת־
 הַמְרֻצֵּעַ וְנִתְתָּה בְּאֲזָנוֹ וּבִדְלֹת וְהָיָה לְךָ
 עֲבַד עוֹלָם וְאִף לְאִמְתְּךָ תַעֲשֶׂה־כֵּן¹⁸ לֹא־
 יִקְשֶׁה בְּעֵינֶיךָ בְּשִׁלְחָךָ אֹתוֹ חֲפָשִׁי מֵעַמְּךָ
 כִּי מִשְׁנֵה שְׂכָר שְׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים
 וּבְרָכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַעֲשֶׂה^פ
¹⁹ כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יוֹלֵד בְּבִקְרָךָ וּבְצֹאנֶךָ
 הַזָּכָר תִּקְדָּשׁ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד
 בְּבָכָר שׁוֹרְךָ וְלֹא תִגֹּז בְּכוֹר צֹאנֶךָ²⁰ לִפְנֵי
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְּשָׁנָה בַּמָּקוֹם
 אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אַתָּה וּבִיתְךָ²¹ וְכִי־יְהִי
 בּוֹ מוֹם פֶּסַח אוֹ עוֹר כֹּל מוֹם רָע לֹא
 תִזְבְּחֶנּוּ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ²² בְּשַׁעְרֶיךָ
 תֹאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטְּהוֹר יַחְדָּו כְּצִבִּי
 וְכֹאֵיל²³ רַק אֶת־דָּמּוֹ לֹא תֹאכַל עַל־
 הָאֶרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמַּיִם^פ

16 שְׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח
 לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאָךָ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לַיְלָה² וְזָבַחְתָּ פֶּסַח
 לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־
 יִבְחַר יְהוָה לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שֵׁם³ לֹא־תֹאכַל
 עָלָיו חֶמֶץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל־עָלָיו מִצֹּת
 לָחֶם עֲנִי כִּי בַחֲפוּזִין יֵצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

אֹתָהּ וּבְנֶהּ וּבְתֶהּ וְעַבְדֶּךָ וְאִמָּתְךָ וְהַלְוִי
 וְהַגֵּר וְהַיְתוּם וְהָאֲלֻמָּנָה אֲשֶׁר
 בְּשַׁעְרֶיךָ: ¹⁵ שְׁבַעַת יָמִים תַּחֲג לַיהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה כִּי יְבָרְכֶךָ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל תְּבוּאוֹתֶיךָ וּבְכָל מַעֲשֵׂה
 יְדֶיךָ וְהָיִיתָ אִךְ שִׂמַּח: ¹⁶ שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים |
 בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ אֶת־פָּנָי | יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַג הַמִּצּוֹת
 וּבְחַג הַשְּׁבָעוֹת וּבְחַג הַסִּבּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה
 אֶת־פָּנָי יְהוָה רִיקָם: ¹⁷ אִישׁ כַּמִּתְנַת יָדוֹ
 כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן
 לָךְ: ׀ ¹⁸ שְׁפָטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן־לָךְ
 בְּכָל־שַׁעְרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
 לְשִׁבְטֶיךָ וְשִׁפְטוּ אֶת־הָעָם מִשִּׁפְט־
 צֶדֶק: ¹⁹ לֹא־תִטֶּה מִשִּׁפְט לֹא תִכִּיר פָּגִים
 וְלֹא־תִקַּח שִׁחַד כִּי הַשִּׁחַד יַעֲוֹל עֵינַי
 חֲכָמִים וְיִסְלֹף דְּבָרֵי צַדִּיקִם: ²⁰ צֶדֶק צֶדֶק
 תִּרְדֹּף לְמַעַן תִּחְיֶה וִירֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ: ׀ ²¹ לֹא־
 תִטַּע לָךְ אֲשֶׁרָה כָּל־עֵץ אֲצֶל מִזְבַּח יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־לָּךְ: ׀ ²² וְלֹא־
 תִקֵּים לָךְ מִצֵּבָה אֲשֶׁר שָׂאָה יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ: ׀

17 לֹא־תִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ שׁוֹר וְשֵׂה
 אֲשֶׁר יְהִיָּה בּוֹ מוֹם כֹּל דָּבָר רַע כִּי תֹעֲבַת
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא: ׀ ² כִּי־יִמָּצֵא
 בְּקִרְבְּךָ בְּאֶחָד שַׁעְרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 נָתַן לָךְ אִישׁ אִו־אִשָּׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת־
 הָרַע בְּעֵינַי יְהוָה־אֱלֹהֶיךָ לַעֲבֹר

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

יְהוָה הוּא נִחַלְתּוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־
 לוֹ: ³ וְזֶה יְהִי מִשְׁפֵּט הַכֹּהֲנִים מֵאַת
 הָעַם מֵאַת זִבְחֵי הַזֶּבַח אִם־שׂוֹר אִם־שָׂה
 וְנָתַן לִכְהֵן הַזֶּרַע וְהַלְחָתִים
 וְהַקְּבָה: ⁴ רֵאשִׁית דְּגַנְךָ תִּירֹשְׁךָ וַיִּצְהַרְךָ
 וְרֵאשִׁית גֵּז צֹאנֶךָ תִּתֶן־לוֹ: ⁵ כִּי בֹ בַחַר
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִכָּל־שִׁבְטֶיךָ לְעַמֹּד לְשֵׁרֵת
 בְּשֵׁם־יְהוָה הוּא וּבְגִיּוֹ כָּל־
 הַיָּמִים: ⁶ וְכִי־יָבֹא הַלְוִי מֵאַחַד
 שְׁעָרֶיךָ מִכָּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־הוּא גָּר שָׁם
 וּבָא בְּכָל־אַנּוֹת נַפְשׁוֹ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
 יִבְחַר יְהוָה: ⁷ וְשֵׁרֵת בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיו
 כְּכָל־אַחֲיוֹ הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים שָׁם לִפְנֵי
 יְהוָה: ⁸ חֶלֶק כְּחֶלֶק יֵאָכְלוּ לְבֶד מִמִּכְרֵיו
 עַל־הָאָבוֹת: ⁹ כִּי אֶתָּה בָּא אֶל־
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לֹא־
 תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֵבֹת הַגּוֹיִם
 הָהֵם: ¹⁰ לֹא־יִמְצָא בְּךָ מֵעֲבִיר בְּגוֹזֵבְתּוֹ
 בְּאֵשׁ קִסֵּם קִסְמִים מְעוֹנָן וּמְנַחֵשׁ
 וּמְכַשֵּׁף: ¹¹ וְחָבֵר חָבֵר וְשֹׂאֵל אוֹב וַיִּדְעֵנִי
 וְדָרַשׁ אֶל־הַמְּתִים: ¹² כִּי־תוֹעֵבֹת יְהוָה כָּל־
 עֲשֵׂה אֵלָה וּבְגִלָּל־תוֹעֵבֹת הָאֵלָה יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפְּנֵיךָ: ¹³ תָּמִים
 תִּהְיֶה עִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: ¹⁴ כִּי |
 הַגּוֹיִם הָאֵלָה אֲשֶׁר אֶתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֶל־
 מְעַנְּגִים וְאֶל־קִסְמִים יִשְׁמְעוּ וְאֶתָּה לֹא כִּן
 נָתַן: ^Q לָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: ¹⁵ נָבִיא מִקְרִבְךָ

לְבַלְתִּי שִׁמְעֵ אֶל־הַכֹּהֵן הָעֹמֵד לְשֵׁרֵת שָׁם
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל־הַשֹּׁפֵט וּמֵת
 הָאִישׁ הַהוּא וּבְעֵרָתָ הָרַע
 מִיִּשְׂרָאֵל: ¹³ וְכָל־הָעַם יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ וְלֹא
 יִזְדוֹן עוֹד: ¹⁴ כִּי־תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וַיִּרְשַׁתָּהּ
 וַיִּשְׁבַּתָּהּ בָּהּ וְאָמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ
 כְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי: ¹⁵ שׁוֹם תִּשְׂמִים
 עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ
 מִקְרִב אַחֲיֶיךָ תִּשְׂמִים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תוֹכֵל
 לַתֵּת עָלֶיךָ אִישׁ נְכָרִי אֲשֶׁר לֹא־אֲחִיךָ
 הוּא: ¹⁶ רַק לֹא־יִרְבֶּה־לוֹ סוֹסִים וְלֹא־יִשְׁיֵב
 אֶת־הָעַם מִצְרִימָה לְמַעַן הַרְּבֹות סוֹס
 וַיְהוּה אָמַר לָכֶם לֹא תִסְפוֹן לָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ
 הַזֶּה עוֹד: ¹⁷ וְלֹא יִרְבֶּה־לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוֹר
 לְבָבוֹ וּכְסָף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה־לוֹ
 מְאֹד: ¹⁸ וְהָיָה כְּשִׁבַּתּוֹ עַל כֶּסֶף מִמְּלִכְתּוֹ
 וְכָתַב לוֹ אֶת־מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל־
 סֵפֶר מִלִּפְנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם: ¹⁹ וְהִיְתָה עִמּוֹ
 וְקָרָא בּוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לִירְאֵהָ
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהָיו לְשִׁמֹּר אֶת־כָּל־דְּבָרֵי
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת־הַחֻקִּים הָאֵלָה
 לַעֲשׂוֹתָם: ²⁰ לְבַלְתִּי רוּם־לְבָבוֹ מֵאַחֲיוֹ
 וּלְבַלְתִּי סוֹר מִן־הַמִּצְוָה יָמִין וּשְׂמֹאל לְמַעַן
 יֵאָרֶיךָ יָמִים עַל־מִמְּלִכְתּוֹ הוּא וּבְגִיּוֹ בְּקִרְבֵּי
 יִשְׂרָאֵל:

18 לֹא־יְהִי לַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כָּל־שִׁבְטֵ לְוִי
 חֶלֶק וְנִחְלָה עִם־יִשְׂרָאֵל אִשִּׁי יְהוָה וְנִחְלָתוֹ
 יֵאָכְלוּ: ² וְנִחְלָה לֹא־יְהִי־לוֹ בְּקִרְבֵּי אַחֲיוֹ

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical

אֶת־רֵעֵהוּ בְּבַל־יִדְעֵת וְהוּא לֹא־שֹׁנֵא לֹו
 מִתְּמַל שְׁלֹשִׁים׃⁵ וְאִשֶּׁר יָבֵא אֶת־רֵעֵהוּ
 בַיַּעַר לְחֹטֵב עֵצִים וְנִדְחָה יָדוֹ בַּגִּרְזֹן לְכַרֵּת
 הָעֵץ וְנָשַׁל הַבְּרֹזֶל מִן־הָעֵץ וּמָצָא אֶת־
 רֵעֵהוּ וּמָת הוּא יָנוּס אֶל־אֶחָת הָעָרִים־
 הָאֵלֶּה וַחֲיִי׃⁶ פֶּן־יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרָי
 הָרֹצֵחַ כִּי־יַחֵם לְבָבוֹ וְהִשְׁיִגוּ כִּי־יִרְבֶּה
 הַדָּרָד וְהִכְהוּ נַפְשׁ וְלֹו אֵין מִשְׁפָּט־מֹוֹת כִּי
 לֹא שֹׁנֵא הוּא לֹו מִתְּמַל שְׁלֹשׁוֹם׃⁷ עַל־כֵּן
 אֲנֹכִי מְצַוֶּה לֵאמֹר שְׁלֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל
 לָךְ׃ ם ⁸ וְאִם־יִרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־
 גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיִךָ וְנָתַן לָךְ אֶת־
 כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבֶּר לָתֵת לְאַבְתָּיִךָ׃⁹ כִּי־
 תִשְׁמַר אֶת־כָּל־הַמְצָוָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹתָהּ
 אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם לְאַהֲבָהּ אֶת־יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ וּלְלַכֵּת בְּדַרְכָיו כָּל־הַיָּמִים וַיִּסְפָּת׃^c
 לָךְ עוֹד שְׁלֹשׁ עָרִים עַל הַשְּׁלֹשׁ
 הָאֵלֶּה׃¹⁰ וְלֹא יִשְׁפֹךְ דָּם נָקִי בְּקִרְבֵּי אֶרֶץ־
 אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וְהָיָה
 עָלֶיךָ דָּמִים׃ ם ¹¹ וְכִי־יְהִי אִישׁ שֹׁנֵא
 לְרֵעֵהוּ וְאַרְבֵּי לֹו וְקָם עָלָיו וְהִכְהוּ נַפְשׁ
 וּמָת וְנָס אֶל־אֶחָת הָעָרִים הָאֵלֶּה׃¹² וְשָׁלְחוּ
 זִקְנֵי עִירֹו וּלְקַחוּ אֹתוֹ מִשָּׁם וְנָתְנוּ אֹתוֹ
 בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם וּמָת׃¹³ לֹא־תַחֲוֹס עֵינֶיךָ
 עָלָיו וּבְעֵרַת דָּם־הַנָּקִי מִיִּשְׂרָאֵל וְטוֹב
 לָךְ׃ ם ¹⁴ לֹא תִסִּיג גְּבוּל רֵעֶךָ אֲשֶׁר

מֵאֲחִיךָ כַּמְּנִי יָקִים לָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲלֵיו
 תִשְׁמַעוּן׃¹⁶ כָּל־אֲשֶׁר־שָׁאַלְתָּ מֵעַם יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בְּחָרֵב בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר לֹא אֶסָּף
 לְשֹׁמֵעַ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֶת־הָאֵשׁ
 הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא־אֶרְאֶה עוֹד וְלֹא
 אָמוֹת׃¹⁷ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲלֵי הִיטִיבוּ אֲשֶׁר
 דִּבְרוּ׃¹⁸ נָבִיא אֲקִים לָהֶם מִקִּרְבֵּי אַחֲיָהֶם
 כַּמֹּוֹד וְנָתַתִּי דְבָרִי בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם אֶת
 כָּל־אֲשֶׁר אֶצְוֶנּוּ׃¹⁹ וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־
 יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרֵי אֲשֶׁר יִדְבֵּר בְּשֵׁמִי אֲנֹכִי
 אֶדְרֹשׁ מֵעַמּוֹ׃²⁰ אֵךְ הַנָּבִיא אֲשֶׁר יִזִּיד
 לְדַבֵּר דְּבָר בְּשֵׁמִי אֶת אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִיו
 לְדַבֵּר וְאֲשֶׁר יִדְבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרָיִם
 וּמָת הַנָּבִיא הַהוּא׃²¹ וְכִי תֹאמַר בְּלִבְבְּךָ
 אֵיכָה גִדַּע אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא־דִבְרוּ
 יְהוָה׃²² אֲשֶׁר יִדְבֵּר הַנָּבִיא בְּשֵׁם יְהוָה
 וְלֹא־יְהִי הַדְּבָר וְלֹא יָבוֹא הוּא הַדְּבָר
 אֲשֶׁר לֹא־דִבְרוּ יְהוָה בְּזֶדוֹן דִּבְרוּ הַנָּבִיא
 לֹא תִגּוֹר מִמֶּנּוּ׃ ם

19 כִּי־יִכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹזִים
 אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ אֶת־אֶרְצָם
 וַיִּרְשָׁתָם וַיִּשְׁבַּת בְּעָרֵיהֶם
 וּבְבַתְיָהֶם׃² שְׁלוֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לָךְ בְּתוֹךְ
 אֶרֶץ־אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
 לְרִשְׁתָּהּ׃³ תִּכְיִן לָךְ הַדָּרָד וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת־
 גְּבוּל אֶרֶץ־אֲשֶׁר יִנְחִילְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וְהָיָה לָנוֹס שָׁמָּה כָּל־רֹצֵחַ׃⁴ וְזֶה דְבַר
 הָרֹצֵחַ אֲשֶׁר־יָנוּס שָׁמָּה וַחֲיִי אֲשֶׁר יִכֶּה

error in BHS.

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

פְּוִימוֹת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחַר
 יִחַנְכֶנּוּ: ⁶ וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר־נִטַּע כָּרֶם וְלֹא
 חָלְלוּ יֶלֶד וְיָשֵׁב לְבֵיתוֹ פְּוִימוֹת בַּמִּלְחָמָה
 וְאִישׁ אַחַר יִחַלְלֶנּוּ: ⁷ וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר־
 אָרַשׂ אִשָּׁה וְלֹא לָקַחָהּ יֶלֶד וְיָשֵׁב לְבֵיתוֹ
 פְּוִימוֹת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחַר
 יִקְחָנָה: ⁸ וְיִסְפוּ הַשְּׂטָרִים לְדַבֵּר אֶל־הָעַם
 וְאָמְרוּ מִי־הָאִישׁ הִירָא וְרָד הַלֵּבב יֶלֶד
 וְיָשֵׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמַּס אֶת־לֵבב אָחִיו
 כְּלִבָּבוֹ: ⁹ וְהָיָה כְּכֹלֵת הַשְּׂטָרִים לְדַבֵּר אֶל־
 הָעַם וּפְקֻדוֹ שְׁרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ
 הָעַם: ¹⁰ כִּי־תִקְרַב אֶל־עִיר לְהִלָּחֵם
 עָלֶיהָ וּקְרֹאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם: ¹¹ וְהָיָה אִם־
 שָׁלוֹם תִּעֲנֶנָּה וּפְתַחְתָּהּ לָךְ וְהָיָה כְּלֹא־הָעַם
 הַנִּמְצָא־בָּהּ יִהְיוּ לָךְ לְמַס וְעַבְדוֹ: ¹² וְאִם־
 לֹא תִשְׁלַח עִמָּךְ וְעָשִׂתָּה עִמָּךְ מִלְחָמָה
 וְצָרְתָּ עָלֶיהָ: ¹³ pQ וּנְתַנָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְיַדְךָ
 וְהַבִּיתָ אֶת־כָּל־זְכוּרָה לְפִי־חֶרֶב: ¹⁴ רַק
 הַנְּשִׂים וְהַטָּף וְהַבְּהֵמָה וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה
 בְּעִיר כְּלֹא־שָׁלָלָה תִּבְזוּ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־שָׁלַל
 אֵיבֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ: ¹⁵ כִּן
 תַּעֲשֶׂה לְכָל־הָעָרִים הַרְחֹקֹת מִמֶּנּוּ מֵאֲדָם
 אֲשֶׁר לֹא־מַעְרֵי הַגּוֹיִם־הָאֵלֶּה הֵנָּה: ¹⁶ רַק
 מַעְרֵי הָעַמִּים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 נָתַן לָךְ נַחֲלָה לֹא תַחְתֶּיהָ כְּלֹא־נִשְׁמָה: ¹⁷ כִּי־
 הַחֶרֶם תַּחְרִימֶם הַחֲתִי וְהָאֲמֵרִי הַכְּנַעֲנִי
 וְהַפְּרִזִי הַחֲתִי וְהַיְבוּסִי כַּאֲשֶׁר צִוָּךְ יְהוָה

גָּבְלוּ רֹאשֵׁינִים בְּנַחֲלַתְךָ אֲשֶׁר תִּנְחַל בְּאֶרֶץ
 אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
 לְרִשְׁתָּהּ: ¹⁵ לֹא־יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ
 לְכָל־עֵזוֹן וְלְכָל־חֲטָאת בְּכָל־חֲטָא אֲשֶׁר
 יַחֲטֵא עַל־פִּי | שְׁנֵי עֵדִים אֹו עַל־פִּי
 שְׁלֹשֶׁה־עֵדִים יָקוּם דְּבַר: ¹⁶ כִּי־יָקוּם עַד־
 חֲמִס בְּאִישׁ לַעֲנוֹת בּוֹ סָרָה: ¹⁷ וְעַמְדוֹ
 שְׁנֵי־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־לָהֶם הָרִיב לַפְּנֵי יְהוָה
 לַפְּנֵי הַכֹּהֲנִים וְהַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר יִהְיוּ בֵּימֵי
 הָהֵם: ¹⁸ וְדַרְשׁוּ הַשֹּׁפְטִים הַיָּטֵב וְהֵנָּה עַד־
 שֶׁקֶל הָעֵד שֶׁקֶר עָנָה בְּאָחִיו: ¹⁹ וְעָשִׂיתֶם
 לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַס לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו וּבַעֲרַתְּ הָרַע
 מִקְרַבְךָ: ²⁰ וְהַנְּשֹׂאִים יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ וְלֹא־
 יִסְפוּ לַעֲשׂוֹת עוֹד כַּדְּבַר הָרַע הַזֶּה
 בְּקִרְבְּךָ: ²¹ וְלֹא תַחֲוֹס עֵינֶיךָ גִּפְשׁ בְּגִפְשׁ
 עֵין בְּעֵין שֵׁן בְּשֵׁן יָד בְּיָד רֶגֶל בְּרֶגֶל:

20 כִּי־תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל־אֵיבֶיךָ וַיִּרְאִיתָ
 סוּס וְרֶכֶב עִם רַב מִמֶּנּוּ לֹא תִירָא מֵהֶם
 כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם: ² וְהָיָה כְּקִרְבַּכֶּם אֶל־הַמִּלְחָמָה
 וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן וְדַבֵּר אֶל־הָעַם: ³ וְאָמַר אֲלֵהֶם
 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קִרְבִּים הַיּוֹם לְמִלְחָמָה
 עַל־אֵיבֵיכֶם אֶל־יָרֵךְ לְבַבְכֶם אֶל־תִּירְאוּ
 וְאֶל־תַּחְפוּזוּ וְאֶל־תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם: ⁴ כִּי
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הֵהָלַךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לְכֶם
 עַם־אֵיבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם: ⁵ וְדַבְּרוּ
 הַשְּׂטָרִים אֶל־הָעַם לֵאמֹר מִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר
 בָּנָה בֵּית־חֻדָּשׁ וְלֹא חָנְכוֹ יֶלֶד וְיָשֵׁב לְבֵיתוֹ

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

לְעַמּוּד^c יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־פָּדִיתָ יְהוָה וְאֵל־
 תַּתּוֹן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמּוּד יִשְׂרָאֵל וְנִכְפַּר
 לָהֶם הַדָּם: ⁹ וְאַתָּה תִּבְעַר הַדָּם הַנָּקִי
 מִקְרַבָּךְ כִּי־תַעֲשֶׂה הַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי
 יְהוָה: ¹⁰ כִּי־תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל־
 אֹיְבֶיךָ וּנְתַנּוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בִּידָךְ וְשָׁבִית
 שְׁבוּן: ¹¹ וְרָאִיתָ בַשָּׂבִיָּה אִשָּׁת יִפְתָּתָאֵר
 וְחִשְׁקָתָ בָּהּ וְלִקְחָתָ לָךְ
 לְאִשָּׁה: ¹² וְהִבֵּאתָהּ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלְחָהּ
 אֶת־רֹאשָׁהּ וְעָשְׂתָה אֶת־
 צַפְרָנֶיהָ: ¹³ וְהִסִּירָהּ אֶת־שִׁמְלַת שְׂבִיָּהּ
 מֵעָלֶיהָ וַיֵּשְׁבָה בְּבֵיתְךָ וּבִכְתָהּ אֶת־אֲבִיהָ
 וְאֶת־אִמָּהּ יָרַח יָמִים וְאַחַר כֵּן תָּבֹא אֵלֶיהָ
 וּבְעִלְתָּהּ וְהִיְתָה לָךְ לְאִשָּׁה: ¹⁴ וְהָיָה אִם־
 לֹא חָפְצָתָ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לַנִּפְשָׁהּ וּמָכַר
 לְאֶת־מִכְרָנָהּ בַּבֶּסֶף לְאֶת־תַּעֲמֵר בָּהּ תַּחַת
 אֲשֶׁר עֲנִיתָהּ: ¹⁵ כִּי־תִהְיֶינָה לְאִישׁ שְׁתֵּי
 נָשִׁים הָאֶחָת אֲהוּבָה וְהָאֶחָת שְׁנוּאָה
 וַיִּלְדוּ־לָוּ בָנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְּׁנוּאָה וְהָיָה
 הַבֵּן הַבְּכוֹר לְשִׁנְיָאָה: ¹⁶ וְהָיָה בְיוֹם הַנְּחִילוֹ
 אֶת־בְּנָיו אֵת אֲשֶׁר־יְהִי לּוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר
 אֶת־בֶּן־הָאֲהוּבָה עַל־פְּנֵי בֶן־הַשְּׁנוּאָה
 הַבְּכֹר: ¹⁷ כִּי אֶת־הַבְּכֹר בֶּן־הַשְּׁנוּאָה יִכִּיר
 לָתֵת לוֹ פִּי שְׁנַיִם בְּכֹל אֲשֶׁר־יִמְצָא לוֹ כִּי־
 הוּא רְאִשִׁית אָנּוּ לוֹ מִשְׁפָּט
 הַבְּכֹרָה: ¹⁸ כִּי־יְהִי לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר

אֱלֹהֶיךָ: ¹⁸ לִמְעַן אֲשֶׁר לֹא־יִלְמְדוּ אֶתְכֶם
 לַעֲשׂוֹת כְּכֹל תּוֹעֵבֹתֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ
 לְאֱלֹהֵיהֶם וְחִטְאַתֶּם לִיהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם: ¹⁹ כִּי־תִצְוֹר אֶל־עִיר יָמִים
 רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתַפְשָׁהּ לְאֶת־שְׁחִית
 אֶת־עַצְמָהּ לַגְּדוּחַ עָלֶיהָ גְּרוֹן כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכַל
 וְאֵתוֹ לֹא תִכְרֹת כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לְבֹא
 מִפְּנֵיךָ בַּמָּצוֹר: ²⁰ רַק עֵץ אֲשֶׁר־תִּדְעַ כִּי־
 לֹא־עֵץ מֵאֲכָל הוּא אֵתוֹ תִּשְׁחִית וְכָרַתָּ
 וּבְנִיתָ מָצוֹר עַל־הָעִיר אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה
 עִמָּךְ מִלְחָמָה עַד רִדְתָּהּ: פ

21 כִּי־יִמְצָא חָלָל בְּאֶדְמָה אֲשֶׁר יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְרִשְׁתָּהּ נָפֶל בַּשָּׂדֶה לֹא
 נוֹדַע מִי הִכָּהוּ: ² וַיֵּצְאוּ זִקְנֵיךָ וּשְׁפָטֶיךָ
 וּמִדְדוּ אֶל־הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבֹת
 הַחָלָל: ³ וְהָיָה הָעִיר הַקְּרֹבָה אֶל־הַחָלָל
 וְלִקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא עֲגֹלָת בָּקָר אֲשֶׁר
 לֹא־עֵבֵד בָּהּ אֲשֶׁר לֹא־מִשְׁכָּה
 בָּעֵל: ⁴ וְהוֹרְדוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא אֶת־
 הָעֲגֹלָה אֶל־גַּחַל אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא־יֵעֲבֹד בּוֹ
 וְלֹא יִזְרַע וְעָרְפוֹ־שֵׁם אֶת־הָעֲגֹלָה
 בַּגַּחַל: ⁵ וְנִגְשׂוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי כִּי בָּם בָּחַר
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁרְתּוֹ וּלְבָרְךָ בְּשֵׁם יְהוָה
 וְעַל־פִּיהֶם יְהִי כָל־רִיב וְכָל־נִגַּע: ⁶ וְכֹל
 זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא הַקְּרֹבִים אֶל־הַחָלָל
 יִרְחֲצוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הָעֲגֹלָה הָעֲרוּפָה
 בַּגַּחַל: ⁷ וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדִינוּ לֹא **שִׁפְכָה שִׁפְכוּ**
 אֶת־הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ: ⁸ כִּפְרָ

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

אָלֶּה: פּ
6 כִּי יִקְרָא קוֹצֵפוֹר | לְפָנָיִךְ בְּדָרְךְ בְּכָל־
עֵץ | אִו עַל־הָאָרֶץ אֶפְרָחִים אִו בִּיטִים
וְהָאֵם רִבְצָת עַל־הָאֶפְרָחִים אִו עַל־
הַבִּיטִים לֹא־תִקַּח הָאֵם עַל־הַבָּנִים: **7** שְׁלַח
תְּשַׁלַּח אֶת־הָאֵם וְאֶת־הַבָּנִים תִּקַּח־לָךְ
לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהָאֲרֻכָּת יָמִים: ס **8** כִּי
תִבְנֶה בַּיִת חֹדֶשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקָה לְגִגְתָּךְ וְלֹא־
תָשִׂים דָּמִים בְּבֵיתְךָ כִּי־יִפֹּל הַנֶּפֶל
מִמֶּנּוּ: ס **9** לֹא־תִזְרַע כְּרִמֶּךָ בְּלֵאִים פֶּן־
תִּקְדָּשׁ הַמְּלֵאָה הַזֹּרַע אֲשֶׁר תִּזְרַע
וְתִבּוֹאֵת הַכֶּרֶם: ס **10** לֹא־תַחְרֹשׁ
בְּשׂוֹר־וּבַחֲמֹר יַחֲדוּ: ס **11** לֹא תִלְבַּשׁ
שְׂעִטָּנוֹ צֶמֶר וּפְשָׁתִים יַחֲדוּ: ס **12** גְּדָלִים
תַּעֲשֶׂה־לָךְ עַל־אֲרֻבַּע כַּנְּפוֹת כְּסוּתָךְ אֲשֶׁר
תִּכְסֶּה־בָּהּ: ס **13** כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה
וּבָא אֵלֶיהָ וּשְׁנֵאָה: **14** וְשֵׁם לָהּ עַל־לֶחַת
דְּבָרִים וְהוֹצִיא עָלֶיהָ שֵׁם רַע וְאָמַר אֶת־
הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי וְאָקְרַב אֵלַי וְלֹא־
מָצָאתִי לָהּ בְּתוֹלִים: **15** וְלָקַח אָבִי הַנָּעֵר
הַנָּעֵרָה וְאִמָּהּ וְהוֹצִיאוּ אֶת־בְּתוּלֵי הַנָּעֵר
הַנָּעֵרָה אֶל־זִקְנֵי הָעִיר הַשְּׂעֵרָה: **16** וְאָמַר
אָבִי הַנָּעֵר הַנָּעֵרָה **vQ** אֶל־הַזִּקְנִים אֶת־בְּתוּלֵי
נְתִיתִי לְאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה וּשְׁנֵאָה: **17** וְהָיָה־
הוּא שֵׁם עַל־לֶחַת דְּבָרִים לֵאמֹר לֹא־מָצָאתִי
לְבַתְּךָ בְּתוֹלִים וְאֵלֶּה בְּתוּלֵי בְּתוּלֵי וּפְרָשׁוּ
הַשְּׂמֵלָה לְפָנָי זִקְנֵי הָעִיר: **18** וְלָקַחוּ זִקְנֵי

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

v We read one or more vowels in L differently from BHS.

וּמוֹרָה אֵינְנוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ
וְיִסְרוּ **vQ** אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֵלֵיהֶם: **19** וְתִפְשׂוּ
בּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ
וְאֶל־שַׁעַר מְקוֹמוֹ: **20** וְאָמְרוּ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ
בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמוֹרָה אֵינְנוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ
זוֹלָל וְסָבָא: **21** וְרָגְמָהוּ כָּל־אֲנָשֵׁי עִירוֹ
בְּאֲבָנִים וְמָת וּבִעֲרֹת הָרַע מִקְרָבָךְ וְכָל־
יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וִירָאוּ: ס **22** וְכִי־יְהִי
בְּאִישׁ חֲטָא מְשַׁפְּט־מֹות וְהוֹמַת וְתִלִּית
אֹתוֹ עַל־עֵץ: **23** לֹא־תִלִּין נִבְלָתוֹ עַל־הָעֵץ
כִּי־קָבוֹר תִּקְבְּרֵנוּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־קָלְלַת
אֱלֹהִים תִּלְוִי וְלֹא תִטְמֵא אֶת־אֲדָמְתְּךָ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה: ס

22 לֹא־תִרְאֶה אֶת־שׂוֹר אָחִיךָ אִו אֶת־
שׂוֹר גְּדוּחִים וְהִתְעַלְמַת מֵהֶם הַשֵּׁב תִּשְׁיִבֶם
לְאָחִיךָ: **2** וְאִם־לֹא קָרוֹב אָחִיךָ אֲלֶיךָ וְלֹא
יִדְעָתוֹ וְאִסְפָּתוֹ אֶל־תּוֹד בֵּיתְךָ וְהָיָה עִמָּךְ
עַד דָּרַשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ וְהִשְׁבֵּתוֹ לוֹ: **3** וְכֵן
תַּעֲשֶׂה לְחֹמְרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֵן
תַּעֲשֶׂה לְכָל־אֲבֹדַת אָחִיךָ אֲשֶׁר־תֵּאבֹד
מִמֶּנּוּ וּמִצָּאֲתָהּ לֹא תוּכַל
לְהִתְעַלֵּם: ס **4** לֹא־תִרְאֶה אֶת־חֹמֹר
אָחִיךָ אִו שׂוֹרוֹ נְפִלִים בְּדָרְךְ וְהִתְעַלְמַת
מֵהֶם הִקֵּם תִּקֵּים עִמּוֹ: ס **5** לֹא־יְהִי
כְּלִי־גִבּוֹר עַל־אִשָּׁה וְלֹא־יִלְבַּשׁ גִּבּוֹר שְׂמֹלֶת
אִשָּׁה כִּי תוֹעֵבֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֲשֵׂה

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

v We read one or more vowels in L differently from BHS.

יָקוּם אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ וּרְצָחוֹ נָפֵשׁ כִּן הַדָּבָר
 הַזֶּה: ²⁷ כִּי בִשְׂדֵה מְצָאָה צִעֲקָה ^{הנער}
 הַנְּעֵרָה הַמְאֲרָשָׁה וְאִין מוֹשִׁיעַ
 לָהּ: ²⁸ כִּי־יִמְצָא אִישׁ נֶעֱרָה ^{נער}
 בְּתוֹלָה אֲשֶׁר לֹא־אֲרָשָׁה וּתְפֹשָׁה וְשָׁכַב
 עִמָּה וּנְמָצָאוּ: ²⁹ וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּה
 לְאִבִּי הַנְּעֵר ^{הנער} חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹת־הֵיָה
 לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עָנָה לֹא־יִוָּכַל שְׁלָחָה ^Q
 כָּל־יָמָיו: ^ס

23 לֹא־יִקַּח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ אָבִיו וְלֹא
 יִגְלֶה כְּנָף אָבִיו: ² לֹא־יִבֹא פְּצוּעַ־
 דָּבָא וּכְרוֹת שְׂפָכָה בְּקֶהֱל
 יְהוָה: ³ לֹא־יִבֹא מִמְזֵר בְּקֶהֱל יְהוָה
 גַּם דּוֹר עֲשִׂירֵי לֹא־יִבֹא לוֹ בְּקֶהֱל
 יְהוָה: ⁴ לֹא־יִבֹא עֲמוּנֵי וּמוֹאָבֵי בְּקֶהֱל
 יְהוָה גַּם דּוֹר עֲשִׂירֵי לֹא־יִבֹא לָהֶם בְּקֶהֱל
 יְהוָה עַד־עוֹלָם: ⁵ עַל־דָּבָר אֲשֶׁר לֹא־קִדְּמוּ
 אֶתְכֶם בְּלֶחֶם וּבַמִּים בְּדֶרֶךְ בְּצִאתְכֶם
 מִמִּצְרַיִם וְאֲשֶׁר שָׁכַר עָלֶיךָ אֶת־בְּלָעַם בֶּן־
 בְּעוֹר מִפְתּוֹר אֲרָם נְהָרִים לְקַלְלֶךָ: ⁶ וְלֹא־
 אָבָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַ אֶל־בְּלָעַם וַיַּהֲפֹךְ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת־הַקְּלָלָה לְבִרְכָה כִּי
 אָהַבְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: ⁷ לֹא־תִדְרֹשׁ שְׁלָמָם
 וְטַבְתָּם כָּל־יָמֶיךָ לְעוֹלָם: ⁸ לֹא־
 תִּתְעַב אָדָמִי כִּי אֶחִיךָ הוּא ^ס לֹא־
 תִּתְעַב מִצְרִי כִּי־גֵר הָיִיתָ בְּאֶרְצוֹ: ⁹ בָּנִים

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

הָעִיר־הַהוּא אֶת־הָאִישׁ וַיִּסְרוּ
 אֹתוֹ: ¹⁹ וַעֲנִשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶּסֶף וְנָתְנוּ לְאָבִי
 הַנְּעֵרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת
 יִשְׂרָאֵל וְלוֹת־הֵיָה לְאִשָּׁה לֹא־יִוָּכַל
 לְשְׁלָחָה ^Q כָּל־יָמָיו: ²⁰ וְאִם־אָמַת
 הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה לֹא־נִמְצָאוּ בְּתוּלִים ^{נער}
 לְנְעֵרָה: ²¹ וְהוֹצִיאוּ אֶת־הַנְּעֵרָה אֶל־
 פֶּתַח בֵּית־אָבִיהָ וְסִקְלוּהָ אֲנָשֵׁי עִירָה
 בְּאֲבָנִים וּמָתָה כִּי־עָשְׂתָה נְבִלָה בְּיִשְׂרָאֵל
 לְזָנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבַעֲרַת הָרַע
 מִקֶּרְבֶּךָ: ²² כִּי־יִמְצָא אִישׁ שֹׁכֵב |
 עִם־אִשָּׁה בְּעַלְת־בַּעַל וּמָתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם
 הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִם־הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה וּבַעֲרַת
 הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל: ²³ כִּי יְהִיָה ^{נער} נֶעֱרָה
 בְּתוֹלָה מְאֲרָשָׁה לְאִישׁ וּמְצָאָה אִישׁ בְּעִיר
 וְשָׁכַב עִמָּה: ²⁴ וְהוֹצִאתֶם אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶל־
 שַׁעַר | הָעִיר הַהוּא וְסִקְלֶתֶם אֹתָם
 בְּאֲבָנִים וּמָתוּ אֶת־הַנְּעֵרָה ^{הנער} עַל־דָּבָר
 אֲשֶׁר לֹא־צִעֲקָה בְּעִיר וְאֶת־הָאִישׁ עַל־דָּבָר
 אֲשֶׁר־עָנָה אֶת־אִשְׁתּוֹ רַעְהוּ וּבַעֲרַת הָרַע
 מִקֶּרְבֶּךָ: ²⁵ וְאִם־בִּשְׂדֵה יִמְצָא הָאִישׁ
 אֶת־הַנְּעֵרָה ^{הנער} הַמְאֲרָשָׁה וְהַחֲזִיקָבָה
 הָאִישׁ וְשָׁכַב עִמָּה וּמָתָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁכַב
 עִמָּה לְבִדּוֹ: ²⁶ וְלִנְעֵרָה ^Q לֹא־תַעֲשֶׂה
 דָּבָר אִין ^{נער} לְנְעֵרָה חֲטָא מוֹת כִּי כַּאֲשֶׁר

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

לְרִשְׁתָּהּ: ²² כִּי־תָדָר גִּדֹּר לִיהוּה
 אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאָחֵר לְשִׁלְמוֹ כִּי־דָרַשׁ יִדְרָשׁנוּ
 יְהוּה אֱלֹהֶיךָ מֵעַמְּךָ וְהָיָה בְךָ חֲטָא: ²³ וְכִי
 תַחֲדֹל לַגִּדֹּר לֹא־יְהִי בְךָ חֲטָא: ²⁴ מוֹצֵא
 שְׁפָתֶיךָ תִשְׁמֹר וְעֲשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר גִּדַּרְתָּ
 לִיהוּה אֱלֹהֶיךָ גְדָבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
 בְּפִיךָ: ²⁵ כִּי תִבֵּא בְכֶרֶם רֵעֶךָ וְאָכַלְתָּ
 עֲנָבִים כַּנֶּפֶשׁ שָׂבַעְךָ וְאֶל־כְּלִיךָ לֹא
 תִתֵּן: ²⁶ כִּי תִבֵּא בְקִמַת רֵעֶךָ וְקִטְפַתָּ
 מְלִילַת בִּידֶךָ וְחִרְמַשׁ לֹא תִזְיֹף עַל קִמַת
 רֵעֶךָ: ס

24 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבַעֲלָהּ וְהָיָה אִם־
 לֹא תִמְצָאֲתָן בְּעֵינָיו כִּי־מָצָא בָהּ עֲרוֹת
 דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתַת וּנְתַן בְּיָדָהּ
 וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ: ² וַיֵּצֵאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה
 וְהִיתָה לְאִישׁ־אַחֵר: ³ וּשְׁנֵאָהּ הָאִישׁ
 הָאֲחֵרוֹן וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתַת וּנְתַן בְּיָדָהּ
 וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ אוֹ כִי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן
 אֲשֶׁר־לָקַחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה: ⁴ לֹא־יֻכַל בַּעֲלָהּ
 הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר־שִׁלְחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ
 לְהִיזוֹת לוֹ לְאִשָּׁה אַחֲרַי אֲשֶׁר הִטַּמְּאָה כִּי־
 תוֹעֵבָה הוּא לִפְנֵי יְהוּה וְלֹא תַחֲטִיא אֶת־
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוּה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
 גִּחְלָה: ⁵ כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה
 לֹא יֵצֵא בְּצִבָּא וְלֹא־יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל־דָּבָר
 גָּלוּי יְהִיָּה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת וְשָׂמַח אֶת־
 אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר־לָקַח: ⁶ לֹא־יַחְבֹּל רַחֲמִים
 וְרָכַב כִּי־נִפֶּשׁ הוּא חֶבֶל: ⁷ כִּי־יִמָּצָא

אֲשֶׁר־יֹולְדוּ לָהֶם דָּוָר שְׁלִישִׁי יָבֵא לָהֶם
 בְּקֹהֶל יְהוּה: ¹⁰ כִּי־תֵצֵא מַחֲנֶה עַל־
 אִבְיָיִךָ וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע: ¹¹ כִּי־יְהִיָּה
 בְּךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יְהִיָּה טְהוֹר מִקְרָה־לִּילָהּ
 וַיֵּצֵא אֶל־מַחוּץ לְמַחֲנֶה לֹא יָבֵא אֶל־תּוֹךְ
 הַמַּחֲנֶה: ¹² וְהָיָה לִפְנֹת־עָרֵב יִרְחֹץ בַּמַּיִם
 וּכְבֹּא הַשֶּׁמֶשׁ יָבֵא אֶל־תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה: ^U
¹³ וַיֵּל תְּהִיָּה לָךְ מַחוּץ לְמַחֲנֶה וַיֵּצֵאתָ
 שָׂמָּה חוּץ: ¹⁴ וַיִּתֵּד תְּהִיָּה לָךְ עַל־אֲזִנֶּךָ
 וְהָיָה בְּשִׁבְתְּךָ חוּץ וְחִפְרַתָּה בָּהּ וּשְׁבַתָּ
 וְכִסִּיתָ אֶת־צִאֲתֶךָ: ¹⁵ כִּי יְהוּה אֱלֹהֶיךָ
 מִתְהַלֵּךְ | בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וְלִתֵּת
 אִבְיָיִךָ לְפָנֶיךָ וְהָיָה מִחֲנִיךָ קְדוֹשׁ וְלֹא־
 יִרְאֶה בְךָ עֲרוֹת דָּבָר וְשִׁב
 מֵאַחֲרֶיךָ: ¹⁶ לֹא־תִסְגִּיר עֶבֶד אֶל־
 אֲדָנָיו אֲשֶׁר־יִנְצֹל אֱלֹיךָ מֵעַם
 אֲדָנָיו: ¹⁷ עַמְּךָ יֵשֵׁב בְּקֶרְבְּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־
 יִבְחַר בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּטוֹב לוֹ לֹא
 תוֹנְנוּ: ¹⁸ לֹא־תְהִיָּה קִדְשָׁה מִבְּנוֹת
 יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יְהִיָּה קִדְשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ^U
¹⁹ לֹא־תִבְיֵא אֶתְנֵן זוֹנָה וּמַחֲרִיר כָּלֵב בֵּית
 יְהוּה אֱלֹהֶיךָ לְכָל־גִּדֹּר כִּי תוֹעֵבַת יְהוּה
 אֱלֹהֶיךָ גַּם־שְׁנִיָּהֶם: ²⁰ לֹא־תִשִּׁיךְ לְאַחֲיָיִךְ
 גִּשְׁךְ כֶּסֶף גִּשְׁךְ אֶכֶל גִּשְׁךְ כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר
 יִשֶׁךְ: ²¹ לִנְכַרֵי תִשִּׁיךְ וּלְאַחֲיָיִךְ לֹא תִשִּׁיךְ
 לְמַעַן יְבָרְכֶךָ יְהוּה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מְשַׁלַּח יָדֶךָ
 עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־שָׂמָּה

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

הַדְּבַר הַזֶּה: ¹⁹ כִּי תִקְצַר קִצְיֶרְךָ
 בְּשֹׁדֶךָ וְשִׁכַחְתָּ עֹמֵר בְּשׂוּדָה לֹא תִשׁוּב
 לְקַחְתּוֹ לִגְר לִיתּוֹם וְלֹאֲלִמְנָה יִהְיֶה לְמַעַן
 יְבָרְכֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה
 יְדֶיךָ: ²⁰ כִּי תַחְבֹּט זֵיתֶךָ לֹא תִפְאַר אַחֲרֶיךָ
 לִגְר לִיתּוֹם וְלֹאֲלִמְנָה יִהְיֶה: ²¹ כִּי
 תִבְצַל פְּרִמֶךָ לֹא תַעֲזוּלֵל אַחֲרֶיךָ לִגְר
 לִיתּוֹם וְלֹאֲלִמְנָה יִהְיֶה: ²² וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד
 הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־כֵּן אֲנֹכִי מְצֻדָּה
 לַעֲשׂוֹת אֶת־הַדְּבַר הַזֶּה: ²³

25 כִּי־יְהִי רִיב בֵּין אַנְשִׁים וְנִגְשׁוּ אֶל־
 הַמִּשְׁפָּט וְשִׁפְטוֹם וְהַצְדִּיקוּ אֶת־הַצְדִּיק
 וְהִרְשִׁיעוּ אֶת־הַרְשָׁע: ² וְהָיָה אִם־בֵּן הַכּוֹת
 הַרְשָׁע וְהַפִּילוֹ הַשִּׁפְטָה וְהִכְהוּ לְפָנָיו כְּדִי
 רִשְׁעוֹתָו בְּמִסְפָּר: ³ אַרְבַּעִים יִכּוּ לֹא יִסִּיף
 פְּנֵי־יִסִּיף לְהַכְתּוֹ עַל־אֵלֶּה מִכָּה רַבָּה וְנִקְלָה
 אַחֲרָיִךָ לְעֵינֶיךָ: ⁴ לֹא־תַחֲסֹם שׂוֹר
 בְּדִישׁוֹ: ⁵ כִּי־יִשְׁבוּ אֲחִים יַחְדָּו וּמֵת
 אֶחָד מֵהֶם וּבֶן אֵין־לוֹ לֹא־תִהְיֶה אִשְׁת־
 הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יְבָמָה יָבֵא עָלֶיהָ
 וּלְקַחְתָּהּ לוֹ לְאִשָּׁה וַיְבָמָה: ⁶ וְהָיָה הַבְּכוֹר
 אֲשֶׁר תֵּלֵד יִקּוּם עַל־שֵׁם אָחִיו הַמֵּת וְלֹא־
 יִמָּחֶה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל: ⁷ וְאִם־לֹא יִחַפֵּץ
 הָאִישׁ לְקַחְתָּ אֶת־יְבָמָתוֹ וְעָלְתָהּ יְבָמָתוֹ
 הַשְּׂעֵרָה אֶל־הַזְּקִינִים וְאִמְרָה מֵאִין יְבָמִי
 לְהִקָּם לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה
 יְבָמִי: ⁸ וְקִרְאוּ־לוֹ זְקִינֵי־עִירוֹ וּדְבָרוּ אֵלָיו
 וְעָמַד וְאָמַר לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ: ⁹ וְנִגְשָׁה

אִישׁ גָּנַב נַפֶּשׁ מֵאָחִיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְהִתְעַמְרְבוּ וּמְכָרוּ וּמֵת הַגָּנָב הֵוא
 וּבַעֲרַת הָרַע מִקְרִבְךָ: ⁸ הַשֹּׁמֵר בְּנִגְע־
 הַצָּרַעַת לְשֹׁמֵר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר־
 יוֹרוּ אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם פֶּאֶשֶׁר צִוִּיתֶם
 תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת: ⁹ זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר־
 עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמַרְיָם בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם
 מִמִּצְרַיִם: ¹⁰ כִּי־תִשָּׂה בְרַעְךָ מִשְׂאֵת
 מְאוּמָה לֹא־תָבֵא אֶל־בֵּיתוֹ לַעֲבֹט
 עַבְטוֹ: ¹¹ בַּחוּץ תַּעֲמֹד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אִתָּה
 נִשָּׂה בּוֹ יוֹצִיא אֵלָיִךָ אֶת־הָעֶבֶט
 הַחוּצָה: ¹² וְאִם־אִישׁ עָנִי הֵוא לֹא תִשָּׁבֵב
 בַּעֲבֹטוֹ: ¹³ הִשָּׁב תִּשָּׁב לוֹ אֶת־הָעֶבֶט
 כִּבְיָא הַשֶּׁמֶשׁ וְשָׁבֵב בְּשִׁלְמָתוֹ וּבִרְכֶךָ וְלֹא־
 תִּהְיֶה צְדָקָה לְפָנָי יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ: ¹⁴ לֹא־תַעֲשֹׂק שָׂכִיר עָנִי
 וְאֶבְיוֹן מֵאָחִיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־
 בְּשַׁעְרֶיךָ: ¹⁵ בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא־תָבֹא
 עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עָנִי הֵוא וְאֵלָיו הֵוא נִשָּׂא
 אֶת־נַפְשׁוֹ וְלֹא־יִקְרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה
 בְּךָ חֶטָּא: ¹⁶ לֹא־יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל־
 בָּנִים וּבָנִים לֹא־יוֹמְתוּ עַל־אָבוֹת אִישׁ ^{kQ}
 בַּחֶטָּאוֹ יוֹמְתוּ: ¹⁷ לֹא תִטֶּה מִשְׁפָּט
 גֵּר יִתּוֹם וְלֹא תַחְבֹּל בְּגַד אֲלִמְנָה: ¹⁸ וְזָכַרְתָּ
 כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיִּפְדֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 מִשֵּׁם עַל־כֵּן אֲנֹכִי מְצֻדָּה לַעֲשׂוֹת אֶת־

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

k We read one or more consonants in L differently from BHS.

אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה וִירֻשָׁתָהּ וַיִּשְׁבֹּתָ
 בָּהּ: ² וְלִקְחָתָּ מֵרֵאשִׁית | כָּל-פְּרֵי הָאֲדָמָה
 אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאֶרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 נָתַן לְךָ וְשָׂמַתָּ בַטֶּנָּא וְהִלַכְתָּ אֶל-הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׂכַן שְׁמוֹ
 שָׁם: ³ וּבָאתָ אֶל-הַכְּהֵן אֲשֶׁר יְהוָה בְּיָמִים
 הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיהוָה
 אֱלֹהֶיךָ כִּי-בָאתִי אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 יְהוָה לְאֲבֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ: ⁴ וְלִקַּח הַכְּהֵן
 הַטֶּנָּא מִיָּדְךָ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבֵּחַ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ: ⁵ וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי | יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ אֲרָמִי אֲבִד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִם
 וַיִּגַּר שָׁם בְּמִתֵּי מַעֲט וַיְהִי-שָׁם לְגֹי גְדוֹל
 עָצוּם וָרֹב: ⁶ וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ
 וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה: ⁷ וַנִּצְעַק אֶל-
 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קִלְנוֹ
 וַיֵּרָא אֶת-עֲנֵינוּ וְאֶת-עַמְלָנוּ וְאֶת-
 לַחֲצֵנוּ: ⁸ וַיּוֹצֵאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה
 וּבְזֵרַע נְטוּיָה וּבְמָרָא גָדֹל וּבְאֵתוֹת
 וּבְמִפְתָּיִם: ⁹ וַיְבִאֵנוּ אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֶּן-
 לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרָץ זָבֹת חֶלֶב
 וּדְבָשׁ: ¹⁰ וְעַתָּה הִנֵּה הִבֵּאתִי אֶת-רֵאשִׁית
 פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר-נָתַתָּה לִי יְהוָה וְהִנְחַתָּנוּ
 לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ: ¹¹ וְשָׂמַחְתָּ בְכָל-הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן-
 לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְבִיתְךָ אֶתָּה וְהַלְוִי וְהַגֵּר
 אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ: ¹² כִּי תִכְלֶה לְעֹשֶׂר
 אֶת-כָּל-מַעֲשֵׂר תְּבוּאָתְךָ בַשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת
 שָׁנַת הַמַּעֲשֵׂר וְנָתַתָּה לְלוֹי לְגֹל לִיתוֹם
 וּלְאִלְמָנָה וְאֶכְלוּ בְשַׁעְרֶיךָ

יִבְמַתּוּ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים וְחִלְצָה נַעֲלוֹ
 מֵעַל רַגְלוֹ וַיִּרְקָה בְּפָנָיו וְעָנְתָהּ וְאָמְרָה
 כִּכָּה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא-יִבְנֶה אֶת-בֵּית
 אָחִיו: ¹⁰ וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ
 הַנַּעֲלִ: ¹¹ כִּי-יִנְצוּ אֲנָשִׁים יַחֲדוּ אִישׁ
 וְאָחִיו וְקִרְבָּה אִשְׁתְּ הָאֶחָד לְהַצִּיל אֶת-
 אִשְׁהָ מִיַּד מִכָּהוּ וְשִׁלְחָה יָדָהּ וְהַחֲזִיקָה
 בְּמַבְשָׁיו: ¹² וְקִצְתָה אֶת-כַּפְּפָהּ לֹא תַחֹס
 עֵינֶיךָ: ¹³ לֹא-יְהִי לְךָ בְּכִיסֶּךָ אָבֹן
 וְאָבֹן גְּדוֹלָה וְקִטְנָה: ¹⁴ לֹא-יְהִי לְךָ
 בְּבֵיתְךָ אֵיפָה וְאֵיפָה גְּדוֹלָה וְקִטְנָה: ¹⁵ אָבֹן
 שְׁלֵמָה וְצֶדֶק יְהִי-לְךָ אֵיפָה שְׁלֵמָה וְצֶדֶק
 יְהִי-לְךָ לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה
 אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ: ¹⁶ כִּי תֹעֲבֹת
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל-עֲשֵׂה אֱלֹהַּ כָּל עֲשֵׂה
 עוֹלִ: ¹⁷ זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר-עָשִׂה לְךָ עַמְלֶק בְּדָרְךָ
 בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם: ¹⁸ אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדָרְךָ
 וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל-הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ: ¹⁹ וְהָיָה בְּהִנְיַח
 עֵינַי וַיִּגַּע וְלֹא יֵרָא אֱלֹהִים: ¹⁹ וְהָיָה בְּהִנְיַח
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ | לְךָ מִכָּל-אֵיבֶיךָ מִסְבִּיב
 בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה-אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה
 לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחַח אֶת-זִכְרֵ עַמְלֶק מִתַּחַת
 הַשָּׁמַיִם לֹא תִשְׁכַּח: ¹⁹

26 וְהָיָה כִּי-תָבוֹא אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעִבְרָךָ לְמַעַן
 אֲשֶׁר תָּבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ |
 נָתַן לָךְ אֶרֶץ זֶבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
 יְהוָה אֱלֹהֵי־אֲבֹתֶיךָ לָךְ: ⁴ וְהָיָה בְּעִבְרַתְכֶם
 אֶת־הַיֶּרֶדן תִּקְיִמוּ אֶת־הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה
 אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶה אֹתְכֶם הַיּוֹם בְּהַר עֵיבֶל
 וְשָׂדֶת אוֹתָם בְּשִׂיד: ⁵ וּבְנִיתָ שָׁם מִזְבֵּחַ
 לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִזְבֵּחַ אֲבָנִים לֹא־תִגַּף
 עֲלֵיהֶם בְּרֹזֶל: ⁶ אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת־
 מִזְבֵּחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהֵעַלִיתָ עָלָיו עֹלֹת
 לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: ⁷ וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ
 שָׁם וְשִׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: ⁸ וְכָתַבְתָּ
 עַל־הָאֲבָנִים אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת
 בְּאֵר הַיֵּטֵב: ⁹ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים
 הַלְוִיִּם אֶל כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִסְכַּת |
 וְשָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נְהִייתָ לְעַם
 לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: ¹⁰ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ וַעֲשִׂיתָ אֶת־מִצְוֹתָיִךָ: ^Q וְאֶת־חֻקֵּי
 אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם: ¹¹ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה
 אֶת־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: ¹² אֵלֶּה
 יַעֲמְדוּ לְבָרַךְ אֶת־הָעָם עַל־הַר גְּרִזִים
 בְּעִבְרַתְכֶם אֶת־הַיֶּרֶדן שְׁמַעוֹן וְלֵוִי וַיהוּדָה
 וַיִּשְׁשֹׁכֶר וַיּוֹסֵף וּבִנְיָמִן: ¹³ וְאֵלֶּה יַעֲמְדוּ עַל־
 הַקֶּלְלָה בְּהַר עֵיבֶל רְאוּבֵן גָּד וְאֲשֶׁר וְזַבּוּלֹן
 דָּן וּנְפֹתָלַי: ¹⁴ וְעֵנֹו הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל־
 אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רֶם: ¹⁵ אָרוּר הָאִישׁ
 אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמִסְכָּה תוֹעֵבַת יְהוָה

וְשָׁבְעוּ: ¹³ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בְּעִרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת וְגַם נִתְּתִיו לְלוֹי
 וְלִגֵּר לַיִּתּוֹם וְלֵאלֻמָּנָה כְּכָל־מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר
 צִוִּיתָנִי לֹא־עִבְרָתִי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא
 שָׁכַחְתִּי: ¹⁴ לֹא־אֲכַלְתִּי בְּאֵנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא־
 בְּעִרְתִּי מִמֶּנּוּ בְטָמֵא וְלֹא־נִתְּתִי מִמֶּנּוּ לְמַת
 שְׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי עַשְׂיָתִי כְּכָל
 אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: ¹⁵ הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁךָ
 מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרַךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל
 וְאֵת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר
 נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבֹתֵינוּ אֶרֶץ זֶבֶת חֶלֶב
 וְדִבְשׁ: ¹⁶ הַיּוֹם הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 מִצְוֶה לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת־
 הַמִּשְׁפָּטִים וְשִׁמְרָתָם וַעֲשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל־
 לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: ¹⁷ אֶת־יְהוָה הֵאֱמַרְתָּ
 הַיּוֹם לְהִיזוֹת לָךְ לְאֱלֹהִים וּלְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו
 וּלְשָׁמֵר חֻקָּיו וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּלְשַׁמֵּעַ
 בְּקוֹלוֹ: ¹⁸ וַיְהוֹה הֵאֱמִירְךָ הַיּוֹם לְהִזוֹת לוֹ
 לְעַם סֻגְלָה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לָךְ וּלְשָׁמֵר כָּל־
 מִצְוֹתָיו: ¹⁹ וּלְתַתֵּךְ עֲלוֹן עַל כָּל־הַגּוֹיִם
 אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וּלְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת
 וּלְהִיתָךְ עַם־קֹדֶשׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר
 דִּבַּר: ¹⁰

27 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הָעָם
 לֵאמֹר שָׁמַר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מִצְוֶה אֹתְכֶם הַיּוֹם: ² וְהָיָה בַיּוֹם אֲשֶׁר
 תַּעֲבְרוּ אֶת־הַיֶּרֶדן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וְהִקְמַתָּ לָךְ אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת
 וְשָׂדֶת אוֹתָם בְּשִׂיד: ³ וְכָתַבְתָּ עָלֵיהֶן אֶת־

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

q We have abandoned or added a ketib/qere relative to BHS. In doing this we agree with L against BHS.

אֶתְּהָ בַשָּׂדֶה: ⁴ בְּרוּךְ פְּרִי־בִטְנֶךָ וּפְרִי
אֲדַמְתֶּךָ וּפְרִי בְהִמְתֶּךָ שֶׁגֶר אֲלֶפֶיךָ
וְעִשְׂתָּרוֹת צֹאֲנֶיךָ: ⁵ בְּרוּךְ טִבְאֶיךָ
וּמִשְׁאֲרֹתֶיךָ: ⁶ בְּרוּךְ אֶתְּהָ בְּבֹאֶיךָ וּבְרוּךְ
אֶתְּהָ בְּצֵאתֶיךָ: ⁷ יִתֵּן יְהוָה אֶת־אֵיבֶיךָ
הַקָּמִים עֲלֶיךָ נִגְפִים לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אַחַד
יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבִשְׂבַעַת דְּרָכִים יִנוֹסוּ
לְפָנֶיךָ: ⁸ יֵצֵו יְהוָה אֶתְּךָ אֶת־הַבְּרָכָה
בְּאֶסְמֶיךָ וּבְכָל מִשְׁלַח יָדְךָ וּבְרִכְךָ בְּאֶרֶץ
אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ: ⁹ יְקִימֶךָ^c יְהוָה
לֹא לְעַם קְדוֹשׁ כַּדֹּשׁ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לָךְ כִּי תִשְׁמָר
אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִלַּכְתָּ
בְּדַרְכָּיו: ¹⁰ וְרָאוּ כָל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם
יְהוָה נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ: ¹¹ וְהוֹתֵרְךָ
יְהוָה לְטוֹבָה בְּפָרִי בִטְנֶךָ וּבְפָרִי בְהִמְתֶּךָ
וּבְפָרִי אֲדַמְתֶּךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לְאַבְתֶּיךָ לֵתֵת לָךְ: ¹² יִפְתַּח יְהוָה |
לָךְ אֶת־אוֹצְרוֹ הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם לִתֵּת
מִטֶּר־אֲרָצְךָ בְּעֵתוֹ וּלְבָרֶךְ אֶת כָּל־מַעֲשֵׂה
יָדְךָ וְהִלִּיתָ גּוֹיִם רַבִּים וְאֶתְהָ לֹא
תִלְוֶה: ¹³ וּנְתַנֶּךָ יְהוָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב
וְהִיִּיתָ רַק לְמַעֲלָה וְלֹא תִהְיֶה לְמַטָּה כִּי־
תִשְׁמַע אֶל־מִצְוֹת | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
אֲנֹכִי מְצִוֶּה הַיּוֹם לְשָׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת: ¹⁴ וְלֹא
תִסּוֹר מִכָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצִוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם יָמִין וּשְׂמֹאל לְלַכֵּת אַחֲרַי

מַעֲשֵׂה יְדֵי חֲרָשׁ וְשָׁם בִּסְתֵר וְעָנּוּ כָל־
הָעַם וְאָמְרוּ אָמֵן: ¹⁶ אָרוּר מְקַלֶּה
אָבִיו וְאָמוֹ וְאָמֵר כָּל־הָעַם
אָמֵן: ¹⁷ אָרוּר מְסִיג גְּבוּל רֵעֵהוּ
וְאָמֵר כָּל־הָעַם אָמֵן: ¹⁸ אָרוּר מְשַׁגֶּה
עוֹר בְּדֶרֶךְ וְאָמֵר כָּל־הָעַם
אָמֵן: ¹⁹ אָרוּר מְטֵה מִשְׁפַּט גֵּר־יְתוֹם
וְאֶלְמָנָה וְאָמֵר כָּל־הָעַם
אָמֵן: ²⁰ אָרוּר שֹׁכֵב עִם־אִשְׁתּוֹ אָבִיו
כִּי גִלָּה כְּנַף אָבִיו וְאָמֵר כָּל־הָעַם
אָמֵן: ²¹ אָרוּר שֹׁכֵב עִם־כָּל־בְּהֵמָה
וְאָמֵר כָּל־הָעַם אָמֵן: ²² אָרוּר שֹׁכֵב
עִם־אֲחֵתוֹ בֵּת־אָבִיו אוֹ בֵּת־אָמוֹ וְאָמֵר כָּל־
הָעַם אָמֵן: ²³ אָרוּר שֹׁכֵב עִם־חֲתָנְתּוֹ
וְאָמֵר כָּל־הָעַם אָמֵן: ²⁴ אָרוּר מִכֵּה
רֵעֵהוּ בִּסְתֵר וְאָמֵר כָּל־הָעַם
אָמֵן: ²⁵ אָרוּר לֹקַח שֹׁחַד לְהַכּוֹת
נַפְשׁ דָּם נָקִי וְאָמֵר כָּל־הָעַם
אָמֵן: ²⁶ אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יְקִים אֶת־
דְּבָרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמֵר
כָּל־הָעַם פ

28 וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֵר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו
אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצִוֶּה הַיּוֹם וּנְתַנֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
עֲלִיזוֹן עַל כָּל־גּוֹיֵי הָאָרֶץ: ² וּבָאוּ עֲלֶיךָ כָּל־
הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה וְהִשְׁיִגְךָ כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: ³ בְּרוּךְ אֶתְּהָ בְּעִיר וּבְרוּךְ

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

אֲשֶׁר לֹא־תֹכֵל לְהִרְפּוֹא׃²⁸ יִכְכֶּה יְהוָה
בְּשִׁגְעוֹן וּבְעִוְרוֹן וּבְתַמְהוֹן לִבְבִי׃²⁹ וְהָיִיתָ
מִמַּשֵּׁשׁ בַּצְּהָרִים כַּאֲשֶׁר יִמְשֵׁשׁ הָעוֹלָם
בְּאַפְלָה וְלֹא תִצְלִיחַ אֶת־דַּרְכֶיךָ וְהָיִיתָ אֶדְ³⁰
עָשׂוֹק וְגִזּוּל כָּל־הַיָּמִים וְאִין
מוֹשִׁיעַ׃ אִשָּׁה תִאָּרֵשׁ וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁגַּלְנָה
יִשְׁכַּבְנָה בֵּית תְּבִנָּה וְלֹא־תִשָּׁב בּוֹ כֶּרֶם
תִּטֵּעַ וְלֹא תַחֲלִלְנָה׃³¹ שׁוֹרְךָ טָבוּחַ
לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֶמְרֶךָ גִּזּוּל
מִלִּפְנֵיךָ וְלֹא יָשׁוּב לְךָ צֹאנְךָ נִתְּנוֹת לְאִיבֶיךָ
וְאִין לְךָ מוֹשִׁיעַ׃³² בְּנִיךָ וּבְנֹתֶיךָ נִתְּנִים
לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רְאוֹת וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם כָּל־
הַיּוֹם וְאִין לְאֵל יָדְךָ׃³³ פְּרִי אֲדָמָתְךָ וְכָל־
יְגִיעֶךָ יֹאכַל עִם אֲשֶׁר לֹא־יִדְעֶתָ וְהָיִיתָ רֶק
עָשׂוֹק וְרָצוּן כָּל־הַיָּמִים׃³⁴ וְהָיִיתָ מִשְׁגָּע
מִמֶּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃³⁵ יִכְכֶּה יְהוָה
בְּשַׁחֲיוֹן רָע עַל־הַבְּרִכִּים וְעַל־הַשְּׁקִים אֲשֶׁר
לֹא־תֹכֵל לְהִרְפּוֹא מִכֶּף רִגְלֶךָ וְעַד
קַדְקֶדְךָ׃³⁶ יוֹלֵךְ יְהוָה אֶתְךָ וְאֶת־מִלְכְּךָ
אֲשֶׁר תִּקִּים עָלֶיךָ אֶל־גִּזֵּי אֲשֶׁר לֹא־יִדְעֶתָ
אֶתְּךָ וְאֶבְתִּיךָ וְעַבְדֶּתָ שֵׁם אֱלֹהִים אַחֵרִים
עַץ וְאֶבֶן׃³⁷ וְהָיִיתָ לְשִׁמָּה לְמַשָּׁל וּלְשִׁנְיָה
בְּכָל־הָעַמִּים אֲשֶׁר־יִנְהַגְךָ יְהוָה
שִׁמָּה׃³⁸ זָרַע רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמַעֲט
תִּאָּסֹף כִּי יַחְסְלֶנּוּ הָאֲרָבָה׃³⁹ כְּרָמִים תִּטֵּעַ
וְעַבְדֶּתָ וַיִּזֵּן לֹא־תִשְׁתֶּה וְלֹא תִאָּגֵר כִּי
תֹאכְלֶנּוּ הַתְּלַעֲתִים׃⁴⁰ זֵיתִים יְהִיוּ לְךָ בְּכָל־

אֱלֹהִים אַחֵרִים לְעַבְדָּם׃¹⁵ וְהָיָה אִם־
לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְר
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו וְחִקְתָּיו אֲשֶׁר אֲנִכִּי
מִצְוֹת הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה
וְהִשְׁיִגְוֶךָ׃¹⁶ אָרוּר אַתָּה בְּעִיר וְאָרוּר אַתָּה
בַּשָּׂדֶה׃¹⁷ אָרוּר
וּמִשְׁאֲרֹתֶיךָ׃¹⁸ אָרוּר פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי
אֲדָמָתְךָ שֶׁגַר אֲלֻפֶיךָ וְעִשְׂתָּרוֹת
צֹאנְךָ׃¹⁹ אָרוּר אַתָּה בְּבֹאֶךָ וְאָרוּר אַתָּה
בְּצִיאָתְךָ׃²⁰ יִשְׁלַח יְהוָה אֶת־הַמֶּאֱרָה
אֶת־הַמְּהוּמָה וְאֶת־הַמְּגַעֲרָת בְּכָל־מִשְׁלַח
יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד הַשְּׂמֹדֶךָ וְעַד־אֲבֹדְךָ
מִהָר מִפְּנֵי רָע מִמַּעַלְלֶיךָ אֲשֶׁר
עֲזַבְתָּנִי׃²¹ יִדְבֶּק יְהוָה בְּךָ אֶת־הַדְּבַר עַד
כְּלֹתוֹ אֶתְךָ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃²² יִכְכֶּה יְהוָה בְּשַׁחֲפַת
וּבִקְדַחַת וּבִדְלֻקַּת וּבַחֲרָחַל וּבַחֲרָב
וּבַשִּׁדְפוֹן וּבִירְקוֹן וּרְדִפוֹךָ עַד
אֲבֹדְךָ׃²³ וְהָיוּ שְׂמִיךָ אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ
נִחַשְׁתָּ וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־תַּחְתֶּיךָ בְּרוּל׃²⁴ יִתֵּן
יְהוָה אֶת־מִטְרֵ אֶרֶצְךָ אֲבֵק וְעַפְר מִן־
הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֶיךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךָ׃²⁵ יִתְּנֶךָ^C
יְהוָה אֶת־לִפְנֵי אִיבֶיךָ בְּדֶרֶךְ אַחַד תִּצָּא
אֲלֵיו וּבִשְׂבָעָה דְרָכִים תִּנּוֹס לְפָנָיו וְהָיִיתָ
לְזַעוּזָה לְכָל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ׃²⁶ וְהִיתָה
נִבְלַתְךָ לְמֵאֲכָל לְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבַהֲמַת
הָאָרֶץ וְאִין מִחֲרִיד׃²⁷ יִכְכֶּה יְהוָה בְּשַׁחֲיוֹן
מִצְרַיִם וּבַעֲפָלִים וּבַטְחָרִים וּבַגְּרָב וּבַחֲרָס

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר-יֵצִיק
 לְךָ אִיבָה: ⁵⁴ הָאִישׁ הַרְדָּ בְךָ וְהֶעֱנַג מְאֹד
 תִּרְעַע עֵינָיו בְּאֲחִיו וּבְאִשְׁתּוֹ חִיקוֹ וּבֵיתוֹ בְּנֵיו
 אֲשֶׁר יוֹתִיר: ⁵⁵ מִתַּת | לְאֶחָד מֵהֶם מִבְּשָׂר
 בְּנֵיו אֲשֶׁר יֹאכַל מִבְּלֵי הַשָּׂאִיר-לוֹ כֹּל
 בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר יֵצִיק לְךָ אִיבָה בְּכָל-
 שְׁעָרֶיךָ: ⁵⁶ הֲרִכְּהָ בְךָ וְהֶעֱנָה אֲשֶׁר לֹא-
 נִסְתָּה כַּפ־רִגְלָהּ הַצֵּג עַל-הָאָרֶץ מִהֲתַעֲנַג
 וּמִרְדָּ תִרְעַע עֵינָהּ בְּאִישׁ חִיקָהּ וּבִבְנָהּ
 וּבִבְתָּהּ: ⁵⁷ וּבְשִׁלִּיתָהּ הַיּוֹצֵת | מִבֵּין רִגְלֶיהָ
 וּבִבְנֵיהָ אֲשֶׁר תֵּלֵד כִּי-תֹאכְלֶם בְּחֶסֶר-כֹּל
 בַּסֵּתֶר בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר יֵצִיק לְךָ
 אִיבָה בְּשְׁעָרֶיךָ: ⁵⁸ אִם-לֹא תִשְׁמָר לַעֲשׂוֹת
 אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַכְּתוּבִים
 בַּסֵּפֶר הַזֶּה לְיִרְאָה אֶת-ה'שֵׁם הַנִּכְבָּד
 וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: ⁵⁹ וְהִפְלֵא
 יְהוָה אֶת-מַכְתָּךְ וְאֵת מַכּוֹת זִרְעֶךָ מַכּוֹת
 גְּדֻלוֹת וְנֹאמָנוֹת וְחָלִים רָעִים
 וְנֹאמָנִים: ⁶⁰ וְהִשִּׁיב בְּךָ אֵת כָּל-מִדּוּה
 מִצָּרִים אֲשֶׁר יִגְרָת מִפְּנֵיהֶם וּדְבָקוּ
 בְּךָ: ⁶¹ גַּם כָּל-חֲלָלִי וְכָל-מִפְּהָ אֲשֶׁר לֹא
 כָּתוּב בַּסֵּפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת יַעֲלֶם יְהוָה
 עָלֶיךָ עַד הַשְּׂמֹדֶד: ⁶² וְנִשְׂאָרְתֶם בְּמַתִּי
 מִעֵט תַּחַת אֲשֶׁר הֵייתֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
 לָרֶב כִּי-לֹא שָׁמַעַתְּ בְּקוֹל יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ: ⁶³ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר-שָׁשׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם
 לְהִיטִיב אֶתְכֶם וְלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם כִּן יִשִּׁישׁ
 יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם וְלְהַשְׁמִיד
 אֶתְכֶם וְנִסְחַתֶם מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר-אַתָּה
 בָּא-שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: ⁶⁴ וְהִפְיָצָה יְהוָה בְּכָל-

גְּבוּלְךָ וְשָׁמֹן לֹא תִסּוֹד כִּי יִשָּׂא
 זִיתְךָ: ⁴¹ בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא-יְהִיו לְךָ כִּי
 יִלְכוּ בְּשָׁבִי: ⁴² כָּל-עֵצֶךָ וּפְרֵי אֲדָמְתֶךָ יִירַשׁ
 הַצֹּלְעַל: ⁴³ הַגֹּל אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עָלֶיךָ
 מִמֶּלֶה מִמֶּלֶה וְאַתָּה תִרְדַּ מִּטָּה
 מִטָּה: ⁴⁴ הוּא יִלּוֹךְ וְאַתָּה לֹא תִלְוֶנּוּ הוּא
 יְהִי לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה לְזָנָב: ⁴⁵ וּבָאוּ
 עָלֶיךָ כָּל-הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וּרְדִפוּךָ וְהִשְׁיִגּוּךָ
 עַד הַשְּׂמֹדֶד כִּי-לֹא שָׁמַעַתְּ בְּקוֹל יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֵר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר
 צִוָּךָ: ⁴⁶ וְהָיוּ בְךָ לְאוֹת וּלְמוֹפֵת וּבְזִרְעֶךָ
 עַד-עוֹלָם: ⁴⁷ תַּחַת אֲשֶׁר לֹא-עֲבַדְתָּ אֶת-
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרֹב
 כָּל: ⁴⁸ וְעַבַדְתָּ אֶת-אִיבֶיךָ אֲשֶׁר יִשְׁלַחְנוּ
 יְהוָה בְּךָ בְּרָעַב וּבְצָמָא וּבְעֵירִם וּבְחֶסֶר כֹּל
 וְנָתַן עָלַי בְּרִזָּל עַל-צִוְאוֹתֶיךָ עַד הַשְּׂמִידוֹ
 אֲתָךְ: ⁴⁹ יִשָּׂא יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי מִרְחוֹק
 מִקְצֵה הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר יִדְאֶה הַנָּשֵׂר גּוֹי
 אֲשֶׁר לֹא-תִשְׁמַע לְשׁוֹנוֹ: ⁵⁰ גּוֹי עֲזוֹ פָּנִים
 אֲשֶׁר לֹא-יִשָּׂא פָּנִים לְזִמּוֹן וְנֶעַר לֹא
 יִחַן: ⁵¹ וְאָכַל פְּרִי בְהֵמְתֶךָ וּפְרֵי-אֲדָמְתֶךָ
 עַד הַשְּׂמֹדֶד אֲשֶׁר לֹא-יִשָּׂאִיר לְךָ דָּגֶן
 תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר שֶׁגֶר אֶלְפִיךָ וְעִשְׂתָּרֶת צֹאנֶיךָ
 עַד הַאֲבִידוֹ אֲתָךְ: ⁵² וְהִצֵּר לְךָ בְּכָל-
 שְׁעָרֶיךָ עַד רִדַת חֲמַתֶיךָ הַגְּבוּהוֹת
 וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בֹטָח בָּהֶן בְּכָל-
 אֲרָצֶךָ וְהִצֵּר לְךָ בְּכָל-שְׁעָרֶיךָ בְּכָל-אֲרָצֶךָ
 אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ: ⁵³ וְאָכַלְתָּ פְרֵי-
 בִטְנְךָ בְּשָׂר בְּנֵיךָ וּבְנֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן-לְךָ

לֹא־בִלְתָּה מֵעַל רִגְלֶיךָ: ⁵ לֶחֶם לֹא אֲכַלְתֶּם
 וַיִּזַן וְשָׁכַר לֹא שְׁתִּיתֶם לְמַעַן תִּדְעוּ כִּי אֲנִי
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ⁶ וַתָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
 וַיֵּצֵא סִיחֹן מִלֶּדְחָשְׁבוֹן וְעוֹג מִלֶּדְ־הַבְּשָׁן
 לִקְרֹאתֵנוּ לְמַלְחָמָה וַנִּבֶּם: ⁷ וַנִּקַּח אֶת־
 אֶרֶץ וַנַּתְּנָה לְנַחֲלָה לְרֵאוּבֵנִי וּלְגַדִּי וּלְחֻצֵי
 שִׁבְט הַמְּנַשִּׁי: ⁸ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־דְּבָרֵי
 הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן
 תִּשְׁפִּילוּ אֶת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן: ⁹
 אֹתָם נֹצְעִים הַיּוֹם כְּלַכֶּם לִפְנֵי יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם רְאשֵׁיכֶם שְׁבֻטֵיכֶם זְקֹנֵיכֶם
 וְשֹׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: ¹⁰ טַפְכֶם
 נְשִׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ מִחֲנִיךָ מִחֻטְב
 עֲצִיךָ עַד שֹׂאב מִימֶיךָ: ¹¹ לְעִבְרֶךָ בְּבְרִית
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאַלְתֵּנוּ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 כָּרַת עִמָּךְ הַיּוֹם: ¹² לְמַעַן הִקִּים־אֶתְךָ הַיּוֹם
 | לֹא לָעַם וְהוּא יְהִי־לְךָ לְאֱלֹהִים כַּאֲשֶׁר
 דִּבַּרְתָּ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
 וְלִיעֲקֹב: ¹³ וְלֹא אֶתְכֶם לְבִדְכֶם
 אֲנֹכִי כָרַת אֶת־הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת־הָאֱלֹהִים
 הַזֹּאת: ¹⁴ כִּי אֶת־אֲשֶׁר יִשְׁנֹו פֹה עִמָּנוּ עַמֵּד
 הַיּוֹם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנו
 פֹה עִמָּנוּ הַיּוֹם: ¹⁵ כִּי־אַתֶּם יַדְעֶתֶם אֶת
 אֲשֶׁר־יִשְׁבְּנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֵת אֲשֶׁר־
 עָבְרָנוּ בְּקִרְבֵּי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
 עָבַרְתֶּם: ¹⁶ וַתִּרְאוּ אֶת־שְׁקוּצֵיהֶם וְאֵת
 גְּלִילֵיהֶם עֵץ וְאֶבֶן בְּסוֹף וְזָהָב אֲשֶׁר
 עִמָּהֶם: ¹⁷ פֹּן־יֵשׁ בְּכֶם אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה אוֹ
 מִשְׁפָּחָה אוֹ־שִׁבְט אֲשֶׁר לָבְבוּ פָנָה הַיּוֹם

הַעַמִּים מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ
 וְעַבְדֶּת שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־
 יָדַעְתָּ אֹתָהּ וְאַבְתִּיךָ עֵץ וְאֶבֶן: ⁶⁵ וּבְגוֹיִם
 הָהֵם לֹא תִרְגְּעַע וְלֹא־יְהִי מְנוּחַ לְכַף־
 רִגְלֶיךָ וְנִתְּנוּ יְהוָה לְךָ שֵׁם לֵב רָגְזוּ וְכִלְיוֹן
 עֵינַיִם וַדְּאָבוֹן נַפְשׁ: ⁶⁶ וְהָיוּ חֲתִיךָ תְּלָאִים
 לְךָ מִנְּגִיד וּפְחַדֶּת לַיְלָה וְיוֹמָם וְלֹא תֵאֱמִין
 בְּחִיךָ: ⁶⁷ בְּבִקְרָתָאמְרֵי מִי־יִתֵּן עָרֵב
 וּבְעָרֵב תֵּאֱמַר מִי־יִתֵּן בְּקִרְבִּי מִפְּחַד לְבָבְךָ
 אֲשֶׁר תִּפְחָד וּמִמְרָאָה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר
 תִּרְאֶה: ⁶⁸ וְהִשִּׁיבְךָ יְהוָה | מִצְרַיִם בְּאֲנִיּוֹת
 בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְךָ לֹא־תִסִּיף עוֹד
 לְרֹאתָהּ וְהִתְמַכְרְתֶם שָׁם לְאִיבֵיךָ לְעַבְדִּים
 וְלִשְׁפָחוֹת וְאִין קָנָה: ⁶⁹ אֱלֹהֵי דְבָרֵי
 הַבְּרִית אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לְכַרֵּת
 אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִלְּבַד
 הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת אֹתָם בְּחָרֵב: ⁷⁰

29 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אֹתָם רְאִיתֶם אֶת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה
 יְהוָה לְעֵינֵיכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָרְעָה
 וְלְכָל־עַבְדָּיו וְלְכָל־אֶרְצוֹ: ² הַמַּסּוֹת הַגְּדֹלֹת
 אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ הָאֵתָת וְהַמִּפְתִּים הַגְּדֹלִים
 הָהֵם: ³ וְלֹא־נִתְּנוּ יְהוָה לְכֶם לֵב לְדַעַת
 וְעֵינַיִם לְרֹאוֹת וְאָזְנִים לְשִׁמֹּעַ עַד הַיּוֹם
 הַזֶּה: ⁴ וְאוֹלָךְ אֶתְכֶם אַרְבַּעִים שָׁנָה
 בְּמִדְבָּר לֹא־בָלוּ שְׁלֹמְתֵיכֶם מֵעַלְיֶכֶם וְנַעֲלָךְ

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה: ²⁷ וַיִּתְּשֵׁם יְהוָה מֵעַל אֲדַמְתֶּם בְּאֶף וּבַחֲמָה וּבִקְצָף גָּדוֹל וַיִּשְׁלַכְכֶם אֶל-אֶרֶץ אַחֲרַת כַּיּוֹם הַזֶּה: ²⁸ הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלֹת לָנוּ: ⁴ וּלְבַנֵּינוּ ⁴ עַד-עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: ׀

30 וְהָיָה כִּי-יָבֹאוּ עֲלֶיךָ כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נִתְּתִי לְפָנֶיךָ וְהִשְׁבַּתְתָּ אֶל-לִבְבְּךָ בְּכָל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: ² וְשַׁבְתָּ עַד-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר-אָנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם אֶתְּךָ וּבְנֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ: ³ וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וּקְבַצְךָ מִכָּל-הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: ⁴ אִם-יְהִי גִדְחֶךָ בְּקִצְצָה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבָּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: ⁵ וְהִבִּיאֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יִרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירְשָׁתָהּ וְהִיטִבְךָ וְהִרְבֶּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ: ⁶ וּמֵלֵךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-לִבְבְּךָ וְאֶת-לִבְבֵי זֵרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: ⁷ וּנְתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת כָּל-הָאֱלוֹת הָאֵלֶּה עַל-אִיבֶיךָ וְעַל-שִׁנְאֶיךָ אֲשֶׁר רִדְפוּךָ: ⁸ וְאֶתְּךָ תִּשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וְעָשִׂיתָ אֶת-כָּל-מִצְוֹתָיו

4 Puncta extraordinaria -- a \u05c4 is used to mark such marks in the text when they are above the line and a \u05c5 when they are below the line.

4 Puncta extraordinaria -- a \u05c4 is used to mark such marks in the text when they are above the line and a \u05c5 when they are below the line.

מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְלַכֵּת לַעֲבֹד אֶת-אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם פְּוִיֵּשׁ בְּכֶם שָׁרֵשׁ פְּרָה רֹאשׁ וּלְעַנָּה: ¹⁸ וְהָיָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת-דְּבָרֵי הָאֵלֶּה הַזֹּאת וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹ לֵאמֹר שָׁלוֹם יְהִי-לִי כִּי בְּשִׁרְרוֹת לִבִּי אֵלֶּךָ לְמַעַן סִפּוֹת הַרְוָה אֶת-הַצִּמְאָה: ¹⁹ לֹא-יֵאבֶה יְהוָה סִלַּח לוֹ כִּי אָז יַעֲשֶׂן אֶף-יְהוָה וְקִנְאָתוֹ בְּאִישׁ הַהוּא וְרַבְצָה בּוֹ כָּל-הָאֵלֶּה הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה וּמַחַה יְהוָה אֶת-שִׁמּוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: ²⁰ וְהִבְדִּילוּ יְהוָה לְרַעְיָה מִכָּל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֱלוֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה: ²¹ וְאָמַר הַדּוֹר הָאֲחֵרוֹן בְּיַנְכֶם אֲשֶׁר יָקוּמוּ מֵאַחֲרֵיכֶם וְהִנְכִּרִי אֲשֶׁר יָבֹא מֵאֶרֶץ רַחוּקָה וְרָאוּ אֶת-מִכּוֹת הָאָרֶץ הַהוּא וְאֶת-תַּחְלָאֶיהָ אֲשֶׁר-חָלָה יְהוָה בָּהּ: ²² גִּפְרִית וּמִלַּח שָׁרְפָה כָּל-אַרְצָהּ לֹא תִזְרַע וְלֹא תִצְמַח וְלֹא-יַעֲלֶה בָּהּ כָּל-עֵשֶׂב כַּמַּהֲפַכֹּת סֹדֶם וְעַמְרָה אֲדַמָּה ^{וּצְבִיִּים} וּצְבִיִּים אֲשֶׁר הִפְּדָה יְהוָה בְּאִפּוֹ וּבַחֲמָתוֹ: ²³ וְאָמְרוּ כָּל-הַגּוֹיִם עַל-לְמָה עָשָׂה יְהוָה כֵּכָה לְאֶרֶץ הַזֹּאת מִהַ חֲרִי הָאֶף הַגָּדוֹל הַזֶּה: ²⁴ וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת-בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּם בְּהוֹצִיאֹו אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: ²⁵ וַיִּלְכּוּ וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ ^U לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּם וְלֹא חָלַק לָהֶם: ²⁶ וַיַּחֲרֵאֲף יְהוָה בְּאֶרֶץ הַהוּא לְהַבִּיאַ עֲלֶיהָ אֶת-כָּל-הַקְּלָלָה

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמּוֹת נָתַתִּי
 לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבַחֲרַתְּ בַּחַיִּים
 לְמַעַן תַּחֲיֶה אֶתְּהָ זֹרְעֶךָ: ²⁰ לְאַהֲבָה אֶת־
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַע בְּקִלּוֹ וּלְדַבְּקָה־בּוֹ כִּי
 הוּא חַיִּיד וְאַרְדּוֹ יִמִּיד לְשִׁבֵּת עַל־הָאֲדָמָה
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתָּיִךְ לְאַבְרָהָם
 לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְתַת לָהֶם: פ

31 וַיִּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: ² וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן־
 מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי הַיּוֹם לֹא־אוֹכֵל
 עוֹד לְצֵאת וּלְבֹא וַיְהוֹה אָמַר אֵלַי לֹא
 תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: ³ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא
 | עֹבֵר לְפָנֶיךָ הוּא־יִשְׁמִיד אֶת־הַגּוֹיִם
 הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ וַיִּרְשָׁתֶם יְהוֹשֻׁעַ הוּא עֹבֵר
 לְפָנֶיךָ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה: ⁴ וַעֲשֵׂה יְהוָה
 לָהֶם כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְסִיחֹן וּלְעוֹג מַלְכֵי
 הָאֲמֹרִי וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד
 אַתָּם: ⁵ וַנִּתְּנָם יְהוָה לְפָנֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָהֶם
 כְּכָל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם: ⁶ חֲזַקוּ
 וְאַמְצוּ אֶל־תִּירָאוֹ וְאַל־תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם כִּי
 | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הַהִלָּךְ עִמָּךְ לֹא יִרְפֶּךָ
 וְלֹא יַעֲזֹבְךָ: פ
⁷ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינַי
 כָּל־יִשְׂרָאֵל^U חֲזַק וְאַמְצֵן כִּי אֶתְּהָ תְּבֹא
 אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 יְהוָה לְאַבְתָּם לְתַת לָהֶם וְאַתְּהָ תִּנְחַלְלֶנָּה
 אוֹתָם: ⁸ וַיְהוֹה הוּא | הַהִלָּךְ לְפָנֶיךָ הוּא

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצֹוֶךָ הַיּוֹם: ⁹ וְהוֹתִירְךָ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל | מַעֲשֵׂה יָדְךָ בַּפְּרִי בְטֶנְךָ
 וּבַפְּרִי בַּהֲמַתְךָ וּבַפְּרִי אֲדַמַּתְךָ לְטוֹבָה כִּי |
 יָשׁוּב יְהוָה לְשׁוֹשׁ עֲלֶיךָ לְטוֹב כְּאֲשֶׁר־שָׁשׁ
 עַל־אַבְתָּיִךְ: ¹⁰ כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְרַ מְצוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו הַכְּתוּבָה
 בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה כִּי תָשׁוּב אֶל־יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: פ
¹¹ כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצֹוֶךָ הַיּוֹם
 לֹא־נִפְלְאת הוּא מִמָּךְ וְלֹא רַחֲקָה
 הוּא: ¹² לֹא בַשָּׁמַיִם הוּא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־
 לָנוּ הַשָּׁמַיְמָה וַיִּקַּחֵה לָנוּ וַיִּשְׁמַעֵנוּ אֶתְּהָ
 וַנַּעֲשֵׂנָה: ¹³ וְלֹא־מַעֲבָר לַיִם הוּא לֵאמֹר מִי
 יַעֲבֹר־לָנוּ אֶל־עֵבֶר הַיָּם וַיִּקַּחֵה לָנוּ
 וַיִּשְׁמַעֵנוּ אֶתְּהָ וַנַּעֲשֵׂנָה: ¹⁴ כִּי־קִרְוֹב אֵלֶיךָ
 הַדְּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבְלִבְבְּךָ
 לַעֲשׂוֹתוֹ: ס ¹⁵ רֵאָה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם
 אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב וְאֶת־הַמּוֹת וְאֶת־
 הָרַע: ¹⁶ אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצֹוֶךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְלַכַּת בְּדַרְכָּיו וּלְשִׁמְרַ
 מְצוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחַיִּית וְרַבִּית
 וּבְרָכָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתְּהָ
 בְּא־שְׁמָה לְרִשְׁתָּהּ: ¹⁷ וְאִם־יִפְנֶה לְבָבְךָ
 וְלֹא תִשְׁמַע וּנְדַחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לְאֱלֹהִים
 אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם: ¹⁸ הַגִּדְתִּי לָכֶם הַיּוֹם כִּי
 אֲבַד תֵּאבְדוּן לֹא־תֵאָרִיכּוּ יָמִים עַל־
 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֶתְּהָ עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן לְבֹא^U
 שְׁמָה לְרִשְׁתָּהּ: ¹⁹ הַעִידְתִּי בְּכֶם הַיּוֹם אֶת־

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

בַּיּוֹם הַהוּא הֲלֹא עַל כִּי־אִין אֱלֹהִי בְּקִרְבִּי
 מִצְּאֹנֵי הַרְעוֹת הָאֵלֶּה: ¹⁸ וְאַנְכִי הַסֵּתֵר
 אֲסַתִּיר פְּנֵי בַיּוֹם הַהוּא עַל כָּל־הַרְעָה
 אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פָנָה אֶל־אֱלֹהִים
 אַחֲרָיִם: ¹⁹ וְעַתָּה כְּתָבוּ לָכֶם אֶת־הַשִּׁירָה
 הַזֹּאת וְלַמָּדָה אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׁימָה
 בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה־לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד
 בְּבִנְיֵי יִשְׂרָאֵל: ²⁰ כִּי־אֲבִיאֲנֹו אֶל־הָאָדָמָה |
 אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְתָּיו זִבְתַּחֲלָב וּדְבָשׁ
 וְאֶכֶל וְשָׁבַע וּדְשָׁן וּפְנָה אֶל־אֱלֹהִים אַחֲרָיִם
 וְעַבְדוּם וְנֶאֱצוּנִי וְהִפֵּר אֶת־בְּרִיתִי: ²¹ וְהָיָה
 כִּי־תִמְצָאֵן אֹתוֹ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת וְעָנְתָה
 הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעֵד כִּי לֹא תִשְׁכַּח
 מִפִּי זִרְעוֹ כִּי יִדְעֵתִי אֶת־יִצְרוֹ אֲשֶׁר הוּא
 עָשָׂה הַיּוֹם בְּטֶרֶם אֲבִיאֲנֹו אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּעְתִּי: ²² וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַשִּׁירָה
 הַזֹּאת בַּיּוֹם הַהוּא וְלַמָּדָה אֶת־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: ²³ וַיֵּצֵאוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן וַיֹּאמֶר
 חֲזֹק וַאֲמַץ כִּי אַתָּה תָּבִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לָהֶם וְאַנְכִי
 אֶהְיֶה עִמָּךְ: ²⁴ וַיְהִי | כְּכַלּוֹת מֹשֶׁה לְכַתֹּב
 אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת עַל־סֵפֶר עֵד
 תָּמִם: ²⁵ וַיֵּצֵאוּ מֹשֶׁה אֶת־הַלְוִיִּם נְשֵׂאֵי־^c
 אָרוֹן בְּרִית־יְהוָה לֵאמֹר: ²⁶ לָקַח אֵת סֵפֶר
 הַתּוֹרָה הַזֶּה וְשִׁמְתֶם אֹתוֹ מִצַּד אָרוֹן
 בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהָיָה־שָׁם בְּךָ

יִהְיֶה עִמָּךְ לֹא יִרְפֹּךְ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ לֹא תִירָא
 וְלֹא תַחַת: ⁹ וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַתּוֹרָה
 הַזֹּאת וַיִּתְּנָה אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנְּשָׂאִים
 אֶת־אָרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי
 יִשְׂרָאֵל: ¹⁰ וַיֵּצֵאוּ מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֶּץ |
 שְׁבַע שָׁנִים בְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בַּחֲג
 הַסְּבֹוֹת: ¹¹ בְּבוֹא כָל־יִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת אֶת־
 פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר
 תִּקְרָא אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל
 בְּאֲזִנֵיהֶם: ¹² הִקְהֵל אֶת־הָעָם הָאֲנָשִׁים
 וְהַנְּשִׂאִים וְהַטָּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן
 יִשְׁמְעוּ וְלִמְעַן יִלְמְדוּ וַיִּרְאוּ אֶת־יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם וְשִׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת: ¹³ וּבְנִיָהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ
 יִשְׁמְעוּ וְלִמְדוּ לִירְאֵה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאָדָמָה
 אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה
 לְרִשְׁתָּהּ: פ

¹⁴ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ
 לְמוֹת קָרָא אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְהִתִּיצְבוּ בְּאֵהָל
 מוֹעֵד וְאַצִּינֹו וַיִּלְךְ מֹשֶׁה וַיְהוֹשֻׁעַ וַיִּתִּיצְבוּ
 בְּאֵהָל מוֹעֵד: ¹⁵ וַיִּרְא יְהוָה בְּאֵהָל בְּעַמּוּד
 עָנָן וַיַּעֲמֵד עַמּוּד הָעָנָן עַל־פֶּתַח
 הָאֵהָל: ס ¹⁶ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 הִנֵּךְ שֹׁכֵב עִם־אַבְתָּיִךְ וְקָם הָעָם הַזֶּה וּזְנָה
 | אַחֲרַי | אֱלֹהֵי גִבְרַת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא בֹא־
 שָׁמָּה בְּקִרְבּוֹ וְעִזְבֵנִי וְהִפֵּר אֶת־בְּרִיתִי
 אֲשֶׁר כָּרַתִּי אִתּוֹ: ¹⁷ וְחָרָה אַפִּי בּוֹ בַיּוֹם־
 הַהוּא וְעִזְבֹתָיִם וְהַסֵּתֵרְתִּי פְּנֵי מַהֶם וְהָיָה
 לְאֶכֶל וּמִצְאָהוּ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת וַאֲמַר

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

לְעַד: ²⁷ כִּי אֲנֹכִי יִדְעֵתִי אֶת־מְרִיבְךָ וְאֶת־
 עֲרַפְךָ הַקָּשָׁה הֵן בְּעוֹדְנִי חַי עִמָּכֶם הַיּוֹם
 מִמְּרִים הַיְתֶם עִם־יְהוָה וְאָף כִּי־אֲחֲרַי
 מוֹתִי: ²⁸ הַקְהִילוּ אֵלַי אֶת־כָּל־זַקְנֵי
 שְׁבִטֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם וְאֲדַבְּרָה בְּאָזְנֵיהֶם אֶת
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאֶעֱיֵדָה בָּם אֶת־הַשְּׁמַיִם
 וְאֶת־הָאָרֶץ: ²⁹ כִּי יִדְעֵתִי אֲחֲרַי מוֹתִי כִּי־
 הַשַּׁחַת תִּשְׁחַתּוּן וְסִרְתָּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
 צִוִּיתִי אֶתְכֶם וְקִרְאת אֶתְכֶם הָרְעָה
 בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים כִּי־תַעֲשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי
 יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם: ³⁰ וַיְדַבֵּר
 מֹשֶׁה בְּאָזְנוֹ כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל אֶת־דְּבָרֵי
 הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תָּמָּם: פ

32 הֶאֱזִינוּ הַשְּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע
 הָאָרֶץ אֲמַר־יָפִי: ² יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחֵי תִזְלוּ
 כִּטְל אֲמַרְתִּי כְשֹׁעִירִם עַל־יְדֹשָׁא וְכַרְבִּיבִים
 עַל־יַעֲשֹׁב: ³ כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הִבּוּ גְדֹל
 לְאֱלֹהֵינוּ: ⁴ הַצּוֹר תָּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָל־דְּרָכָיו
 מִשְׁפָּט אֵל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל צְדִיק וַיִּשָּׁר
 הוּא: ⁵ שַׁחַת לוֹ לֹא בָּנִיו מוֹמִם דּוֹר עֲקָשׁ
 וּפְתִלְתָל: ⁶ הֲלִיְהוּה תַגְמְלוּ־זֹאת עִם נָבֶל
 וְלֹא חֲכָם הַלּוֹא־הוּא אֲבִיד קִנְיָד הוּא עֲשֵׂה
 וַיְכַנְיָד: ⁷ זְכַר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דוֹר־
 וְדוֹר שְׂאֵל אֲבִיד וַיִּגְדָד וַיִּקְנִיד וַיֹּאמְרוּ
 לָד: ⁸ בְּהִנְחַל עֲלִיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוּ בְּנֵי
 אָדָם יֵצֵב גְּבֻלַת עַמִּים לְמִסְפָּר בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: ⁹ כִּי חֶלֶק יְהוָה עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל
 נִחְלָתוֹ: ¹⁰ יִמְצָאֵהוּ בְּאָרֶץ מִדְבָּר וּבְתַהוֹ

y Yathir readings in L which we have designated as
 Qeres when both Dothan and BHS list a Qere.

עִמּוֹ: פ
 44 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה־
 הַזֹּאת בְּאָזְנֵי הָעָם הוּא וְהוֹשֵׁעַ בֶּן־
 נּוּן: 45 וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: 46 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 שִׁימוּ לְבַבְכֶם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מַעֲיֵד בְּכֶם הַיּוֹם אֲשֶׁר תַּצּוּם אֶת־בְּנֵיכֶם
 לְשָׁמֵר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
 הַזֹּאת: 47 כִּי לֹא־דָבַר רַק הוּא מִכֶּם כִּי־
 הוּא חַיִּיכֶם וּבְדַבֵּר הַזֶּה תֵּאָרִיכוּ יָמִים עַל־
 הָאָדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן
 שְׁמָה לְרַשְׁתָּהּ: פ
 48 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה
 לֵאמֹר: 49 עֲלֵה אֶל־הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה הַר־
 נָבוֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִזְאֵב אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יַרְחוֹ
 וְרָאה אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל לְאֶחָזָה: 50 וּמַת בְּהָר אֲשֶׁר אַתָּה
 עֹלֵה שְׁמָה וְהֶאֱסַף אֶל־עַמִּיךָ בְּאֶשֶׁר־מַת
 אֶהְרֹן אַחִיךָ בְּהַר הָהָר וַיֵּאֱסַף אֶל־
 עַמּוֹ: 51 עַל אֲשֶׁר מָעַלְתֶּם בִּי בַתּוֹךְ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל בְּמִי־מְרִיבַת קִדְשׁ מִדְּבַר־צֶן עַל
 אֲשֶׁר לֹא־קִדַּשְׁתֶּם אוֹתִי בַתּוֹךְ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: 52 כִּי מִנְּגִד תִּרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ
 וְשָׁמָּה לֹא תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אָנֹכִי נֹתֵן
 לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: פ

33 וַזֹּאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ
 הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי
 מוֹתוֹ: 2 וַיֹּאמֶר יְהוָה מְסִינִי בָּא וְזָרַח

עִם־אִישׁ שִׁיבָה: 26 אָמַרְתִּי אֶפְאִיֶּהֶם
 אֲשֶׁבִיתָהּ מֵאֲנוּשׁ זְכָרָם: 27 לוֹלִי כְּעַס אוֹיֵב
 אֲגֹר פְּוִי־נִכְרֹו צָרִימוּ פְוִי־אֲמָרוּ יִדְּיֵנוּ לָמָּה
 וְלֹא יְהוֹה פָּעַל כָּל־זֹאת: 28 כִּי־גֹי אֲבָד
 עֲצוֹת הָמָּה וְאִין בָּהֶם תְּבוּנָה: 29 לוֹ חֲכָמוֹ
 יִשְׁכִּילוּ זֹאת יָבִינוּ לְאַחֲרִיתָם: 30 אֵיכָּה
 יִרְדֹּף אֶחָד אֶלְפֵי וּשְׁנָיִם יִנְיִסוּ רַבָּבָה אִם־
 לֹא כִי־צוּרָם מְכָרָם וְיְהוֹה הַסְּגִירָם: 31 כִּי
 לֹא כְצוּרָנוּ צוּרָם וְאֵיבֵינוּ פְּלִילִים: 32 כִּי־
 מִגֶּפֶן סֹדֶם גִּפְנֹם וּמִשְׁדָּמַת עֵמֶרָה עֲנַבְמוֹ
 עֲנַב־רוֹשׁ אֲשֶׁפְלַת מְרֹת לָמוֹ: 33 חֲמַת
 תְּנִינִים יִינִם וְרֹאשׁ פְּתָנִים אֲכֹזֵר: 34 הֲלֹא־
 הוּא כְּמַס עֲמָדֵי חֲתָם בְּאוֹצְרוֹתֵי: 35 לִי נָקָם
 וְשִׁלָּם לַעֲת תָּמוּט רַגְלָם כִּי קְרוּב יוֹם
 אֵינִם וְחַשׁ עֲתָדַת לָמוֹ: 36 כִּי־יִדִין יְהוָה
 עִמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנַחֵם כִּי יִרְאֶה כִּי־אֲזַלְתָּ
 יָד וְאֶפֶס עָצוֹר וְעֹזוּב: 37 וַאֲמַר אִי אֱלֹהֵימוֹ
 צוּר חֲסִיוֹ בּוֹ: 38 אֲשֶׁר חֲלָב זִבְחִימוֹ יֹאכְלוּ
 יִשְׁתּוּ יַיִן נְסִיכָם יִקוּמוּ וַיַּעֲזְרֶכֶם יְהִי עֲלֵיכֶם
 סִתְרָה: 39 רְאוּ | עֲתָה כִּי אָנֹכִי אֲנִי הוּא וְאִין
 אֱלֹהִים עֲמָדֵי אָנֹכִי אֶמִית וְאַחִיָּה מִחֲצַתִּי
 וְאָנֹכִי אֶרְפָּא וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל: 40 כִּי־אֲשָׂא
 אֶל־שָׁמַיִם יָדִי וְאָמַרְתִּי חִי אָנֹכִי
 לְעֹלָם: 41 אִם־שָׁנוֹתִי בְּרַק חֲרָבִי וְתִאֲחַז
 בְּמִשְׁפַּט יָדִי אֲשִׁיב נָקָם לְצָרִי וְלִמְשַׁנְאֵי
 אֲשִׁלָּם: 42 אֲשַׁבֵּיר חֲצֵי מַדָּם וְחֲרָבִי תֹאכַל
 בָּשָׂר מַדָּם חָלָל וְשִׁבְיָה מִרֹאשׁ פְּרָעוֹת
 אוֹיֵב: 43 הֲרִנְיֵנוּ גוֹיִם עִמּוֹ כִּי דַם־עֲבָדָיו
 יִקּוּם וְנָקָם יִשִּׁיב לְצָרָיו וְכִפֹּר אֲדָמָתוֹ

יחדו אפסי־ארץ והם רבבות אפרים והם
 אלפי מנשה: ¹⁸ ולבולן אמר שמח
 זבולן בצאתך ויששכר באהליך: ¹⁹ עמים
 הר־יקראו שם יזבחו זבחי־צדק כי שפע
 ימים יינקו ושפוני טמוני
 חול: ²⁰ ולגד אמר ברוד מרחיב גד
 כלביא שכן וטרף זרוע אף־קדקד: ²¹ וירא
 ראשית לזו כי־שם חלקת מחקק ספון
 ויתא ראשי עם צדקת יהוה עשה
 ומשפטיו עם־ישראל: ²² ולדן אמר
 דן גור אריה יזנק מן־הבשן: ²³ ולנפתלי
 אמר נפתלי שבע רצון ומלא ברכת יהוה
 ים ודרום ירשה: ²⁴ ולאשר אמר
 ברוד מבנים אשר יהי רצול אחיו וטבל
 בשמן רגלו: ²⁵ ברזל ונחשת מנעליך
 וכימיה דבאך: ²⁶ אין כאל ישראל רכב
 שמלים בעזרך ובגאותו שחקים: ²⁷ מענה
 אלהי קדם ומתחת זרעת עולם ויגרש
 מפניך אויב ויאמר השמד: ²⁸ וישכן
 ישראל בטח בך עין יעקב אל־ארץ דגן
 ותירוש אף־שמיו יערפו: ^{cp} טל: ²⁹ אשריך
 ישראל מי כמוך עם נושע ביהוה מגן
 עזרך ואשר־חרב גאותך ויכחשו איב־יך
 לך ואתה על־במותימו תדרוך:

34 ויעל משה מערבת מואב אל־הר
 נבו ראש הפסגה אשר על־פני ירחו

משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה
 מרבבת קדש מימינו ^{אשדח} אש דת
 למו: ³ אף חבב עמים כל־קדשיו בידך
 והם תכו לרגלך ישא מדברתיך: ⁴ תורה
 צוה־לנו משה מורשה קהלת יעקב: ⁵ ויהי
 בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד
 שבטי ישראל: ⁶ יחי ראובן ואל־ימת ויהי
 מתיו מספר: ⁷ וזאת ליהודה ויאמר
 שמע יהוה קול יהודה ואל־עמו תביאנו
 ידיו רב לזו ועזר מצריו
 תהיה: ⁸ וללוי אמר תמיד ואור־יך
 לאיש חסידך אשר נסיתו במסה תריבהו
 על־מי מריבה: ⁹ האמר לאביו ולאמו לא
 ראיתיו ואת־אחיו לא הכיר ואת־^{בני} בניו
 לא ידע כי שמרו אמרתך ובקרתך
 ינצרו: ¹⁰ יורו משפטיך ליעקב ותורתך
 לישראל ישימו קטורה באפך וכליל על־
 מזבחתך: ¹¹ ברך יהוה חילו ופעל ידיו
 תרצה מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן־
 יקומוז: ¹² לבנימן אמר ידיד יהוה
 ישכן לבטח עליו חפף עליו כל־היום ובין
 כתיפיו שכן: ¹³ וליוסף אמר מברכת
 יהוה ארצו ממגד שמים מטל ומתהום
 רבצת תחת: ¹⁴ וממגד תבואת שמש
 וממגד גרש ירחים: ¹⁵ ומראש הר־יקדם
 וממגד גבעות עולם: ¹⁶ וממגד ארץ
 ומלאה ורצון שכני סנה תבואתה לראש
 יוסף ולקדקד גזיר אחיו: ¹⁷ בכור שורו
 הדר לזו וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח

P We read the punctuation in L differently from BHQ.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

וַיֵּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת-כָּל-הָאָרֶץ אֶת-הַגִּלְעָד
 עַד-דָּן: ² וְאֵת כָּל-נַפְתָּלִי וְאֶת-אָרֶץ אֲפֵרַיִם
 וּמְנַשֶּׁה וְאֵת כָּל-אָרֶץ יְהוּדָה עַד הַיַּם
 הָאֲחֵרוֹן: ³ וְאֶת-הַנֶּגֶב וְאֶת-הַכְּפָר בְּקַעַת
 יְרֵחוֹ עִיר הַתְּמָרִים עַד-צֶעֶר: ⁴ וַיֹּאמֶר יְהוָה
 אֵלָיו זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם
 לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזֶרְעֶךָ אֶתְנַנְנָהּ
 הֲרֵאִיתִיךָ בְּעֵינַיִךָ וְשָׂמָה לֹא תַעֲבֹר: ⁵ וַיִּמַּת
 שָׁם מֹשֶׁה עַבְד־יְהוָה בְּאָרֶץ מוֹאָב עַל-פִּי
 יְהוָה: ⁶ וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִל בְּאָרֶץ מוֹאָב מִן-
 בֵּית פְּעוֹר וְלֹא-יָדַע אִישׁ אֶת-קְבֻרָתוֹ עַד
 הַיּוֹם הַזֶּה: ⁷ וּמֹשֶׁה בְּזִמְמָהּ וְעֹשְׂרִים שָׁנָה
 בְּמַתּוֹ לֹא-כָהֵתָה עֵינָיו וְלֹא-נָס
 לַחֶה: ⁸ וַיִּבְכּוּ בָנָיו יִשְׂרָאֵל אֶת-מֹשֶׁה
 בְּעַרְבַת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי
 אַבְל מֹשֶׁה: ⁹ וַיְהִי-שַׁע בֶּן-נּוּן מֵלֵא רֹחַ
 חֲכָמָה כִּי-סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת-יָדָיו עָלָיו
 וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כְּאֲשֶׁר
 צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה: ¹⁰ וְלֹא-קָם נָבִיא עוֹד
 בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדְעוּ יְהוָה פָּנִים
 אֶל-פָּנִים: ¹¹ לְכֹל-הָאֲתוֹת וְהַמוֹפְתִים אֲשֶׁר
 שָׁלַח יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאָרֶץ מִצְרַיִם לְפָרְעֹה
 וְלְכֹל-עַבְדָּיו וְלְכֹל-אֲרָצוֹ: ¹² וְלְכֹל הַיָּד
 הַחֲזָקָה וְלְכֹל הַמִּזְרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה
 מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָל-יִשְׂרָאֵל:

End of Deuteronomy

The Westminster Leningrad Codex
Version 4.16

Deuteronomy

Attributed to:

Shemu'el ben Ya'akov
Aharon ben-Mosheh ben-Asher
ca 1008

Active maintenance of machine-readable version:

Stephen K. Salisbury, Editor
steve@grovescenter.org

Kirk E. Lowery, Senior editor
kirk@grovescenter.org

Transcription to Unicode/XML:

Christopher V. Kimball
transcriber@tanach.us

Edition:

Unicode/XML Westminster Leningrad Codex
<http://www.tanach.us/Tanach.xml>

Transcribed by WLC2XML of 6 Jun 2010 at 01 Jun 2012 @ 10:24.06. Build number:
23.0. Converted to ODT by XML2ODT.xml dated 22 Dec 2010 on 2012.06.01-10.26.
Build number: 23.0 . 44 pages. Layout: Full; Content: Accents.

This document is in the public domain.